

Sed qz illi q miraculū de septē pāibus narrauerūt nec illud de qnqz tacuerūt neminē mouet: z vtrūqz factū hoies intelligūt. **Doc** ideo dixim⁹: vt sicubi si mile repit factū a dño qd̄ in aliquo altē euāgeliste ita repugnare videatur: vt oīo solui nō possit: nihil aliud intelligat q̄ vtrūqz factum eē: z aliud ab alio cōmemoratu. **GLO.** Notādū autē qz p̄us dñs auferet debilitates z postea cibāt: qz p̄us sunt remouēda p̄ctā: z postea aīa verbis dei nutriēda. **HYLA.** Sicut autē illa turba quā p̄us p̄uauit iudaice credentiū cōuenit plebi: ita hec populo gentiū op̄at. qz vō q̄tuor milia virozū cōgregant: multitudo innumērabiliū ex q̄tuor orbis p̄tib⁹ intelligit. **HIERO.** In etiā nō sunt qnqz milia: sed q̄tuor milia: qui numerus semp̄ in laudib⁹ ponit. z q̄drāgul⁹ lapis nō fluctuat: nō ē instabilis. z ob hāc cām etiā euangelia in hoc numero consecrata sunt. In sup̄iorū ḡ signo qz p̄p̄inqui erāt: z vicini quiqz sensuū: nō ip̄e dominus eoz recordat sed discipuli. **Hic** autē ip̄e dñs misereri se dicit eoz: quia triduo iam p̄seuerant cū eo qz. f. patri: filio: sp̄uqz sancto credebāt. **HYLA.** Vt qz omne passiōis dñice t̄ps cū dño agūt: siue qz venturi ad baptisimū confitē se credere in passiōe ac resurrectione ei⁹: siue qz toto passiōis dñice t̄pe ieiuniis dño qdā cōpassiōis societate iūgūt. **RABA.** Vt b̄ d̄: qz in toto seculo tertiu⁹ t̄ps est quo grā dat: p̄mū ante legē: secūdu⁹ sub lege: tertiu⁹ sub grā: q̄rtus ē in celo ad qd̄ tendēs reficit in via. **REMI.** Vt qz p̄ctā cōmissa p̄ p̄niam corrigētes: cogitatōe: locutione: cōuertūt ad dñs. Das turbas noluit dñs dimittere ieiunas ne deficerēt in via: qz p̄ctōres p̄ p̄niam cōuersi in cursu labētis seculi p̄eūt: si absqz sacre doctrine pabulo dimitat. **GLO.** Septē panes sunt scriptura noui testamēti: in quo grā sp̄issan: cū reuelat z dat: neqz sunt ordeacei vt supra: qz nō hic vt i lege vitale alimētū: figuris quasi tenacissima palea tegit. hic nō duo pisces: vt i lege duo iūgebāt. s. rex z sacerdotes: sed pauci. i. sancti noui testamēti: q̄ de fluctib⁹ seculi erepti z sustinēt turbulētū mare: z ex emplo suo nos reficiūt: ne in vita deficiam⁹. **HYLA.** Turbe autē terra recūbūt. null. n. legis opib⁹ fuerāt ante substrate: sed p̄ctōz z corpū suoz inhēbāt. **GLO.** Vel ibi sup̄ fenū: vt desideria carnis op̄māf bic sup̄ terrā: vbi z ip̄e mud⁹ relinq̄ p̄cipit: vel mōs in quo dñs reficit est altitudo chasti. ibi ḡ fenū sup̄ terrā: qz ibi est celsitudo chasti: p̄p̄ carnales carnali spe z desiderio tegit. hic remota oī cupiditate carnali cōiuias noui testamēti spe p̄manētes soliditas cōtinet: ibi quinqz milia q̄ carnales qnqz sēsb⁹ subditi: hic q̄tuor p̄p̄ q̄tuor v̄tutes qb⁹ spiritali munūf tēpantā: prudētia: fortitudine: z iusticia. q̄rtus p̄ma est cognitio rex appetēday z vitādarū: secūda refrenatio cupiditatis ab his q̄ t̄pāl̄ delectāt: t̄tia firmitas z molestia seculi: q̄rta q̄ p̄ oēs diffundit: dilectio dei z pximi: z ibi z hic mulieres z puuli excepti sunt: qz in veteri z nouo testamēto nō admittūtur ad dñm q̄ nō p̄durāt occurrē in vix p̄fectū: l̄ firmitate viriū: vel lenitate mētis. Utraqz refectio in mōte celebrata est: qz vtriusqz testamēti scriptura et altitudinē celestiu⁹ p̄ceptoz mādat z p̄miū. Utraqz altitudinē chasti p̄dicat: altiora mysteria que nō capit cois turba: apli sufferūt z implēt. s. p̄fectoz cor

da septiformis spūs grā ad intelligēdū illustrata: spon te iūco z folijs palmarū solēt erecti: z significāt scōs qui radicē cordis in ip̄o fonte vite collocāt: ne arrescant: vt iūcus in aqua: z palmam eterne retributiōnis in corde retinet. **CA. XVI.**

Et dimissa turba ascendit in nauiculam z uenit in fines magedan: Et accesserūt ad eum pharisei et saducei tentantes: et rogauerunt eum ut signum de celo ostenderet eis. At ille respōdens ait illis: Facto uespere dicitis: serenum erit: rubicundū est enī celum. Et mane hodie tēpestas: rutilat. n. triste celum. Faciez ergo celi dijudicare nostis: signa autē temporū nō potestis. Generatio mala z aduletra signū querit: z signum non dabitur ei nisi signūz iōne prophete. Et relictis illis abiit.

CHRY. Sicut post miraculū quinqz panū cōminus turbas dimisit: ita z nūc. nec autē pedes recedit: sed nauigio ne turba eum sequat. vnde dicit. Et dimissa turba ascendit in nauiculā: z uenit in fines magedan. **AVGV.** de con. euan. **Dar.** aut dicit qz in dalmanutha nec est dubitandū eundem locum esse sub vtroqz nomie. Nam pleriqz codices nō habēt etiā fin marci nisi magedan. **RABA.** Est autē mageda regio cōtra gerasā: z interpretatur poma vel nūcia: z significat hortū de quo dicitur: Hortus cōclusus: fons signat⁹: in quo crescant poma virtutū: z vbi nūciat nomē domini. Docet autē qz p̄dicatores ministrato verbo turbe: ip̄i intra cubiculum cordis virtutū pomis debēt refici. Sequit⁹: Et accesserūt ad eum pharisei z saducei tentantes et rogauerūt eū: vt signū de celo ostēderet eis. **REMI.** Admirāda quippe est cecitas phariseoz z saduceoz. sic enim postulabāt signum de celo: quasi ea non essent signa que facere videbat. Quod autē signū postularent: iohānes manifestat. refert. n. post refectōem de quinqz panibus turbā accessisse ad eum minū z dixisse: quod signū facis vt faciam⁹? z credamus tibi. Patres nostri in deserto manna comedē care. Ideoz z bi dicit: Ostēde nobis signū de celo. i. fac vt vno vel duob⁹ dieb⁹ manna pluat: vt tōt⁹ populus pascat sicut multo tempe factū est in deserto. Ip̄e vero inspiciēs cogitatōnes eoz vt dicit: et respondens qz si etiā signū de celo eis ostēderet nō crederent: noluit eis dare signū quod postulabāt. vnde et quitur: At ille respōdens ait illis: Facto uespere dicitis: serenum erit. **HIERO.** hoc apud grecos in plerisqz codicib⁹ non habetur. Sensus autē manifestus est: qz ex elementozū ordinatur confortat⁹: possunt z sereni z pluuiosi dies p̄nosci. Scribe autē

Et dimissa turba ascendit in nauiculam z uenit in fines magedan: Et accesserūt ad eum pharisei et saducei tentantes: et rogauerunt eum ut signum de celo ostenderet eis. At ille respōdens ait illis: Facto uespere dicitis: serenum erit: rubicundū est enī celum. Et mane hodie tēpestas: rutilat. n. triste celum. Faciez ergo celi dijudicare nostis: signa autē temporū nō potestis. Generatio mala z aduletra signū querit: z signum non dabitur ei nisi signūz iōne prophete. Et relictis illis abiit.

et pharisei qui videbantur legis esse doctores et propheta-
rum vaticinio non poterant cogitare saluatores aduentu.

AVG. de que. eu. a. Potest etiam intelligi quod dixit
omnis: Facto vespe dicitis: serenum erit. et tamen rubicun-
dum est celum. i. sanguine passionis christi: primo aduentu
indulgentia peccatorum datur. Et mane: hodie tempestas. ru-
bet. n. cum tristitia celum: illud est quod secundo aduentu
igne procedente venturum est. **GLO.** vel aliter: Rutilat tri-
ste celum. i. patitur apostoli post resurrectionem: pro quos
me iudicare in futuro scire potestis: quia cum non pro me
is bonis quam patientiam non parca alius in futuro. Facie
igitur celi diiudicare nostis: signa autem temporum non potestis
Signa temporum dixit de aduentu suo vel passionis: cuius sile-
stis roseum celum vespe: et idem de tribulatione: ante aduen-
tu suum futura: cui sile est mane roseum cum tristitia celum.

CHRY. Sicut ergo in celo aliud quidem est signum
serenitatis aliud pluuie: ita et in me putare oportet. nunc
enim. i. in primo aduentu his signis que in terra sunt opor-
et: que autem in celo sunt ostendant tempus secundi aduentus.

Nunc. n. sicut medicus venit: tunc sicut iudex adero. propter
hoc nunc occultus venit: tunc autem cum multa diuulgatione
quod virtutes celorum mouebunt. Sed non est nunc tempus
horum signorum: venit mori: et que abiecta sunt pati. et ideo
sequitur: Generatio mala et adultera signum querit et si-
gnum non dabitur ei: nisi signum iohanne propheta. **AVG.** de
co. euan. Hoc autem et alibi iam dixit mattheus. unde
retinendum est eadem omnino sepe dixisse: ut quod ex parte contra-
rio solui non poterit: bis dictum intelligat. **GLO.** Di-
cit autem: Generatio mala et adultera. i. incredula. pro
spirituali carneum hominum intellectu. **RABA.** Non ergo
generatio illi tentantium omnium signum celeste datur: quia que
dantur: quibus multa signa dedit in terra. Sed generatio illi
querentium omnium. i. apostolis: quibus cernentibus ascendit in celum
et spiritum sanctum misit. **HIERO.** Quid autem sibi velit si-
gnum iohanne. i. supra dictum est. **CHRY.** Luce autem hoc secun-
do pharisei audissent: oportebat interrogare et dicere
Quid est quod dicitis: Sed ipsi non desiderio discendi habere
omnis quererunt: et ideo dominus eos reliquit. unde sequitur
Et relictis illis abiit. **RABA.** i. relictis generatione ma-
la iudeorum: abiit trans fretum: et gentium secutus est populus. nota
quod non sicut in aliis legis locis: dimissis turbis abiit: sed quia in
fidelitatis erroris solentium animos obtinebat: de quibus eos filius

**Et cum uenissent discipuli eius trans
fretum: obliti sunt panes accipere. Qui
dixit illis: Intuemini et caute a ferme-
to phariseorum et saduceorum. At illi co-
gitabant inter se dicentes: Quia panes non
accepimus. Sciens autem iesus dixit eis:
Quid cogitatis inter uos modice fi-
dei: quia panes non habetis? Respondit intel-
ligitis neque recordamini quinquaginta panum et
quingentos hominum: et quot cophinos
sumpsistis? Neque septem panum et quatuor
milia hominum: et quot sportas sum-
psistis? Quare non intelligitis: quia non
de pane dixi uobis: caute a fermento**

phariseorum et saduceorum. **Et intellexe-
runt: quia non dixerit cauendum a fer-
mento panum: sed a doctrina phari-
seorum et saduceorum.**

GLO. Sicut dominus phariseos reliquit propter eorum in-
delitatem: ita contra et doctrinam eorum a discipulis caue-
dum esse docet. unde sequitur: Et cum uenisset eis. et trans fretum. oblitum
accipere panes. **REMI.** Tanto. n. amore magistri detine-
bantur: ut nec etiam ad punctum uellent ab eo recedere. Quia ad-
uertendum est quod quantum ad alienum est ab appetitu uelicitatum
cum tamquam habent de necessitate curam: ut etiam obliti sint
panes accipere: sine quibus humana fragilitas subsistere non
potest. Sequitur: Qui dixit illis: Intuemini et caute a fer. pha-
et saduceorum. **HYLA.** In quo monentur apostoli non admitti-
sceri iudeorum doctrine: quia legis opera in effectu fidei et
figuratiue reprobatione sequentium constituta sunt: et in quorum tra-
atque etate uitas contigerit nihil ultra in uitatis fili-
tudine positum arbitrarerit: ne doctrina phariseorum christi
nesciens: effectum euangelice ueritatis ruperit. **HIE.** Qui
non cauet a fermento phariseorum et saduceorum: legem ac lege
precepta non suat: traditiones hominum negligit: ut faciat dei
mandata. Hoc est fermentum de quo apostolus ait: Modicum
fermentum totam massam corrumpit. Istiusmodi fermentum:
etiam omni ratione uitandum est: quod habuit mar-
tion ualentinus et omnes heretici. Fermentum. n. habet uim
ut si farine mixtum fuerit: quod panem uidebat: crescat in
maius: et ad saporem suum uniuersam massam trahat
ita et doctrina heretica: si uel modicum scintilla ieces-
rit in tuum pectus: in breui ingens flamma concrescit: et totum
tam bonum passioem ad se trahit. **CHRY.** Sed quare
non dixit: Attendite a doctrina phariseorum manifeste.
quia uult commemorare ea que facta sunt. sed de multi-
plicatiue panum: etenim nouerit eos esse oblitos. Siquis
autem de hoc eos inculcare non uideret rationem habere: occasione
autem ab eis recepta increpare: suscipibile faciebat in-
culcacionem: et ideo que cogitabant discipuli: euangelista in
mediu introducit dicentem: At illi cogitabant intra se di-
cetes: Quia panes non accepimus. **HIE.** Quod autem
panes non habebat: qui statim impletis septem sportis:
ascenderunt in nauiculam: et uenerunt in fines mageda-
ibi audiunt nauigantes quod caue debeant a fermento pha-
riseorum et saduceorum: sed scriptura testatur quod obliti sunt eos
secum tollere. **CHRY.** Quia de discipulis circa conuati-
ones iudaicas adhuc reprobant: ideo dominus uehementer eos
increpat ad utilitatem omnium. unde sequitur: Sciens autem iesus
dixit eis: Quid cogitatis inter uos modice fidei: quia
panes non habetis. **GLO.** q. d. Quid cogitatis me
dixisse de terrenis panibus: de quibus non est nobis dis-
putandum: cum de tam paucis tantas feci abundare reliquias
CHRY. Hoc autem facit ut sollicitudinem escarum ab eis
abiectat. Sed quare non arguit eos: cum dixerunt: Quia non
bis in solitudine panes tantum: etenim opposuimus uide-
bat hoc dici. Sed ideo tunc non reprehendit eos: ne uide-
ret se ingerere ad signa faciendum: et uolebat ante tur-
bas eos increpare. Tunc etiam rationabilior hec accusatio
fuit: quia iam duplici miraculo de panibus facto tales
erant: ut adhuc de escis dubitarent. Uide autem et increpa-
tionem cum mansuetudine: uelut. n. excusando ridet
pro his quos increpauerat dicentes: Non dum intelligi-
tis: neque recordamini quinquaginta panum. **GLO.** q. d. neque

da sepulchrum...
te iuco et folia palmarum...
qui radice cordis in ipso...
fiant: ut iucos in aqua...
omnis in corde reuertat.
Et uenissa...
nauiculam...
magedan...
cum pharisei et saducei...
et rogauerunt cum ut signum...
lo ostenderet eis. At ille...
at illis: Facto uespere...
num erit: rubicundum est...
Et mane hodie tempestas...
triste celum. Facies ergo...
care nostis: signa autem...
potestis. Generatio mala...
ra signum querit: et signum...
tur ei nisi signum iohanne...
relictis illis abiit.
CHRY. Sicut post miracula...
minus turbas dimisit: ita et nunc. nec...
corde: sed nauigio ne turbas...
da uenissa...
AVG. de con. euan. 20...
magis quod in calumnia...
locum esse sub utroque...
no habet enim in mari...
est autem mageda regio...
soma rei macia: et...
domus ecclesiasticus...
ma uirtutes: ubi...
quod predicaciones...
calum ecclesiasticus...
it accendit ad...
rogauerunt eis: ut signum...
Ma. Admiranda...
ecce: hic enim...
non est signum...
geni postulant...
reprobacionem...
mundi et...
mus rati. Patres...
nichilum scriptu...
care. Ideoque...
Iste et...
polus palcat...
Ite uero...
dens quod si...
rem: nouit...
quar: At ille...
cui: serenus...
pluribus...
falsus est: quod...
polluta et...

mysteriū intelligitis: neq; v̄tutē in mēoria habetis.

CHRY. Per quod in memoriā eos reducit ad ea que p̄terierūt et ad futura attentiores facit. **HIE.** Per hoc autē q̄ dicit: Quare nō intelligitis. ecce p̄ occasiōnem docet eos quid significēt quicq; panes et septē: quicq; milia hoīm et quatuor milia: que p̄sta sunt in eremo. **Si. n. fermētū phariseorū et saduceorū nō corpale panē: sed traditiōes pueras et hētica significāt dogmata: quare cibi quib; nutrit̄ est popul; dei nō verā doctrinā integrāq; significēt?**

CHRY. Ut autē discas q̄tum in discipulis potuit increpatio christi: et qualiter eorū mētē exererit dormientē: audi quid euāgelista dicat. Tūc intellexerūt q̄ nō dixit cauetū a fermēto panū: sed a doctrina phariseorū et saduceorū. q̄uis eo hoc nō interpretat̄. Interpretatio ergo dñi eos a iudaicis obseruatiōib; abduxit. desides erites attentiores fecit: et a pua fide eos eripuit: vt nō timeat̄ si quādo paucos panes habere videātur: neq; pro pane solliciti sint: sed bec respiciant vniuersa.

Uēit at̄ ies; i ptes cesaree philippi et interrogabat discipulos suos dicēs Quē dicūt homines esse filiū hoīs? At illi dixerūt: Alij iohannē baptistā: ali j autē heliā: ali j uero hieremiā aut unū ex q̄ p̄phetis. Dicit illis iesus Vos autē quē me esse dicitis? Respōdēs simō petr; dixit: Tu es christus fili; dei uiui. Rēdēs autē iesus dixit ei: Beatus es simō bariona: quia caro et sanguis nō reuelauit tibi: s; pater me; qui in celis est. Et ego dico tibi quia tu es petr; et sup̄ hāc petrā edificabo ecclīā meā: et porte inferi nō p̄ualebūt aduersum eaz. Et tibi dabo clauē regnī celozū. Et q̄dcūq; ligaueris sup̄ terrā: erit ligatū et in celis. Et quodcūq; solueris sup̄ terram: erit solutū et in celis.

GLO. Postq̄ discipulos a phariseorū doctrina remouerat dñs: cōueniēter euāgelice doctrine magnitudinē in eis fundat. et vt maior solēntas designes: loc; describit cū dicit: Venit autē iesus in ptes cesaree philippi. **CHRY.** Ideo autē nō simplr cesareā nomīat: sed cesareā philippi: quia est et alia cesareā que est stratonis: nō autē in illa: sed in hac discipulos interrogauit: lōge eos a iudeis abducens: vt ab omni timore eruti: libere dicāt que habebant in mētē. **Philipp; autē iste frater fuit herodis tetrarche iuducee et traconitidis regiōis: qui in honore tyberij cesar; cesareā philippi: que nūc paneas dicit̄ appellauit.** **GLO.** Cōfirmatur autē in fide discipulos: p̄us op̄iones et errores aliorū a mētē eorū voluit remouere. unde sequit̄: Et inter discipulos suos dī. Quē

dicūt hoīs esse filiū hoīs? **ORI.** Interrogat christus discipulos: vt ex apostolorū rēfōib; nos discamus diuersas op̄iones fuisse tūc apud iudeos de christo: et vt nos semp scrutemur de christo: qualis opinio sit apud hoīs de nobis vt siq̄d male dicit de vobis: occasiōes illi p̄cidam; siq̄d autē boni: eas occasiōes augeam;. Sed et discipuli eorū et ap̄toz instruit̄ exēplo: vt qualescūq; op̄iones habuerit foris de ep̄is suis referat̄ eis. **HIERO.** Pulchre autē interrogat: Quē dicūt hoīs esse filiū hoīs? Quia qui de filio hoīs loquūt̄: hoīs sunt: qui vero diuinitatē ei; intelligit̄: nō homines sed dī appellātur.

CHRY. Nō autē dicit: Quē me dicūt scribe et pharisei esse: sed Quē me dicūt hoīs: plebis mētēs que ad malū inflexa nō erat inuestigās. Esti. n. m̄lto bumilior q̄ op̄orēbat eorū erat de christo op̄io: s; tria nequicia libera erat: phariseorū autē op̄io de christo erat plena multa malicia. **HYLA.** Dicendo ergo: Quē dicūt homines esse filiū hominis: significat̄ p̄ter id q̄d in se videbat̄ esse aliud sentiendū: erat enī hoīs fili;. Qd̄ igit de se opinādi iudiciū desiderabat nō illud arbitramur qd̄ ip̄e cōfessus est: sed occultū erat de quo querebat̄: in qd̄ se credētū fides deberet extēdere. Est autē bec cōfessiōis tenēda ratio: vt si cut dei filiū: ita et filiū hominis meminerim;: quia alterū sine altero nihil spei tribuit ad salutē: et ideo signat̄ dicit: Quē dicūt homines esse filiū hominis:

HIERO. Nō etiā dicit: Quē me esse dicit hoīs sed Quē dicūt esse filiū hominis: ne iactat̄ de se q̄d videt̄. Et nota vbiq; in veteri testamēto scriptū est **Fili; hominis**: in hebreo positū est: **Filius adam.**

ORIGE. Diuersas autē iudeorū op̄iones de christo discipuli referūt. unde dicit̄: At illi dixerūt: Alij iohannē baptistā. est imatōem. s. secuti herodis: Alij autē heliā. videt̄ est imatēs q̄ aut secundāz naturatē suscepit helias: aut ex eo tēpe in corpore viuēs in tēpe apparuit illo: Alij uero hieremiā. quē domus; in gētib; p̄phetā cōstituit: nō intelligētes qm̄ hieremiā as typ; fuerat christi. Aut vni ex p̄phetis. rōne simili p̄pter illa que de; ad ip̄os locut; est per p̄phetas: nō tamē in ip̄is: sed in ip̄o sunt impleta. **HIERO.** Sed tamē turbe sic errare potuerūt in heliā et hieremiā: quō herodes errauit in iohāne. vñ miror quodam interpretēs causas errorū inquirere singulorū.

CHRY. Quia vero discipuli opinionē turbę reuertat̄: euocat eos p̄ secundā interrogatōem ad op̄inandū aliquid mai; de ip̄o. et ideo sequit̄: Dicit illis iesus: Vos autē quē me esse dicitis? Vos autē inq; d̄ simul mecū estis semp; quia maiora signa vidist; q̄ turbę: nō oz vos in opinōe cōuenire cū turbis: p̄pter hoc nō a p̄ncipio p̄dicatiōis eos de hoc interrogauit: sed postq̄ multa signa fecit: et multa locut; eis de sua deitate. **HIERO.** Attēde autē q̄ ex hoc textu sermonis apl̄i nequa; homines: sed dī appellat̄. Lū. n. dixit: Quē dicūt homines esse filium hominis: subiicit: Vos autē quē me esse dicitis? Ac si dicat illis: quia homines sunt humana opinatib;: vos q̄ dī estis: quē me esse erit imatis. **RABA.** Nō autē quasi nesciēs de se sententiā discipulorū: vel extraneorū inquirīt. Sed ideo discipulos quid de se sentiāt interrogat: vt cōfessionē recte fidei digna mercede remuneret. Ideo qd̄ alij de se sentiāt in q̄d.

[Marginal notes on the right page, partially visible and illegible due to image quality and angle.]

vt expositis pmo sententiis erratiū discipuli pbarent
 vitate sue confessionis nō de opinione vulgata sed de
 ipō pcepisse dñice reuelatōis archano. **CHRY.** Quā
 vō dñs de plebis opinioe iterrogat: oēs rīdet. sed
 oibus discipulis iterrogatis petr⁹ tanq̄s es aploz ⁊
 caput: p oibus rīdet. vñ sequit: Rīdens simon pe
 trus dixit: tu es christ⁹ fili⁹ dei viui. **ORIG.** Dene
 gat quidē petr⁹ aliqd̄ eoz eē iesum q̄ arbitrabā iu
 dei. cōfessus ē autē Tu es christ⁹: qd̄ nesciebāt iudei:
 sed ⁊ qd̄ mai⁹ est fili⁹ dei viui: q̄ ⁊ p pphas dixerat:
Uino ego dicit dñs. ⁊ iō dicebat viui: sed fm̄ super
 eminentiā: qz̄ superminet oibus hūib⁹ vitā: qm̄ solus
 h̄ immortalitate: ⁊ est fons vite: qd̄ ppe dñs pater
 vita aut est q̄st de fōte pcedēs: q̄ dixit: Ego sum vita
HIERO. Deū etiā viuiū appellat ad comparationem
 eoz de d̄ q̄ putant dii: sed ceteri sūt: Saturnū d̄
 co iouē: venerē: ⁊ herculē: ⁊ cetera idoloꝝ portenta.
HYLA. Est autē hec vā ⁊ inuolabilis fides ex deo:
 deū fideliū pfectū eē: cui sit ex eternitate p̄ris eterni
 tas. Hūc igit̄ assumpsisse corp⁹ ⁊ hōiem sc̄m eē: p̄fē
 cta cōfessus est. **Lōplexus** est itaqz̄ oīa q̄ ⁊ naturam
 ⁊ nomē exp̄sit: in quo summa v̄tutū est. **RABA.**
 M̄ra autē distinctioe sc̄m est vt dñs ip̄e hūilitatem
 assūpte hūanitatē p̄fiteat: discipul⁹ excellētiā dñe
 eternitatis oīdat. **HYLA.** Dignū autē cōfessio petri
 p̄miū cōfessio est: qz̄ dei filiū i hōie vidisset. vñ seq̄:
 Rīdēs autē iesus d̄: ei: br̄s es simon bar. qz̄ caro ⁊
 san. nō reue. tibi: sed p̄ me⁹ q̄ est i celis. **HIERO.**
 Reddit enī christ⁹ ap̄lo vicē p testimonio qd̄ de se
 petr⁹ dixerat: Tu es christ⁹ fili⁹ dei viui. dñs autē dixit
 ei: Br̄s es simon bariona: q̄re: qz̄ nō reuelauit tibi
 caro ⁊ sanguis sed reuelauit p̄r: qd̄ caro ⁊ sanguis
 reuelare nō potuit sp̄s̄sancti gr̄a reuelatū est. Ergo
 ex cōfessione sortit̄ vocabulū q̄ reuelatōez ex sp̄s̄cō
 beāt: cui⁹ ⁊ filiū appellādus sit. siquidē bariona in
 lingua n̄ra sonat filius colūbe. **HIERO.** Alij sim
 pliciter accipiūt q̄ simon. s. petr⁹ filiū sit iohannis: iu
 rta alteri⁹ loci iterrogationē: Simon iohānis: diligl
 me: ⁊ volūt scriptoz̄ vitio deprauatū: vt p̄o. bar. ioh̄
 banna. i. filius iohānis bariona scriptū sit vna detra
 cta syllaba: Iohāna vō iterptat̄ eolū gr̄a. vtrūqz̄ autē
 nomē mystice itelligi pōt qz̄ ⁊ colūba sp̄s̄sc̄m ⁊ gr̄a
 dei donū significet spiritalē. **CHRY.** Vanū est enī
 dicē: Tu es fili⁹ iohē vel iohāna: nisi vt oīdat qm̄ ita
 naturalit̄ est christ⁹ fili⁹ dei: sicut petrus filius iohē
 eiusdē substātie cū eo q̄ genuit. **HIERO.** Illō autē
 q̄ ait: Qz̄ caro ⁊ sanguis n̄ reuelauit tibi. ap̄lice nar
 rationi cōpara: in qua ait: Cōtinuo nō acq̄ui carni
 ⁊ sanguini: carnē ibi ⁊ sanguinē iudeos significans:
 vt hic quoqz̄ sub alio sensū demōstrat qz̄ ei nō per
 doctrinā phariseoz̄ sed p̄ dei gr̄am christ⁹ dei filius
 reuelat⁹ sit. **HYLA.** Vel aliter: Br̄s h̄ vltra hūa
 nos oculos ⁊ itendisse ⁊ vidisse laudat⁹ est: nō id qd̄
 ex carne ⁊ sanguine cōuens: sed dei filiū celestis p̄ris
 reuelatiōe cōspiciēs vt p̄m agnosceret qz̄ dinitas eēt
 in christo. **ORIGE.** Est autē in hoc loco q̄rendum
 vtz̄ cū pus mitterent̄ iā coḡsebat discipuli qm̄ ipse
 erat christ⁹. Dic enī hmo demōstrat: qm̄ tūc p̄mum
 cōfessus fuerit eū petr⁹ christū filiū dei viui. ⁊ vide si
 potes: qm̄ credē iesum eē christū m̄n⁹ est qz̄ coḡscē
 vt dicam⁹ qz̄ qm̄ mittebant̄ ad p̄dicandū credebat q̄
 dem iesus eē christū. postea autē p̄ficiētes etiā coḡue

rum. aut ita est rīden dū: vt dicam⁹ qm̄ tūc qd̄ ap̄li
 initia cognitionis habebant christi: ⁊ exigua coḡice
 bāt de illo. postea autē p̄fecerūt in agnitioe ipsius: vt
 possent capē sc̄iam christi reuelatā a p̄re: sicut ⁊ pe
 trus q̄ btificat⁹: nō solū i eo qd̄ dicit: Tu es christus
 sed i eo magl qd̄ addidit fili⁹ dei viui. **CHRY.** Ni
 mir⁹ autē si nō cōfessus eēt petr⁹ christū ppe ex p̄re na
 tū: nō eēt h̄ reuelatione op⁹ neqz̄ estimare chūstum
 vñū ex multis filiis adoptiuis btitudine dignū esset
 nā ⁊ aū hoc illi q̄ erāt i nauī dixerūt: Vere fili⁹ dei ē
 h̄. S̄ ⁊ nathanael dixit: Rabbi tu es fili⁹ dei. nō tū
 btū dicti sūt: qz̄ nō talē cōfessi sūt filiatōem qlē petr⁹.
 sed vñū ex multis eū estimabāt: nō vē filiū. vel ⁊ si p̄
 cipuū qd̄ p̄ ml̄tis: nō autē ex substantia p̄ris. **Uides**
 autē ql̄it ⁊ filiū reuelat p̄r: ⁊ p̄rem fili⁹. Nō enim ab
 alio est dicē filiū qz̄ a p̄re: nec ab alio p̄rem qz̄ a filio
 q̄re ⁊ hic manifestū est qz̄ fili⁹ est cōsubstāntialis ⁊ co
 adozand⁹ p̄ri oīdit autē christ⁹ ex hic iā multos cre
 dituros: qd̄ fuerat petrus cōfessus. vñ subdit: Et ego
 dico tibi qz̄ tu es petr⁹. **HIERO.** Ac si. o. qz̄ tu mi
 hi dixisti: Tu es christ⁹ fili⁹ dei viui. et ego dico tibi:
 nō smone casto ⁊ nullū op⁹ h̄ite: sed dico tibi: quia
 meū dixisse fecisse ē: Qz̄ tu es petr⁹. sic enī ip̄e lumen
 ap̄lis donauit: vt lumē mūdi appellē: ⁊ cetera que
 a dño sortiti vocabula sūt: ita ⁊ simon q̄ credebat i
 petrā christū: petri largit⁹ ē nomē. **AVGV.** de cō.
 euā. Null⁹ tñ arbitret qz̄ h̄ petr⁹ nomē accepit. nō
 enī accepit hoc nomē nisi vbi iohānes cōmemorat
 ei dñm eē: Tu vocaberis cephas. qd̄ iterptat petrus
HIERO. Sc̄m autē m̄ctaphorā petre recte d̄
 ei: Edificabo eccliam meā sup te. ⁊ hoc est qd̄ sequit
 Et sup hāc petrā edificabo eccliam meā. **CHRY.**
 .i. in hac fide ⁊ cōfessione edificabo eccliam meā. Dic
 oīdit multos iā credituros qd̄ petr⁹ cōfessus fuerat
 ⁊ erigit ei⁹ sensū: ⁊ pastozē ip̄m facit. **AVGV.** i. li.
 retracta. Dixi in quodā loco de ap̄lo petro: qz̄ i illo
 tāqz̄ i petra edificata est ecclā: sed scio me postea se
 p̄issime sic exposuisse qd̄ a dño dñm est: Tu es pe. ⁊
 su. hāc pe. edi. ec. meā. vt sup hūc itelligeret: que cō
 fessus est petr⁹ dicēs: Tu es christ⁹ fili⁹ dei viui: ac si
 petr⁹ ab hac petra appellat⁹ p̄sonā ecclē figuraret:
 q̄ sup hāc petrā edificat. nō enī dñm ē illi: Tu es pe
 tra: s̄ Tu es petr⁹. petra autē erat christ⁹: que cōfess⁹
 simon sicut ei tota ecclā cōfite: dicit⁹ est petr⁹. **Varū**
 autē duaz̄ s̄niāz̄: que sit pbabiliter eligat lector. **HY
 LARI.** Est autē in nūcupatione n̄cni nominis felix
 ecclē fundamētū: dignaqz̄ edificatiōe illi⁹ petra q̄ in
 femas leges ⁊ tartari portas ⁊ oīa mortis claustra
 dissolueret. vñ ad oīdendā firmitatē ecclē supra pe
 trā fūdare subdit: Et porte inferi nō p̄ua. aduer. eam.
GLO. i. nō sepabit eam a charitate mea ⁊ fide.
HIERO. Ego portas inferi vitia reoz atqz̄ peccata
 vel certe hereticoz̄ doctrinas p̄ q̄s illecti hōies d̄n
 cūf ad tartaz̄. **ORIGE.** S̄ ⁊ singule spiritales
 neq̄cie in celestib⁹ porte sūt inferoz̄: q̄b⁹ h̄iāf por
 te iusticie. **RABA.** Porte quoqz̄ inferi ⁊ tormen
 ta ⁊ blādimēta sūt p̄secutoroz̄: sed ⁊ praua infideliz̄
 opa inep̄taqz̄ colloq̄a porte sūt inferi: qz̄ iter p̄ditio
 nis oīdūt. **CHRY.** Nō autē exp̄mit vtz̄ petre nō p̄
 ualebūt. in q̄ edificat christ⁹ eccliam: aut ecclē quam
 edificat sup petrā: tñ manifestū est: qz̄ nec aduersus
 petrā nec aduersus eccliam porte p̄ualent inferoz̄.

pata a seni. z scri. z pn. sacer. z occi. z ter. die resur. Est aut sensus: Tunc me pdicate cu ista passus fuero: qa no pdest christu publice predicari z eius vulgare in pplis maiestare que post paululu flagellatu visuri sut z crucifixu. **CHRY.** Qd eni semel radicat e z postea euulsu: si itez plantet: difficile retinebit apd multos. qd aut infiru semel est: z mait postea imobile facile puebit ad augmentu. pp hoc aut innotatur tristib pdicendis: z fmon e multiplicat: vt apiat discipuloz metes. **ORIGE.** Et vide qz n dixit: Lepit dice vel doce: sed dnd: qm sicut corporalia on di dicant: sic on di dicunt a xpo ea q loqbat. No aut sic puto eis q corporaliter eu multa patiente viderut: onsa fuisse ea q videbant: quo discipulis onsis e ronabilis figno de mysterio passionis z resurrectionis xpi: z tuc qde cepit onde: onter aut postea capatiozibus factis pleni demonstrauit: qz o qd cepit iesus hoc pfect. **ORIGE.** Oppotebat aut eu ire in hierusal: vt occidat qde in hierosolymis q sunt deorsum: regnet at resurgens in hierusal celesti. Postqz eni resurrexit christ: z alij cõsurrexerut ei: ia no deorsum qrit hierusalem vel dom ofonis in ea: sed sursum. patie at multa a seniozib hierusal terrene: vt glorificet ab his qui capiut bnificia ei celestib seniozib. Tertia aut die resurrexit a mortuis: vt eripiens a maligno acquirat eis q liberati fuerat hoc donu vt baptentur spu z aia z corpe in noie pris z filij z spisc: q sunt tres dies simul perpetuo instantes eis qui per eos facti fuerunt filij lucis.

Et assumens eu petr: cepit increpare illu dices: Absit a te dne: n erit tibi hoc. Qui uersus dixit petro: Uade p me sathanas scadalus es mihi: qz no sapis ea que dei sut: sed ea que hominum.

ORIGE. Adhuc initia eoz q ondebaf dices: xps petr indigna hec filio dei uiui arbitrabaf: z qsi oblitus qm filius dei uiui nihil dignu increpatione facit aut agit: cepit increpare. z hoc est qd dicit: **Et assumens eu petrus cepit increpare illu.** **HIERO.** Sepe diximus nimu ardoris: amozisqz qz maximi fuisse petru in onim saluatoris: no vult destrui ofessionem suā: nec putat posse fieri vt dei filius occidat: assumit eu in effectu suu. vel sepatur dicit: ne pntib ceteris codiscipulis videat magistrū arguere: z cepit illum increpare amatis affectu: z obstas dicit: Absit a te domine. Vel ut meli habet in greco: Propiti sis tibi dne: no erit hoc. quasi necessariā haberet ppiciationem. cui affectu qde suscipiens christ ignorantiaz exprobrat. vñ seqt: **Qui uer. dixit pe. Uade p me saba. scada. mihi es.** **HYLA.** Scies enim onis diaboli ce artis instructu: petro ait: Uade retro p me. i. vt exeplo sue passionis sequat. In eu vo p que opinio hec suggerebat uersus adiecit: Saba. scanda. mihi es. No eni uenit existimare petro sathane no men: z accusatione scadali deputari: p indulta illa btitudinis z ptatis tata pconia. **HIERO.** S. mihi error apostolic de pietatis affectu ueniens: nuqz un

centiuu videbit diabolus. prudēs q lector ofideret petro illa btitudinē ac ptatem in futuro pmissam no in pnti datā: q si statim dedisset ei: nunqz in eo praeue cofessionis error inuenisset locu. **CHRY.** Quid etiā mirabile est hec pati petrum q de his reuelationem no suscepit. Ut enim discas q neqz illa que de christo cofessus fuerit: ex se locut est: vide qliter in his que no reuelata sunt ei turbatione patiat. hūana eni z terrestri cogitatio: q sut christi ofiderat est mabat turpe z idignu esse ei q pateret. Et id deminus subiecit: Quia no sapis ea q dei sut: sed ea q hominu. **HIERO.** q. d. mee uoluntatis e z pris: vt pro hominu salute moriar: tu tuā tātū ofideras uoluntatem no vis granu tritici cadē in terrā: vt multos afferat fruct: z id qz saba loqris: uoluntati mee debes aduersari appellari. sathanas eni interpretat aduersarius siue dritus. no tñ vt pleriqz putat eadē sathanas: z petr snia odēnant: petro eni dicit: Uade retro me sathanas. i. seqre me: q dritus es uoluntati mee. ille audit: Uade sathanas. z no ei dicit retro vt subaudiat: Uade i igne eternum. **ORIGE.** Dixit q petro Uade p me. qsi uesitenti p ignorantia ire post xpm sathana aut dixit ei: qsi p ignorantia aliqd bnti dritus deo. Dritus aut ad que uertit xps: etiā si corripiedi ca uertit: Sed qre dixit ad petru: Scadalu mihi es. cu in psalmo dicat: Pax multa diligētib legem tuā: z nome illis scadalu: Sed mdedu est: qm non solu iesus no scadalizat. sed nec ois ho: q i dilectione dei pfect est. sed qtu ad se q tale aliqd: vel agit vel loquit: scadalu e alteri: lz ille inscandalizabilis fit: aut certe oem discipulu peccate scadalu sibi appellat: sic z paul dicebat: qs scadalizat z ego n vroz

Tunc iesus dixit discipulis suis: Sigs uult p me uenire abneget se metipz: z tollat cruce suā: z sequat me. Qui eni uoluerit aiaz suā saluā facere: pdet eam. Qui aut pdiderit aiam suam ppter me: inueniet eam.

CHRY. Postqz petr dixerat: ppiti esto mihi: ne qz erit tibi hoc z audiuit: Uade retro me sathanas no fuit onis hac solu increpatioe xpi: s; ex supabūdātia uoluit ondere icoueniētā dictoz a petro z fructu sue passionis. vñ subdit: Tunc iesus dixit discipulis suis: sigs uult p me uenire: abneget semetipuz z tollat cruce suā z seqt me. q. d. tu dicis mihi: ppitius esto tibi. Ego aut dico tibi: qm no solu me phibere a passione nociuū tibi e: sed neqz saluari poteris nisi patiaris z moriaris z uite abrenucies semp: z uide q n coactiuū facit fmonē. no. n. dixit: si nolueris tis: oz vos h pati: s; sigs uult. hoc aut dices magis attraherat. q eni libertati auditorē dimittit: magis attrahit. q vo uolētā ifert multoties ipedit: no aut solis discipulis s; cōe hoc dogma orbi terraz ppōit dices: sigs uult. i. si mulier: si uir: rex: si liber: si u.

CHRY. Tria aut sut q dicit: Abneget semetipm z tollat cruce suā: z seqt me. **GREGO.** in home. Quia nisi qs a semetipso deficiat: ad eu q sup ipm e no appropinqt. S; z si nosipos relinqm: quo ibimus extra nos: vel qs e q uadit si se deseruit: s; aliq

sim^o p peccatu lapsi: aliud p natura diti. tuc g nos metipfos relinqm^o r abnegam^o cu vitam^o qd p ve tustate suam: r ad hoc nitimur qd p nouitate voca mur. **GREGO.** sup ezechie. Semetipsum etia abne gat: dicitur mutar ad meliora r icipit ee qd no erat. **GREGO.** xiiij. moza. Semetipsum etia abnegat qui calcato typo supbie an dei oculos se ee a se alie num demostat. **ORIGE.** Quauis aut videat ali quis a peccato abstine: in nisi i cruce christi credide rit: non pot dici christo rfixus sine cruce. vii sequit: **Et tollat cruce suam.** **CHRY.** Uel alit: Qui negat aliu vel frem vel famulu vel quecuq: r si flagella tum viderit: r quodcuq: patiente no assistit: non ad iuuat: ita vult cozpozi nro nos no ignoscere: vt si fla gellauerit vel quodcuq: aliud fecerit cozpi no par camus. hoc eni est parcere: sicut pres tuc ignoscunt filiis: cu magistris coz tradentes iusserit: vt no peat. **Ne aut estimes qd vsq: ad vba tin r cotumelias oz abnegare seipm: oñdit vsq: ad mortem etia turpissi mam.** s. crucis: qd significat in hoc qd dicit: **Et tollat cruce sua r seq: me.** **HYLA.** Sequedus eni e ois cruce assumpta r passionis iue: r si no forte tin volu tate comitad^o e. **CHRY.** Quia etia latrones mul ta graua patiunt: vt no estimes qd passio maloz suf ficiat: adiuigit cam patiendi cu dicit: **Et seq: me.** vt p pter eu oia sustineas: r alias ei^o vtutes adidiscas. hoc est eni seq: christu vt oz diligentē esse circa vtutes: r pati oia ppe ipm. **GREGO.** Duob^o etiam modis cruz tollit: cu aut p abstinētia affligit cozp^o: aut per cōpassionē pximi affligit anim^o. Sed qz ipsi vtutibz queda vitia mixta sūt: dcedu nobis est q absti nētia carnis nonūq: vana glā abscidet: qz dū tenui tas in cozpe: dū pallor in vultu respicit: vtus patēsa cta laudat. **Cōpassionē** vo animi plerūq: latēter ob sidet pietas falsa: vt hanc nonūq: vsq: ad ddescēderi dū vitis ptabat. vñ ad hec excludēda subdit: **Et seq: tur me.** **HIERO.** Uel alit: Tollit cruce suā q mun do crucifigit. cui aut mūd^o crucifixus ē: sequit oim crucifixu. **CHRY.** Deinde qz graue videbat quod oim est p ea q sequunt: id mitigat. pnia ponēs su pereminētia laborib^o r malitie penas. vñ seq: Qui eni voluerit aiām suā saluā facē pder eā. **ORIG.** Qd duplr pot intelligi. Primū sic: Siqs amator vt te pntis parit aie sue timēs mori: r putas aiaz suaz p hāc mortē pite: iste volēs hoc mō fiuare aiaz suaz pder eā: alienā illā faciēs a vita eterna. Siqs rēnēs vitā pntem: vsq: ad mortē p vitate certauerit: pder qde aiām suā qstū ad vitā pntem. sed qñ ppter chri stum pder eā: magis eā saluā faciet in vitā eternam. **Alio mō sic:** Siqs itelligit q est vera salus: r acqere vult eā ad salutē aie sue: iste abnegās semetipsum p dit: qstū ad voluptates carnales aiām suā ppe xpm r pdens aiām suā hoc mō: saluat eā p opa pietatis. vicēdo eni: Qui voluerit: pcedentē r sequentē vnū sensū ee oñdit. Si qd supius dixit: Abneget semet ipm: de morte cozporali dixit: oñter hoc d sola mor te itelligē debem^o dcñ ee. Si at abnegare seipm est carnalem cōuersionē reijcere: r perdere animam. est deponere voluptates carnales.

Quid eni pdest homini si mūdūz uniuersum lucret: aie nero sue detri

mētū patiat. Aut quā dabit homo cōmutationē p aia sua? Fili^o eni bo minis uentur^o est in glozia pris sui cū āgelis suis: r tuc reddet unicuiq: fm opa ei^o. **A me dico vobis: sunt q dā de hic stātib^o q nō gustabūt moe tem: donec uideant filium hominis uenientem in regno suo.**

CHRY. Quia dixerat: q vult saluare pder: r q per det saluabit: vtrobiq: salutē r pditionē ponens: ne aliquis estimet equalē ee bincinde pditionē r salu tem subiūg: **Quid eni pdest ho. h. mun. qñ. In. au. vo sue detri. p. a. q. d. ne dicas qd q picula q ppe xpm iminēt effugit: saluet aiām suā. i. vitā tpaletm. s. p. ne etia cū aia. i. vitā tpaletm totū orbē terraz: qd ex his homini erit ampli^o aia iperpetuū peunte: Si enim famulos tuos videres in leticia: te aut in malis viti mis ostituti: qd lucrareris ex eoz oñio: Doe etia in aia tua rēputa: cū carne lasciuēte ipsa futura pētio nem expectat. **ORIGE.** Puto etia q mūdūm la crat q nō abnegat semetipm: nec pder aiaz suā qm ad voluptates carnales: r ipe facit aie sue detrimē tū. **Qd duob^o nobis ppositis magis est eligēdū vt mūdūm pdamius: r lucremur aiaz nfas.** **CHRY.****

Sed si regnaueris sup vniuersum orbē terraz: non poteris aiām tuā emere. vñ sequit: Aut quā dabit hō cōmutationē p aia sua? Ac si dicat: Diuitias sp dideris: poteris dare dituitias alias ad eas redimen das: aiām aut pdens: nō poteris aiām aliquā dare: sed neg: aliquod aliud. **Quid aut mirabile est: si aiā hoc cōtingit: eteni in cozpe hoc videt orngē. Est. n. x. milia viademata cozpi insanabilē egroto enūpo sueris: nō curat.** **ORIGE.** Et pma quidē facie cō mutatio aie est substantiā vt det substantiā suā homo pauperib^o: r saluet aiām suā. **Sed** puto q nō b: aiā quid hō: qd dans qñ cōmutationē aie sue liberet ei de morte: deus aut p aiabus hominū dedit cōmū tionem p̄ciosum sanguinē filij sui. **GREGO.** Uel aliter pot cōmutari: quia sancta ecclā aliud habet tps psecutionis: r aliud pacis: redēptor: nolter ipsa ei^o tpa distinguit in pceptis. nā psecutionis tpe p̄ nenda est aiā: pacis aut tpe ea que ampli^o oñari pot frangēda sunt desideria terrena. vñ d: **Quid eni pdest homini.** **HIERO.** Prouocatū aut vīscipula vt abnegaret se r tollerent cruce suā: grandis fit ter roz audientū. Jecirco tristib^o leta succēdit. r dicit: **Fili^o eni bo. ven. est in gla pris sui cum an. suis. Tu mes mortē: audi gloriā triūphātis. Ueris cruce: aufculta angeloz mysteria.** **ORIGE.** q. d. Hic d dēdē fili^o hōis venit: sed nō in gloria: nō eni decebit eū in gloria cōstituti peccata nra portare. sed vne venit in gloria: cū an pparauerit vīscipulos suos su etus sicut illi: vt illos saceret sicut est ipse cōsomas glorie sue. **CHRY.** Non autē dixit in tali gloria in quali est: ne alteritate glorie suspiceris: sed aut glo riaz pris: vt eadē glā oñdat. Si aut glā vna est: mansi festū q substantiā vna est. **Quid g times petre mee tem audiēs: tuc me videbis in gla.** Si aut ego i gla r vos. sed tñ dicēs glam: terribilia imiscuit i medoz

quidam... HIERO. Non est enim... CHRY. Quia dicitur... HIERO. Quia dicitur...

Post dies set. assumptus... fratre eius: r dicit illos in montem scelerum: r transiit

judicium introducēs. vñ sequit̃: Et tñc reddam vni
 cuiq; scdm opa eius. **HIERONY.** Non est enim
 distinctio iudei et gentilis viri et mulieris: pauperuq;
 et diuitiuq; vbi nō p̃sone sed opa cōsiderā. **CHRY.**
 Doc autem dixit non solū peccatorib⁹ penas cōme
 morās: sed iustis braua et coronas. **HIERO.** Po
 terat autē apostolorū tacita cogitatio istiusmodi scā
 dalum sustinere: Occisione et morte nūc dicit eē
 futurā: q; autem p̃mittit te affuturū in gloria in t̃pa
 longa differet. Præuidēs ḡ occultorū cognitor: quid
 possent obijcere: p̃ntem timozem p̃nti compensat p̃
 mio dicens: Sūt q̃dam de hic stan. q̃ non gu. mortē
 do. vi. h. bo. ve. in re. suo. **CHRY.** Volens ḡ moy
 strare quid est illa glā in q̃ postea ventur⁹ est: eis in
 p̃nti vitā reuelauit sicut possibile erat eos discere: ut
 neq; in dñi morte iam doleāt. **REMI.** Dō ḡ hic
 dicit̃ implerū est in tribus discipulis: q̃bus domin⁹
 trāfiguratus in mōte gaudia eterne repromissiois
 oñdit: q̃ viderunt eum in regno suo venientē. In ea
 claritate fulget: in qua pacto iudicio videbit̃ ab
 oibus sanctis. **CHRY.** Propter hoc autē non p̃dic
 noia eorū qui ascensuri erant in montem: q; reliqui
 valde cōcupiscerent sequi. exemplū illius glorie vis
 sūri et grauit̃ tulissent velut despecti. **GREGO.**
 Vel regnum dei p̃ns ecclā vocat. et quia nōnulli ex
 discipulis eius vsq; adeo in corpe victuri erant: vt ec
 clesiam dei structā aspicerent: et ḡ huius mudi glo
 riam erectam cōsolatozia p̃missione. nunc dī: Sūt
 q̃dam de hic stantib⁹. **ORIGE.** Moraliter autē
 vbum dei his q̃ nouiter indicunt̃ ad fidem: formaq;
 bz sui: p̃fectis autē venit in gloria p̃ris sui. Angeli at̃
 illius sunt p̃phetaz f̃mones: quos nō est possibile
 ante spiritaliter itelligere: nisi cū spiritalit̃ intellectū
 fuerit vbi christi: vt videant̃ simul apparere in ma
 iestate. Tunc autē dabit vnicuiq; de glā sua fm actū
 eius: q; quanto quis melior fuerit in actib⁹ suis tan
 to spiritali⁹ itelligit christū vel p̃phetas ip̃i. Stā
 tes autē vbi stat iesus: sūt q̃ fundatas hñt apud iesuz
 aie bases: Ex quib⁹ qui meli⁹ stant: dicunt̃ non gu
 stare mortem donec videant vbum dei: quod venit
 in regno suo vidēs eminentiā dei quam videre non
 p̃nt q̃ diuersis inuoluti sunt peccatis: qd̃ est mortez
 gustare: qua peccans aia morit̃. Sicut enī vita est et
 panis viu⁹ q̃ de celo descendit: sic et inimica ei⁹ mors
 panis est mortu⁹. Ex istis autē panib⁹ q̃dā modicuz
 manducat̃ nñ gustātes: q̃dam abundantius. qui. n.
 raro et modicū peccāt: tantūmodo gustant mortem
 qui autē p̃fectius susceperint spiritalē virtutē: nō gu
 stant eā: sed viuo pane semp vescunt̃. q; autē dicit̃: do
 nec videāt non diffinit̃ t̃ps: vt postq; transferit illud
 donec fiat qd̃ ante non fuerat factū: sed rem que ne
 cessaria est exponit. qui enī semel vider eū in gloria
 eius: iam nequaḡ gustabit mortē. **RABA.** San
 ctos autem mortem gustare testat̃: a quibus mors
 corporis quasi libando gustatur: vita vero anime
 possidendo tenet̃. **CAPLXVII.**

Et post dies sex assumpsit ie
 sus petz et iacobū et iohāne
 fratre eius: et duxit illos in
 montē excelsum seorsum: et transfi

gurat⁹ est añ eos. Et resplēdit fa
 cies eius sicut sol: uestimēta autē ei⁹
 facta sunt alba sicut nix. Et ecce ap
 paruerūt illis moyses et helias cum
 eo loquētes. Rñdens autē petr⁹: di
 xit ad iesum: Dñe bonū est nos hic
 eē: si uis faciam⁹ hic tria tabernacu
 la: tibi unū: moy si unū: et helie unū.

REMI. Claritatē sue visionis quā p̃miserat do
 minus discipulis suis in hac transfiguratione habi
 ta in monte post sex dies cōpleuit. vñ dicit̃: Et post
 sex dies assumpsit pe. et ia. et io. fra. eius. **HIERO.**
 Querit̃ autem quō post sex dies assumpsit eos: cur
 lucas euāgelista octonariū numerū ponat: sed faci
 lis est rñsio: quia hic mediū ponunt̃ dies: ibi p̃m⁹ ad
 ditur et extrem⁹. **CHRY.** Ideo autē non cōfestim fa
 cra p̃missione eos sursum ducit: sed post sex dies: vt
 reliqui discipuli nihil patiant̃ humanū. i. aliquē iui
 die motum. vel vt horum dierum spacio vehemēti
 ri cōcupiscencia repleti: qui assumēdi erant: sollicita
 mēte accederēt. **RABA.** Merito autem post sex
 dies glam illam oñdit: q; post sex etates futura est
 resurrectio. **ORIGE.** Vel quia in sex diebus to
 tus factus est visibilis mūdus. qui transcendit om
 nes res mundi: pōt ascendere sup mōtem excelsum
 et gloriā aspiciere vbi dei. **CHRY.** Ideo autē hos
 tres assumpsit quoniā alij peccatores erant. Intēde
 autem qualiter mattheus non occultat eos qui sibi
 p̃positi sunt. hoc enim et iohānes facit p̃cipuas petri
 laudes cōmemorās. Ab emulatione enī et vana glo
 ria mūd⁹ fuit apostolorū choruz. **HYLA.** In tri
 bus autē assumptis de trium origine. Sem: Chaz: et
 Japhet: futura electio populi ostendit̃. **RABA.**
 Vel tres solūmodo discipulos secum ducit: Quia
 multi sunt vocati: pauci vero electi. Vel q; qui nūc
 fidem sancte trinitatis incorrupta mente seruāt: tūc
 eterna eius visione letant̃. **REMI.** Ostendit̃ autē
 domin⁹ gloriā sue claritatis discipulis: duxit eos
 in montē. vnde sequit̃: Et duxit illos in montem ex
 celsum seorsum. In quo docet q; necesse est oibus
 qui deū cōtemplari desiderāt: vt nō in infimis volu
 pratribus iaceant: sed amoze superiorū semp ad cele
 stia erigant̃: et vt oñdat discipulis quatenus gloriāz
 diuine claritatis nō in huius seculi p̃fundo querāt
 sed in celestis beatitudinis regno. Ducit̃ autē seors
 sum: q; sancti viri toto animo et fidei intentione sepa
 rati sunt a malis: funditusq; separabunt̃ in futuro:
 vel quia multi vocati pauci vero electi. Sequitur:
 Et transfiguratus est ante eos. **HIERO.** Qualis
 enī fructus est tempore iudicādi: talis apostolis ap
 paruit. Nemo autem putet p̃istinā eum formam et
 faciem perdidisse vel amisisse corporis veritatem: et
 assumpsisse corpus spiritale vel aereum. Sed quō
 transfiguratus sit: euāgelista demonstrans. d. Et res
 plēdit facies ei⁹ sicut sol: uestimēta autē eius scā
 sunt alba sicut nix. Ubi splēdor faciei ostēdit̃ et can
 dor describit̃ vestitū: non substātia tollit̃: sed gloria
 cōmutat̃. Certe transformat⁹ est oīs in eam glam

qua venturus est postea in regno suo. **Tr**ansformato splendorem addidit: facie non subtraxit: et si corp^o spiritale fuerit. vñ et vestimenta mutata sunt: q̄ intantum suere candida: vt alius euāgelista differit: q̄lia fullo sup̄ terram non posset facere: et hui^o aut corporale ē et tactu subiacet: non spiritale et aerēū quod illudat oculis: et tñ in phantasmate aspiciat. **CHRY.** Si aut facies dñi respenderit sicut sol: et sancti sicut sol fulgebunt: nuquā erit equalis claritas dñi et suoz: nequaquā. **Sed** qz nihil lucidius inuenit sole: iccirco ad manifestandum exemplū future resurrectionis: et facies dñi resplendere: et iusti fulgere dicunt sicut sol. **ORIGE.** Mystice autē cū aliquis transcenderit sex dies s̄m q̄ dixit: videt transfiguratu iesum añ oculos cordis sui. Diuersas enim habet verbum dei formas apprensus vnicuiq; s̄m q̄ videnti expedire cognouerit: et nemini supra qd̄ capit semetipm ostēdit. vnde non dixit simpliciter **Transfiguratus est:** sed **Coram eis.** In euangeliis enim iesus simpliciter intelligit ab eis qui non ascendūt p̄ exercitacionē verborum spiritualium sup̄ excelsum sapie montem. **Et** autem qui ascendunt: iam non s̄m carnez cognoscit sed deus verbum intelligit. **Coram** his ergo transfiguratus iesus: et nō coram illis qui sunt deorsuz in uersatione terrena viuentes. **Hi** autē coram quib^o transfiguratus: facti sunt filij dei: et ostēdit eis sol esse iusticie: et vestimenta ipsi^o fuit candida sicut lumē: que sunt s̄mones et littere euangeliy quib^o iesus est indutus s̄m illa que ab apostolis dicūt de eo. **GLO.** Uel vestimenta christi sanctos significat: de quib^o isaias dicitur: **Et** vni vestimēto vestieris. et viui operat: qz candidi erūt virtutibus: et omnis vitioy estus ab eis remot^o erit. **Sequitur:** **Et** appa. illis moy. et heli. cū eo loquētes. **CHRY.** Hoc autē multas habet rationes. **Et** p̄ma quidē est hec: **Quia** enim turbe dicebant eum esse heliā vel hieremiā aut vnuz ex ppbetis: capita ppbetay secū ducit: vt saltem hinc videat differētia suoz et dñi. **Alia** ratio est: **Quia** enim vñtue iesum accusabant iudei tanq; transgressorē legi et blasphemū: p̄ris sibi gloriā vsurpantē: vt ostēdat ab vtraq; accusatione innoxius: eos qui in vtroq; fuisse in mediū ducit. **Et** enim moyses legem dedit et helias p̄ gloria dei emulatoz fuit. **Alia** ratio est vt discat: quoniā mortis et vite potestātē habet: ppter hoc et moysen qui morte defecerat: et heliam qui nō dñm mortem passus fuerat in mediū ducit. **Aliam** cām et ipse euāgelista reuelat. s̄. mōstrare crucis gloriā: et mitigare petrū et alios discipulos passiōē timentes. **Loquebant** enim vt alius euāgelista dicit de excessu quē completur^o erat in hierusalē. vñ eos in mediū ducit qui se morti exposuerūt p̄ his q̄ deo placebāt: et p̄ plebe credentiū. etenim tyrannis vterq; se libere p̄ntauit: **Moy**ses quidē pharaoni: helias autem achab. **Ducit** autē et ppter hoc eos in mediū. volebat enī qz discipuli illorum p̄uilegia zelaret: vt s̄. fierēt māsuēti sicut moyses: et zelātes sicut helias. **HYLA.** Quod etiā moyses et helias ex omni sanctorū numero assistūt medi^o inter legē et prophetas christus in regno est. cum his enī israelē quib^o testibus p̄dicatus est indicabit. **ORIGE.** Siquis etiā intelligit spiritale legem conuenientē s̄monib^o iesu et in ppbetis absconditā christi sapientiaz: ille vidit

moysen et heliam in gloria vna cū iesu. **HIERO.** Consideraduz est etiā qz scribis et phariseis de celo signa poscentib^o dare noluit: hic vō vt apostoloz augeat fidez dat signū de celo: helia inde descendēte quo ascenderat: et moysē ab inferis resurgētē: qd̄ et acham p̄ isaia p̄cipit: vt petat sibi signū de illo: no vel de excelso. **ORIGE.** Quid autem feruēt petrus dixerit subdit: **Nō.** pe. di. ad iesum: dñe dōz nos hic esse. **Quia** enim audiuit qz oportet cū hiero solymā ire: adhuc timet p̄ christo: sed post increpationē nō audeo dicere rursus: **Propitius** esto tibi: s̄ idem occulte per alia signa insinuat. **Quia** enī videbat multā quietē et sollicitudinē: cogitauit vñtūtem ibi stationē esse ex loci dispositione: qd̄ significat dicens: **Bonum** est nos hic esse. **Vult** etiam ibi semp̄ esse: ideo tabernaculozū meminit dicens: **Si** vis faciam^o hic tria tabernacula. **Cogitauit** enī qz si hoc fieret nō ascenderet hierosolymā: et si non ascenderet christ^o non moreret. **Ibi** enī sciebat scribas insidiari ei. **Cogitabat** etiā qz helias aderat: q̄ in monte ignem descendere fecit: et moyses qui intravit nebulam: et deo locut^o est. vñ occultari poterit vt nullus peccatoz sciret vbi eēt. **REMI.** Uel alit: **Uis** fac dñi maiestate et duozū suozū: petrus a deo delectatus est: vt cuncta tpalia obliuioni traderet: et ibi perpetuū vellet manere. **Si** autem tūc petrus sic accessus est: quāta erit suauitas et dulcedo vidē reges in decore suo et interesse choris angeloy et omnium sanctorū. **In** eo sane qd̄ ait pet^o. **Dñe** si vis deuotio nem sibi subditi obediētis fui ostēdit. **HIERO.** Erras tñ petre: et sicut alius euāgelista testat: nō scis quid dicas. **Noli** tria tabernacula querere: cū vñ sit tabernaculū euāgelii: in quo lex et ppbeta recipiunt lāda sūt. **Si** autē queris tria tabernacula nequaquā suos cū dño conferas: sed fac tria tabernacula: vno vñū p̄ri et filio et spiritui scō: vt quoz ē vna cūmittat vñū sit in pectore tuo tabernaculū. **REMI.** Errauit etiā q̄ voluit vt regnū electoy constitueret in terra qd̄ dñs pmiserat dare in celis. **Errauit** qz oblit^o ē se et socios suos eē mortales: et absq; gustu mortis voluit subire eternā felicitatē. **RABA.** Et in eo qz celesti conuersationi tabernacula facienda putauit: in qua domus necessario non erat: cum scriptum sit: **Templum non vidi in ea.**

Adhuc eo loquente: ecce nubes lucida obūbravit eos. **Et** ecce vox de nube dicēs: **Hic** est fili^o me^o dilectus in quo mihi bñ cōplacui: ipsuz audite: **Et** audiētes discipuli ceciderūt in facie suā: et timuerūt ualde: et accessit iesus et tetigit eos: dixitq; eis: **Surgite:** et nolite tere. **Lenantes** autē oculos suos neminē uiderūt: nisi solū iesū. **Et** descēdētib^o illis de mōte p̄cepit iesus dicens: **Quemini** dixeritis uisionē: donec filius hominis a mortuis resurgat.

Marginal notes on the right edge of the page, including references to Hieronymus, Origen, and other church fathers, discussing the text's meaning.

HIERO. Quia carnale est frondibus aut tentorijs
 crebatur tabernaculum: nubis lucide opunt vmbra cu
 lo. vii. dicitur: Adhuc eo loquente: ecce nubes lu. obu. eos
CHRY. Cum dñs iminat nubē tenebrosā oñdit sic
 in fina. h. aut qz nō terrere volebat: sed docē nubes
 apparuit lucida. **ORIGE.** Lucida aut nubes ob
 umbrās scōs ē v̄tus p̄ma: vel forte spūscūs. dicā ēt
 saluatorē n̄m eē lucidā nubē: q̄ obūbrat euāgelij
 z legē z p̄phas: sic itelligūt q̄ p̄nt aspiciē lumē ip̄s i
 p̄missis. **HIERO.** Quōd ip̄rudēter itterrogauerat
 pet̄: p̄pterea dñi r̄n̄sionē nō meret: s̄ p̄ r̄ndet pro
 filio: vt v̄bū dñi opleret: Qui me misit ip̄e de me te
 stimoniū p̄hibet. **CHRY.** Neq; at moyses loq̄tur
 neq; belias: s̄ p̄ oib; maior vocē emittit ex nube:
 vt discipuli credāt: q̄ a deo hec vox erat. Semp enī
 z apparē solet de o i nube: sicut scriptū est: Nubes z
 caligo circūitū ei. z hoc ē qd dicitur: Et ecce vox de nu
 be. **HIERO.** Vox qdē p̄ris de celo loquentis au
 dit q̄ testimoniū p̄hibeat filio: z pet̄ errore sublato
 vocat vitatē: imo p̄ petruz ceteros ap̄los. vii. subdit
 dicēs: Dic ē fili; me; dilect;. huic ē fidē dū tabernacu
 lū: huic obtpandū. hic ē fili; illi sui sūt. debēt z ip̄s
 vobiscū i penetrabilib; cordis sui dño tabernaculū p̄
 parare. **CHRY.** Ne igit timeat petre. Si enī potēs
 ē de; manifestū qz z fili; similit̄ potēs ē. si enī diligi
 tur ne timeas. null; enī quē diligit p̄dit: nec tu eq̄līē
 eū diligit genitozi. Neq; aut solū diligit eum qz ge
 nuit: s̄ qz vni; volūtatis cū ip̄o. Seq̄. n. In quo mi
 bi cōplacui. ac si dicēt: In quo req̄sco: quē accepto
 qz oia q̄ sūt p̄ris cū diligitia exeq̄t: z ē volūtas vna
 ip̄s z p̄ris: q̄re z si crucifigi vult: nō dīcas. **HYLA.**
 Dūc q̄ eē filiū: hūc dilectū: hūc oplacitū: s̄ z hūc au
 dientū vox de nube significat dicēs: Ip̄m audite. vt
 sidone; ip̄e p̄ceptoz talii auctor eēt: q̄ seculi dānū
 crucis volūtate: obitū corpis: z p̄ hec regni celestis
 glām facti cōfirmasset exēplo. **REMI.** Dicit q̄: Ip̄m
 audite. ac si aliis v̄bis dicēt: Recedāt vmbre legales
 z typi. p̄phas: z solū coruscū lumē euāgelij sc̄q̄mī.
 Sine iō ait: Ip̄m audite. vt illū esse oñdēt quē moy
 ses p̄dixerat dicēs: Tūc me p̄phas suscitabit vobis
 de; de fr̄ib; v̄ris: audietis ip̄m. Sic q̄ dñs v̄ndiq; ha
 buit testes: ex celo vocē p̄ris: ex paradiso belia;: ex in
 feris moyses: ex hōib; ap̄los: vt i noie iesu oē genu
 flectat: celestiu;: terrestriu;: z infernoz. **ORIGE.** Vox
 aut de nube aut ad moysen z belia; loq̄t: q̄ desidera
 bant vidē filiū dei z audire eū: aut discipulos docet.
GLO. Notādū aut qd bñ uenit mysteriū secūde
 regeneratōis: q̄. s. erit i resurrectōe vbi caro resuscita
 bit cū mysterio p̄ne q̄ ē i baptisinate: vbi aia resusci
 tat. In baptisinate enī christi opatio toti; trinitatis
 oñsā ē. Sūt enī ibi fili; icarnat;. apparuit i colūbe
 sp̄e spūscūs. z p̄r fuit ibi i voce declarat;. Et siliter i
 trāsfīguratōe q̄ ē sacrm secūde regeneratōis tota tri
 nitas apparuit: p̄r i voce: fili; i hōie: spūscūs i nube.
 Querit aut q̄re spūscūs ibi i colūba: s̄ i nube decla
 rat;. ē. Dona siqdē sua p̄ sp̄s declarare solet. Inno
 cētiā at i baptisinate donat: q̄ p̄ aūē simplicitatis de
 signat. Datur; ē at claritate z refrigeriū i resurrectō
 ne: z iō i nube refrigeriū: i fulgore nubis claritas re
 surgētū corpoz designat. Seq̄. Et audi. disci. ceci.
 fa. suā: z timue. valde. **HIER.** Triplīcē aut ob eām
 pauore terrē: vel qz se errasse cognerant: vel qz nu

bes lucida operuerat eos: aut qz dei p̄ris vocē loq̄n
 tis audierāt. Dūana enī fragilitas aspectū maioris
 glē ferre nō sustinet: ac toto aīo z corpe tremiscēs
 ad irā cadit. quāto enī q̄s āplioza q̄s̄erit: tāto magi
 ad inferioza collocabit si igraverit mēsurā suā. **RE
 MIGI.** In eo vō qd sci apli i faciē ceciderūt: fuit iuz
 diciū scitat;: qz sci i faciē cadē dicūt: ip̄i vō retrosū
CHRY. S; cū aī i xpi baptisimo qm̄ talis etiā vox
 de celo delata ē: null; ex turba q̄ aderat tale aliqd
 passū ē: quō discipuli i mōte ceciderūt: qz. s. z solitū
 do z altitudo z silētū erat multū: z trāsfīguratō stu
 pore plena: z lumē pup; z nubes extēsa: ex q̄b; oib;
 stupor in eis cōgregabat. **HIERO.** Quia vō illi ia
 cebāt: z surgē nō poterāt: ip̄e clemēter accedit: z tan
 git eos vt tactu fuget timorē: z debilitata mēbra so
 lidat. z hoc ē qd dicitur: Et ac. iesus z teci. eos. quos at
 manu sanauerat: etiā sanauit ip̄io. vii. seq̄t: Dixitq;
 eis: surgite z nolite timē. Primuz timor expellit vt
 postea doctrina tribuat. Seq̄t: Le. at. oca. suos. ne.
 vi. nisi so. iesu. qd rōnabili; fēn ē: ne si moyses z belia;
 as p̄feter. assent cū dño: p̄ris vox videret icerta: cui
 potissimū daret testimoniū. Vidēt etiā iesū stātē ab
 lata nube z moysen z belia; euānuisse: qz postq̄ le
 gis z p̄phetaz vmbra discesserat: vtrūq; i euāgelio
 repit. Seq̄t: Et descēdētib; illis de mōte p̄cepit eis
 iesus dicens: Nemini dixit. v̄s. hāc. do. si. ho. u. mor.
 resur. Nō vult q̄ i pplis p̄dicari: ne z incredibile eēt. p̄
 rei magnitudie: z p̄ tātā glām apud rudes aīos se
 quēs erit scādalu facēt. **REMI.** Sine qz si maie
 stas illi; diuulgaret i p̄plo: ppli ip̄edirēt disp̄atio
 nem passionis ei;: resistēdo p̄nc p̄b; sacerdotū: z sic
 redēptō hūani generi retardaret. **HYLA.** Silētū
 etiā rex gestaz q̄s viderāt ip̄at: vt cū eēt spūscō re
 pleti: tunc gestoz spiritaliū testes eēt.

**Et itterrogauerūt eū discipuli ei; di
 cētēs: Quid ergo scribe dicunt q̄ be
 liā oporteat p̄mo uenire. At ille r̄n̄
 dens ait eis: Helias qdē uētur; est
 z restituet oia. Dico autē vobis: qz
 belias iā uenit z nō cognouerūt eū:
 sed fecerūt i eo q̄cūq; uoluerūt. Sic
 z fili; hōis passur; ē ab eis. Tūc itel
 lexerunt discipuli quia de iohanne
 baptista dixisset eis.**

HIERO. Traditio phariseoz ē iuxta malachiā p̄
 phetā: qd belias ueniat aī saluatoris aduētū: z red u
 cat cor patz ad filios z filioz ad p̄fēs: z restituat oia
 i antiquū statū. Estimāt q̄ discipuli trāsfōmationē
 glē hāc eē: quā i mōte viderāt. Et iō dicit: Et itterro. eū
 disci. ei; di. qd q̄ scri. di. qd belia; oī p̄mū ve. Ac si dices
 sēt: Si iā uenisti i glām: quō p̄cursoz tu; nō apparet:
 marie autē b̄ dicūt: qz beliam viderant recessisse.
CHRY. Nō aut aduētū helie discipuli de scripturā
 sciebāt: s̄ scribe eis manifestabāt: z ferebat b̄ fmo i
 plebe idocta: sic z de xpo. Non aut vt oportebat ad
 uenit; christi z helie a scribis itterptabat. Scripturē
 enī. oīos dāt xpi aduētū: eū. s. q̄ fact; ē: z eū q̄ futur;

Et scribe plebe eueretes: scdm adnetu solu com memorabat plebi: et dicebat: Qm si h e christ' opoz tebat helia puenire. Est igit solutio qua chris' idu cit. Sedq: At ille rudes ait: heli. qde ve. e: et resti. oia dico at vobis: Ia ve. Ne at estimes cu i smone errasse: si qnqz die helia vetur: et qnqz venisse. Lu eni die q helias vetur e: et restaurabit oia: de ipo helia i ppa psona loqt: q qde restaurabit oia: du corriget ifidelitate iudeoz: q nuc iueniet: qd e ouerte corda patz ad filios. i. iudeoz ad aplos. AVG. d q. ena. Uel restituet oia. i. eos quos antixpi psecutio pntu bauerit. vl vt ipe restituat moriedo q oz. CHRYS. Si aut tot bona erit ex helie pntia: qre nuc n cu mi sit: Dicen' qz: et nuc chris' estmantes helia: no credi derit ei. Luc aut helie credet: q cu p' tata expectatone venerit anucia i iesu: facili' suscipiet q ab eode dicit. Lu vo dicit: q helias ia venit: Johane heliam vocat: ppf ministerij modu. sicut eni helias secundi aduet' pcurfor erit: ita iohanes pcurfor scis e pmi: ppter hoc aut helia noiatur: vt ondat pnu suu aduetu veteri testio: et pphetie puenire. HIERO. Ipe g q vetur e in secundo saluatoris aduetu iuxta corpis fide: nuc p iohane venit i vtute et spu. Sedq: Et non coguerit cu: s; fecerit in eo qcqz voluerit. hoc est spreuerit: et decollauerit eu. HIERO. Ut omni aduetu pnucias passionis quoqz pcurret: et iniurie et vexationis exeplo. vñ seqf: Sic et si. ho. pas. est ab eis.

CHRYS. In quo oportune sua passione comemo rat ex passione iohannis multa eis pbes consolatione. HIERO. Querit g cu herodes et herodias iohane iterfecerit: quo ipi quoqz iesu crucifixisse dicat cum legam' eu a scribis et phariseis iterfectu: Et breuiter rmdedu q i iohannis nece phariseoz factio osenserit: et in occisione omni herodes iuxerit voluntate sua: qui illusu atqz despectu remisit ad pilatu vt eu crucifige ret. RABA. Ex iudicio at passionis sue qua omis eis sepi' pdixit et pcurforis sui qua ia copletate cerne bat discipuli cogitebat iohane sibi i helie vocabulo demostratu ee. vñ seqf: Luc. itel. ois. qz de io. bap. dixit. eis. ORIG. Qd aut dixit ppf iohane helias ia venit: no aia helie e intelligeda: ne incidam' in dogma transcorporatois: qz alienu est ab ecclesiastica vi tate: sed sicut agel' pdixit: Uerit i spu et vtute helie.

Et cum uenisset ad turbas acces sit ad eum homo genibus prouolu tus ante eum dicens: Domine mise rere filio meo quia lunaticus est: et male patitur. Nam sepe cadit in ig nem: et crebro in aquam. Et obtuli eum discipulis tuis: et non potuerit curare euz. Respondens autez ies' ait: O generatio incredula et puer sa: quousqz ero uobiscum? Usquequo patiar uos? Afferte huc illu ad me et icrepauit illuz iesus: et exijt ab eo de moniu: et curat' e puer ex illa hora.

ORIG. Occupiscs petrus spectabile illa vita et prepones utilitatem suam utilitatib' plurimorum dicebat: Bonu est nos hic esse. Sed quonia chari tas non querit que ipsa sunt: hoc quod videbat bo num petro: non fecit iesus sed quasi de monte excoi so diuinitatis descendit ad turbas: vt qui no poterant ascendere sursum ppter infirmitate animaru suaru: illis pficiat. vñ dicit: Et cum uenisset ad turbas. Nisi enim cum discipulis suis electis uenisset ad tur bam: no accessisset ad eu ille de quo subdit: Accessit ad eum homo genibus puolutus ante eum dicens: Domine miserere filio meo. Ubi considerandu est q quadoqz qui patiunt: credunt et deprecant p sua salute: quadoqz autem p eis alij faciunt: sicut nunc q genibus uoluit: pro filio rogat: quadoqz uero a se metipso saluator etiam a nullo rogatus sanat. Poi mo aut queram' quid est qd sequit: Quia lunaticus est et male patit. Medici ergo loquunt que uoluit: qui nec imudu spiritu arbitrat: sed corpale aliquas passione: et dicit uida moueri in capite fm aliqua passione ad lumen lunare qd uida hz natura: nos at q euangelio credim': dicim' hac passione imudu spm i hoib' opari. Obsuat eni qda scismata lune: et sic opat: vt ab obsuatone lune pati hoies metiat: et p hoc culpabile dei creatura ondat: sic et alij demons sz aliq stellaz scismata ifidiat hoib': vt liquate i ex cello loquar: qsdā stellas dicetes maleficas: qsdam bificas: cu nulla stella a deo fit sca: vt male faciat. h at q subdit: Na se. ca. i. g. et cre. i aqua. CHRYS. Consideradu e q nisi puidentia h ho eet potit' ondu pisset. Demo. n. q ips i igne et i aqua mittebat iteru cisset eu oio: nisi de' eu refrenasset. HIE. Qd at de' Et ob. eu dis. tu. et n po. cu. cu. Latet accusat aplos cu iposibilitas curadi icdu n ad ibecillitate curandi: s; ad eoz q curadi sunt fide referat. CHRYS. Inspice aut et aliude ei' ispietia: qlit cora turba iterpellat ad iesu aduer' discipulos: s; ipe eos liberat ab accu satoe defectu curatois iputas illi. Ex mltis eni mon straf eu ifumū i fide fuisse: no tñ tñ i ei' psona iue bis: ne ipm turbaret: s; i oes iudeos. Probabile e eni mltos pntiu de discipul' icoueniencia cogitasse: et io seqf: An. ie. ait. o ge. icre. et puer. quo. ero. vo. vsqz quo pa. vos. Per h at qd dicit: Usquequo ero uobiscum? dicit desiderata ab eo ee morte et occupabile recessu.

REMI. Sciendu quoqz qz omis no tñ tñ ceperat pati iprobitate iudeoz: s; a logo p' tpe. et io h uicit: Usquequo patiar uos: ac si dicat: qz logo tpe cepi pa ti uestras iprobitates: io idigni estis mea presentia.

ORIG. Uel qm no potuerat eu sanare discipuli: quasi adhuc modice fidei constituti: ppterea dixit. O generatio incredula. et q ait puer sa: ondit qm ex pueritate malitia e introducta extra natura. puto aut q ppf pueritate toni' buani generis qm grau tus malitia eoz dixit: Usquequo ero uobiscum? HIE. No at crededu est q tedio supat' sit: et mltuer' ac mitis in uerba furoris eruperit: s; q in similitudine medici si egrotu uideat s; sua pcepta se gerere dicat. Usquequo ascenda i domu tuam: vsqz quo artis pdaz industria: me aliud iubente et te aliud perpetrante q at n sit irat' hoib': s; uitio: ac p vnu hoiez iudeos at quat ifidelitat: pz ex h qd ifert: Afferte huc il. ad me. CHRYS. Postqz eni discipulos excurauerat: ouit

... hoc ma ... remanere ...

patre pueri ad spem benigna crededi q ab hoc ma lo eripiet: et vt inducat pr ad fide futuri miraculi vi dens demonē tumultū pati: ex hoc solū q vocabat increpauit eū. vñ seqt. Et increpauit eū iesus. Nō ille q patiebat: s; demō increpat. REMI. In quo fa cto reliqt exēplū pdicatorib; vt vitia plequāt: hoies vō subleuet. HIE. Sine increpauit puer; q; ppter petā sua a demone fuerat oppssus. Seqt. Et exist ab eo demo. et cu. ē pu. ex illa hora. RABA. Quia nulla remanet ibi infirmitas vbi oīporēs salutē p; stat ptās. HIE. Adibi aut videt iuxta tropologia lunatic; eē: q p horarū momenta mutat ad vitia et nūc qdē in ignē ferē: quo adulterantiū corda succē sa sūt: nūc in aq̄s. s. voluptatū vī cupiditatū q nō valent extingūē charitatē. AVG. de q. euā. Ut ignis ad irā p̄tinet: eo q̄ alta petat: aq̄ ad voluptates car nis. ORI. De incōstātia aut p̄tōris d̄r. Stult; vt luna mutat. Et ē vidē in talib; ipet; quōsdā q̄si ope rī bonoz subrepe. aliq̄n aut q̄si qdā abreptiōe spūs a passionib; p̄hēdūtur et cadūt a statu bono i quo stare putabant. Forstā ḡ angel; q̄ sortit; ē hui; lu natici custodiā p̄ hui; appellat; deprecans q̄si p filio medicū animaz: vt liberet eū q̄ nō pōt sanari a pas sione p verbū hūile discipuloz christi: q; nō recipit eoz admonitiōē valde surd;. Et ideo op; ē christi sermo vt iam de cetero sine rōne nō agat.

Tūc accesserūt discipulū ei; ad ie sū sereto et dixerūt: Quare nos nō potuim; eicere illū? Dicit illis ies;: Prop̄ incredulitatē uestrā. Amen quippe dico uob; si habueritis fidez sicut granuz synapis: dicetis monti huic: trāsi hic et trāsbibit: et nihil ipos sibile erit uob;. Hoc aut gen; nō cū citur: nisi p orationem et ieiuniū.

CHRY. Acceperāt discipulū a dño prātē spiritū imūdoz: et q; oblatū demōiacū curare nō potuerāt videt q; in orationē deuenerit: ne forte gratiam q̄ erat eis tradita pdidissent. et iō dicit: Tūc acces. ad iesū disci. ei; secre. et dixerūt: q̄re nos nō po. eii. illū? Interogāt qdē singularit; non ppter verecūdiā: s; q; d̄ ineffabili et magna re erāt eū interrogaturi. Seqt: Dixit illie. p̄ incre. v̄raz. HILA. Crediderāt q̄ dē apli: nōdū tñ erāt p̄fecte fidei. nā dño i mōte de moratē: et ipsi cū turbis residētib; qdā tepoz eozū fidē retardauerāt. CHRY. Vñ manifestū ē hinc: qm̄ et discipulū in fine defirmati sūt: s; nō oēs. colū ne enī ille nō aderant. s. pet;: iacob;: et iohānes.

HIE. Doc ē aut qd in alio loco dñs dicit: Quicūq; i noie meo petieritis: credētes accipietis. Ergo quo tiēs nō accipim;: nō p̄stātis ē impossibilitas: s; pos scentiū culpa. CHRY. Sciēdū tñ q; sicut multoti ens accedēt fidel; accipe sufficit affectū miraculū: ita mltotiēs faciētū miracula sufficit virt;: etiā nō cre dentib; illis. eteni q̄ circa cozneliū ex. ppria fide al lererūt gratiā spūscī. Ille aut mortu; q̄ piect; ē in sepulch; helisei: sola virtute corpis scī resuscitat; ē. origit autē et tūc discipulos infirmari in fide. impse

cti; n. dispositi erāt añ crucē: et iō fidē dicit hic esse cām signoz. Vñ subdit: Amē q̄ppe oī. vo. Si ha. si. sic gra. syna. oī. mon. huic trā. hic et trāsbibit. HIE. Putāt aliq̄ fidē grano synapis cōpatā puā dici: cū apls dicat: Et si babucro tātā fidē vt montes trāsse rā. magna ē ḡ fides q̄ grano synapis opat. GRE. et moza. Et anū q̄ppe synapis nisi terat neq;: virtul ei; agnoscat: sic si viz scū tritura p̄secutionis oppri mat: mor in fernozē virtutis v̄tū q̄qd i illo antea despicabile infirmūq; videbat. ORI. Vel iō oīs fides grano synapis cōpat: qm̄ contēnif qdē fides ab hoib;: et modicū aliqd et vile appet. Lū vō p̄secu tū fuerit hmōi semē bonā aiām q̄si terrā: fit arbor magna. Sic aut magna ē p̄dicta lunatici infirmitas et fortis ad curādū inter oīa mala vt mōti assilctur: nec expellat: nisi p oēm fidē ei; q̄ passioēs hmōi sa nare voluerit. CHRY. Vñ et de trāslatiōe mōtiū mētiōē facit. Et vltra p̄cedit dicēs: Et nihil ipos erit vobis. RABA. Sic enī fides mētē n̄ram capacē donū celestib; facit: vt q̄cūq; volum;: facillime a fideli dño impetrare possim. CHRY. Si aut oī xerisybi apli mōtes trāstulerint: Illō dicā: q; mul ta maiora fecerūt mortuos plūmos suscitātes. Dicūt aut p; aplos scī qdā aplis mīozes: mōtes necitate iminēte trāstulisse. Si ā: aploz tpe mōtes n̄ se trās lati: hoc nō fuit q; nō potuerūt: s; q; noluerūt: vtili tate nō iminēte. Nec dñs dixit q; h̄ eēt facturi: s; q; h̄ facē possent. pbabiliter n̄ factū ē: s; scriptū nō est. neq; enī oīa miracū q̄ fecerūt scripta sūt. HIE. Vel montis trāslatio non ei; significat quē oculis carnis aspiciū: s; illi; q̄ a dño trāslat; fuerat ex lu natico: q; p̄betā corūge d̄r oēm terrā. GLO. Ut sit sēl;. Dicit mōti huic. i. supbo diabolo: Trāsi hic. i. obfesso corpe. in altū mar. i. in p̄fundū inferni: Et trāsbibit et nihil iposibile erit vobis. i. nlla icōmo ditas isanabit. AVG. de q. euā. Ut aliē: Ne disci puli i miracul; faciēdis extollerēt i supbiā: amoniū sūt poti; p hūilitatē fidei q̄si p synapā gnū elationē t̄renā q̄ mōtis noie significata ē curare trāsferre.

RABA. Dū āt docet aplos quō demō debeat expelli: oēs instituit ad vitā: vt. s. nouerim; gūioza q̄q; vñ imūdoz spiritū vñ hoīm tētāmā ieiuniū et orō nib; eē superāda: et illud deū quoq; h̄ remedio sin gulari posse placari. vñ subdit: Doc āt ge. nō eij. nisi p ora. et ieiuniū. CHRY. Qd̄ dicit nō solū de genē lunaticoz: sed et vniuerso genē demonū. Ieiuniū. n. mltā sapiāz ipōit: et hoiez q̄si āgelū de celo p̄stituit: et icorpozeas ptātes ipugnat. S; et ofone op; ē: q̄si pncipaliozi. Qui. n. orat vt oportet: et ieiunat: n̄ mltū indiget: et ita nō fit auar;: s; ad elemosynā p̄mpt; ē. Qui etiā ieiunat: leuis ē et vigilāt orat: et occupat; as p̄nitiofas extinguit: et p̄pitiū deū facit: et aiām su perbā hūiliat. Qui ḡ orat cū ieiunio: duplices habz alas: etiā ip̄sis v̄tis leuiorē. Neq; enī oscitat et tor pet ozās: qd et multi patiunt;: s; ē igne vehementior et terra fixior: ideoq; talis maxime demonijs aduer saf. nihil enī est hoie deceter orate potēt;. Si āt infirmū est tibi corp; ad p̄tinue ieiunādū: nō tñ ad orandū. Et si ieiunare nō potes: potes tamē non la scuire. nō p̄nū aut ē h̄: neq; multū a ieiunio distās. ORI. Si ḡ aliq̄n oportuerit nos circa curationēz tale aliqd patientiū p̄manere: nō adiuuem; neq; in

terrogam: neq; loqmur quasi audietu spui imudo: sed abigam ieiunijs z ofonib' nris spuis malignos.

GLO. Uel hoc gen' demonij. ista carnaliu' voluptatu' mutabilitas nq; vincit: nisi spuis ofone ofir met: z caro p ieiuniu' maceret. REMI. Uel ieiunij hic intelligit generale: quo no solu' abstinem' a cibis: s; ab oib' illecebr' carnalib' z pctoz' passioib'.

Conuersantib' aut eis in galilea: dixit illis iesus: fili' hois tradedus ei man' hoim z occidet eu: z tertia die resurget. Et tristati sut uehemet'.

REMI. Sepe ois mysteria sue passionis discipulis pdixit vt qn' accideret: tanto leui' ea ferrer: quato pcognita haberet. Et io hic of: Conuersantib' at eis in ga. di. il. iesus: Fili' ho. tra. ei ma. hoim. z occidet eu. ORI. Uidef qd' bec illis q supra dixerat similia ee vt facile qs dicat oim eade ipsa repere qd no est ita: tradendu' eni supius no e dictuz. hic aut no solu' tradendu': s; etiā in man' hoim tradendu' audiunt. Traditu' igit' apls filium narrat a deo patre: sed etiā oftrarie ptates eu in man' hoim tradiderut. HIE. Semp aut pspers miscet tristitia. Si eni oftristat eos qz occidend' e: debet letificare qd subdit: Et die tertia resurget. CHRY. Neq; n. multu' tep' dixit quo in morte maneret: s; tertia die se dixit resurrectuz. ORI. P'edicente aut h' oio tristati sut discipuli. vñ seqf: Et tristati sut uehemeter. No attedentes ad illd qd dixerat: Et tertia die resurget. nec ofsiderates qs eet cui ad destruendam mortem triu' dierum tempus sufficeret. HIE. Doz ro qz contristabantur uehementer: non de infidelitate venit: sed pro dilectione magistri.

Et cum uenissent capharnaui: accesserut q didrachma accipiebāt ad petru: z dixerut ei: Magister ur no soluit didrachmam. Ait: Etia. Et cu intrasset in domu puenit cu iesul dicees: Quid tibi uidef simon? Reges terre a qb' accipiunt tributū ul' cēsum a filijs suis: an ab alienis? Et ille dixit: Ab alienis. Dixit illi iesus: Ergo liberi sut filij. Et aut no scandalizem' eos uade ad mare z mitte hamu: z eu piscē q pm' ascēderit tolle. Et aperto ore ei' iuenies staterē: illū sumēs da eis pro me z te.

GLO. Quia discipuli audita oii' passioe oftristati erant: ne aliquis passionē christi necessitati ascriberet no humilitate subiugit factū in quo christi libertas z humilitas oemōstraf. vñ of: Et cu ue. ca. accēf. q didra. acci. ad pe. z di. ei. Magister vñ non sol. didrachmā. HYL. Dñs didrachmā soluē postula-

tur. i. denarios. hoc eni oi' isrl' lex redēptōe corpis e aie ofstituerat i ministerio tēpli seruietiū. CHRY.

Lū eni pmogenita egyptioz infecit de: tuc tribus leui p eis accepit. Deinde qz pmogenitis q erat apō iudeos: mūtoz hui' numer' erat p officiētib' in numerū: si oū iussit inferrī: z extūc tenuit cōsuetudo vt pmogenita vectigal hoc inferrēt. Quia igit' pmogenitus erat christ' uidebat aut discipuloz pm' ee petrus: ad eū accedūt. Et vt mibi uidef: no in vnaq; ciuitate hoc expetebant: Ideoq; in capharnaū adēunt christū: qz ei' patria existimabat. HIE. Ali ter: Post augustū cesarē iudea facta est tributaria: oēs censū capite ferebant. vñ z ioseph cuz maria cognata sua p'fessus ē in bethleē. Rursus qm' ois nūtrit' erat in nazareth: qd ē opidū galilee: subiaccens capharnaū vrbi ibi deposcāf tributa: z p signoz' magnitudine hi q exigebant no audebāt ipsū rēpēdē: s; discipulū cōueniūt. CHRY. Et neq; hūc cū multa uehementia: s; mansueti' neq; eni uiculfantes: s; iūrogātes dixerūt: Magister vñ no sol. didrachmā.

HIE. Siue maliciose interrogāt vtz reddat tributā: an ofdicat cesaris uolūtatī. CHRY. Quid igit' petrus? Ait: Etia. Et his qd' dixit: qm' soluit. Chailo at no dixit: erubescēf fortassis p bis ei loq. GLO. Uel aliter: Et petrus rīdit: Etia. i. ita est q no soluit. Uoluit aut petrus ofno intimare qz herodiani pēterēt censū: sed ois puenit eū. vñ seqf: Et cu intraf. do. p. eū ie. di. Reges tre a qb' reci. tri. uel cēsu. i. reddunt de capite. A filijs suis: an ab alienis? HIE. An qd' qz petrus suggerat: ois interrogat: ne scandalizem' discipuli ad postulationē tributi: cū uideāt eū nosse q absente se gesta sūt. Seqf: At ille di. Ab alie. Dixit illi iesus: Ergo liberi sut filij. ORI. Sermo iste ouplīcē hz sensū. Scdm vñū eni filij regis terre liberi sut apud reges terre: extranei aut extra terrā liberi sut. pter eos aut q depmūt eos: sic egyptij filios isrl' sui. Scdm altez aut ppter hoc ipso q aliq' sut alieni a filijs regū terre: s; sut filij dei: liberi sūt: q manēt in v'bis iesu z coguerūt v'itatē: z ueritas liberauit eos a seruitute pcti. Filij at regū terre liberi no sūt: qm' ois q fecit pctū: seru' ē pcti. HIE. Dñs aut n' ē h' carne z fm spū filij erat regis: vel ex dauid stirpe generat' v' oipotētis patris v'bu: g tributa quasi filius regū no debebat. AVG. de que. euā. Dicit. n. i oī regno liberos ee filios. i. n' ee victigales. Multo g magi liberi ee debēt i quolibz regno t'reno filij regni ipsi: sub quo sūt oia regna terrena. CHRY.

Si aut no erat filij: inaniter h' exēplū induit. Si dicit aliq; filij ē s; no p'pzi: ē g alien': z sic hoc exēplū no hz ueritatē. Ipse eni de p'pzijs filijs ofspūat ad quoz differentia alienos uocat: q no ex p'pzijs substantiāliter nati sūt. Antēde aut q'liter z hic r'puz certificat eā cognitionē q petro reuelata ē o' eo: per quā dixit: Tu es christ' filij dei uiui. HIE. Quāuis g liber eet: qz tñ humilitatē carnis assupserat: obru it oēm iusticiā adimplē. vñ seqf: Ut aut no scandalizem' eos uade ad mare. ORI. Ofsequēs quoq; ē intelligere quomā quomēs exurgūt quidam q per iusticiā tollant nra terrena: reges hui' terre eos transmittunt: vt exigant a nobis que sūt ipsozum: z suo exēplo prohibet ois aliquod scandaluz fieri etiam humili modū hoibus: siue ne ampli' peccēt: siue vt saluēt.

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss, running vertically down the right edge of the page.

Fili' enim dei q' nullū op' fecit sterile quasi habens formā serui quā ppter boiem su' cepit: tributū z cē sū dedit. **HIE.** Quid p'mū in h' loco mirer nescio: ut p'sciam an magnitudinē saluatoris: p'esciētiā q' nouerat habere piscē in ore staterē: z p'mns ipse capiēdus eēt. magnitudinē atq' v'tutē si ad ei' v'bu' stater in ore piscis creatus ē: z qd' futuz erat: ipse loquēdo fecerit. Ipse g' ch'rist' ppter eximīā charitatē z crucē sustinuit z tributa reddidit: nos infelices q' ch'risti censemur noīe: z nihil tanta dignū facimus maiestate: p' illius honore z tributa nō reddimus: z qm' filij regis a vectigalib' imunes sum'. Hoc etiā simplicit' intellectū edificat auditorē: dū audit oīem tante fuisse paupertatis: ut vnde tributa p' se z aplo redderet: nō habuerit. Qd' si q's obijcē voluerit: quō iudas in loculis portabat pecuniā: nūdebim': rem pauper in v'sus suos auertere nephas putauit: no bisq' idē tribuit exēplū. **CHRY.** Vel iō nō exposi tis iuber dare: ut oīdat q' maris z pisciū dominef. **ORIGE.** Vel qm' iesus nō habuit imaginē cesaris. princeps enī hui' seculi nihil hēbat i eo: p'pterea nō ex p'prio: s' ex mari imaginē cesaris accepit. non aut' suscepit ipse staterē: neq' fecit eū sibi possessiōez ne sit aliqñ imago cesaris apud imaginē inuisibilis dei. Vide etiā ch'risti prudētiā qualē nec rēnuīt tri butū: nec simplicit' iuber dari: s' prius oīdit se nō esse obnoxiiū: z tūc dat quoz vnu' fecit. f. dare tribu tū: ut illi. factores non scandalizentur. hoc aut' f. ut oīdat se libez ut nō scandalizētur discipuli. alio v'do loco atēnit phariseoz scandalū: qm' de eccl'is disputa bat: docens nos scire t'pā s'm q' oportet nō cōtēnere eos q' scandalizant: z s'm q' oportet cōtēnē. **GRE.** sup' ezechiel. Cōsiderandū enī ē: qz inq'tū sine pctō possum vitare primoz scādalu' debem'. Si aut' de veritate scādalu' sumis: vili' p'mittit' nasci scādalu' q' veritas relinquat. **CHRY.** Sic aut' stupefcis de ch'risti v'tute: ita admirare petri fidē: qm' rei tā diffi cili obediuit. Ideoz de fide eum remunerās: copu lauit eū sibi in tributi datione: qd' fuit abūdātis ho' nois. Et hoc ē qd' d'r: Inuenies sta. il. su. da eis pro me z te. **GLO.** Cōsuetudo enī erat ut vnusquisq' p' se didrachma redderet. Stater vō ē pond' duoz didrachmanū. **ORI.** Mystice aut' in agro solati onis: sic enī interpretat' capharnaī: solaf oēm disci pulū: z libez filiū eē p'nūciat: z dat ei v'tutē piscādi p'mū piscē: ut ascendente eo solationē accipiat pe trus sup' eū quē piscat'. **HYLA.** Cū aut' p'mū pi scē admonet petr' inq'rere: ascensuri oīdūf z plu res. Hūc ille prim' martyr stephan': prim' ascen dit: z staterē i ore stinuit. In quo didrachma noue p'dicatiōis tāq' duo denarij hēbant. dei enī gloriā z oīm ch'ristū in passione stuens p'dicabat. **HIE.** Vel iste piscis q' p'm' fact' ē adā: q' p' secūdu' adā li beraf id qd' in ore ei' h' ē in fessioe fuit iuentū: pro petro z oīo reddidit. **ORIG.** Cū etiā videris auarū boiem ab aliquo petro correctum q' abstulit de ore ei' v'bu' pecunie: dices eū ascēdisse de mari. i. de fluctib' solitudinuz auaricie ad hamū rōnabilē z p'pbenū atq' saluatū ab aliquo petro q' euz docuit veritatē: ut p' statere habeat imaginē dei. i. eloq'a ei'. **HIE.** Et pulchre illud ipsū quidē dat p'ciū: s' oīu' su' ē: qz p' petro qm' p' peccatore p'ciū reddebatur:

Dñs aut' n'r pctū nō fecit. Oīdūf at' silitudo carnis dū eodē z dñs z seru' p'cio liberat'. **CA. XVIII.**
Illa hora accesserunt di scipuli ad iesū dicētes: Quis putas maior est in regno ce loz? Et aduocans iesus puulū: sta tuit eū in medio eoz: z dixit: Amē dico uob: nisi pueri fueritis z effici amini sicut puuli nō intrabitis in re gnuz celoz. Quicūqz ergo humilia uerit se sicut puul' iste: hic ē maior i regno celoz. Et q' susceperit unum puulū talē in noīe meo me suscipit. Qui aut' scandalizauerit unū de pu fillis istis q' in me credūt: expedit ei ut suspēdat mola asinarīa i collo ei' z dimergat in pfundum maris.
HIE. Quia discipuli viderāt p' petro z oīo idē tri butū reddidit: ex eq'itate p'ciū arbitrati sūt oīb' aplis petru' eē platu'. **CHRY.** Cū passi sūt aliq' b'ianū qd' euāgelista designat dicēs: In illa hora accesserūt discipuli ad iesū dicētes: Quis putas maior ē in regno celoz? Cerecundati siquidē passionē s'iteri quā passi sūt: nō dicūt manifeste: Petru' cur p' hono rasti nobis: sed indefinūate interrogāt: Quis ma ior ē? Qm' aut' tres p' honozatos viderūt. f. petru' iaco bum z iohānē in trāfiguratiōe: nihil tale passi sūt. qm' vō in vnu' solū cōtulit honozē: nūc voluerūt. Tu aut' cōsidera p'mū quidē q' nihil eoz q' sūt in terris q' rūt: deinde q' postea hāc passionē deposuerūt. Nos aut' neq' ad defect' eoz cōtingere possum'. neq' enī querim'. Quis maior ē in regno celoz: s' Quis ma ior est in regno terre? **ORI.** In his aut' imitatores discipuloz eē debemus: siqñ aliquid i nobis dubiū queritur z nō inuenit: ut cū omni cōsensu accedam' ad iesū: q' potēs ē illuminare corda hoīm ad intelli gendā solutionē oīm questionū. Interrogem' etiā aliqūe doctoz: Qui p'positi hātur in ecclesiis: Scie bant aut' discipuli hoc interrogātes: quia nō est eq' litas sanctorū in regno celesti: s' quō maior z qualē viues minim' hoc discere cupiebant. Vel sciebant quis eēt minim': z q's magn': ex eo qd' supra oīs di xerat: sed ex multis magnis q's esset maior hoc eis nō erat manifestū. **HIE.** Vidēs aut' iesus cogitari ones eoz voluit desiderio glorie humilitatis cōtēti onē sanare. vñ seqtur: Et aduo. ie. puul. sta. eū in me. eoz. **CHRY.** Mibi videt' valde paruulū i medio statuē: oīb' passiōib' exutū. **HIE.** Ut i eo et etatē q'rē z silitudinē inocētie demonstraret. v' certe puu lū statuit in medio eoz seipū qui non venerat mi nistrari sed ministrare: ut eis humilitatis tribueret exemplū. Alij paruulū interpretantur spūs sanctū quē posuerit in cordib' discipuloz: ut supbia in humil itatē mutaret. Sedē: Et dixit: Amen di. vo. nisi puer. fue. z efficiā. sicut paruuli: non intr. in reg. celozum. Nō p'cipit aplis ut etatē habeāt paruuloz: sed ino

centia: et q̄ illi p̄ annos possidet: hi possideat p̄ idu
 stria: vt malicia non sapia puuli sint. Ac si dicat: Si
 cut iste paruul⁹ cuius vobis exemplū tribuo nō pse
 uerat in iracūdia: lesus nō meminit: vidēs pulchrā
 mulierē nō delectat: non aliud cogitat: et aliud lo
 quit: sic et vos nisi talē habueritis innocentia: et ani
 mi puritate regnum celoz non poteritis intrare.
HYLA. Pueros etiā credētes oēs p̄ audiētē fidē
 nūcupant: hi enī patrē sequūt: matrē amant: velle
 malū nesciūt: curā opū negligūt: nō inolescunt: non
 oderūt: nō mentiūtur: dictis credūt: et qd̄ audiūt ve
 rum bñt. **1ra** ḡ sic legit **GLO.** Nisi uerū fuerit
 tis ab hac elatione et indignatione in qua mō estis
 et efficiamini ita innocētes et humiles p̄ vtutē: sicut
 puuli sūt p̄ etatē: non intrabitis in regnum celoz et
 quāquidē aliter nō intrat. Quicumq̄ ḡ humiliauerit
 se sicut paruulus iste: hic maior est in regno celozum.
 Quāto enī q̄s erit humilio: tanto maior efficit in
 regno celoz. **REMI.** in cognitione gratie uel ec
 clesiastica dignitate: uel certe in eterna bñtitudine.
HIE. Uel aliter: Quicumq̄ humiliauerit se sicut puu
 lus iste: hic intrabit i regnū celoz. **Secd̄.** Et q̄ suscepit
 vnū puu. ta. i. no. meo: me suscepit **CHRY.** ac si. d.
 Non solū si tales efficiamini: mercedē accipiūt. s̄ et si
 alios tales p̄pter me honorabitis: et honoris q̄ ē ad
 illos retributiōez vobis determino regnū. **Magis**
 aut qd̄ multo maius est ponit: **De** suscepit **HIE.**
 Qui enī talis fuerit: vt christi imitetur humilitatē et
 innocentia: in eo christi suscipit et prudenter: ne cuz
 delatū fuerit ap̄lis: se putēt honoratos adiecit: non
 suo illos merito: sed magistri honore suscipiendos.
CHRY. Deinde facile susceptibile hūc sermonem
 facit: pena inducēs. vnde sequit: Qui aut scandaliz
 zat vnū de pusillis istis. Ac si dicēt: Sicut q̄ hos ho
 norat. p̄pter me mercedē habēt: ita et q̄ hos debono
 rant: vltimā sustinebūt vindictā. Si aut conuitium
 scandalū vocat: ne mireris. multi enī pusillanimes
 et eo q̄ despicit: scandalizati sūt. **HIE.** Nota q̄
 qui scandalizat puul⁹ est: maiores enī scandala nō
 recipiūt. Et q̄s generalis possit esse s̄nia aduersus
 oēs q̄ aliquē scandalizant: tñ iuxta consequētiā ser
 monis etiā contra ap̄los dictū intelligi pōt: q̄ inter
 rogādo quis maior eēt in regno celoz: videbantur
 inter se de dignitate cōtendere. et si in hoc vitio per
 mansissent: poterāt eos quos ad fidē vocabant per
 suū scandalū pdere: dū ap̄los viderēt in se de ho
 noze pugnare. **ORIGE.** Quō aut q̄ cōuersus est
 et fact⁹ quasi puer: et minim⁹ ē et potens scandaliza
 ri: hoc sic possum⁹ explanare: Quis qui filio dei cred
 dit et conuersat s̄m euāgelicos act⁹: cōuersus abus
 lat quasi puer. qui aut nō uertit vt fiat sicut puer:
 hūc impossibile ē intrare in regnū celoz. In oī aut
 credentiū multitudine sunt qdā nup cōuersi: vt fiat
 sicut puuli: nondū aut sunt facti: hi pusilli hñtur in
 christo: et sūt scādali receptozes. **HIE.** Quō aut of:
 Expedit ei vt suspendat s̄m ritum. puincie loquit:
 quo maior criminū ista apud veteres iudeos pena
 fuerit in pfundū ligato saxo mergere. Expedit autē
 ei quia multo meli⁹ ē pro culpa breuē recipe penā
 q̄ eternis seruari cruciatib⁹. **CHRY.** Cōsequens
 aut erat prioribus dicere: **De** non suscepit: qd̄ erat
 omni pena amari. sed qz grossi erāt et pdicta pena

eos nō mouebat: cōpationē exempli cogniti manū
 festat p̄paratā penā. p̄pter hoc enī dicit q̄ exped
 ei hoc sustinere: qm̄ eos alia grāuioz pena expectat
HYLA. **Orstie** aut mole op⁹ labor est cecata
 tis. nam clausis iumentoz oculis agūt in gyri: et
 sub asini quidē noīe frequēter gentes cognominas
 tas reperimus: q̄ ceci laboris ignorantia cōtinent.
Iudeis aut scientie iter in lege p̄stitū est: q̄ si christi
 apostolos scādalizauerint: recti⁹ alligata collo mo
 la asinaria demerū i mari fuissent. i. gētū labor de
 p̄ssi ignorantia seculi demonstrarentur: qz illis tot
 lerabili⁹ fuerat nescisse xpm̄ q̄s p̄phetaz oīm nō re
 cepisse. **GRE.** vii. moza. Uel alit: Quid p̄ mare ni
 si seculū: quid p̄ molā asinaria nisi actio terrena si
 gnificat: que cū colla mētī p̄ stulta desidria strin
 git: hāc in laboris circuitū mittit. **Sunt** vtqz nō nul
 li qui dū terrenas actiones deserunt: et ad cōtēpla
 tionis studia humilitate postposita vltra intelligē
 tie vires surgūt: non solū se in errore deiciūt: sed in
 firmos quoqz de gremio veritatis diuidunt. **Qui** ḡ
 vnū de minimis meis scādalizat meli⁹ ei fuerit: liga
 ta collo mola asinaria in mari p̄ici: qz nimirū per
 uerse menti expediti⁹ esse potuisset: vt occupata
 mūdo terrena negocia ageret: qz p̄ cōtēplatiōis stu
 dia ad multoz p̄niciē vacaret. **AVG.** de que. euā.
Uel aliter: Qui scandalizauerit vnū ex pusillis istis
 i. ex humilib⁹ q̄les vult eē discipulos suos non ob
 tēpērado vel etiā cōtradicens: sicut de alexandro
 ap̄ls dicit: expedit ei vt mola asinaria suspendatur
 collo ei: et p̄cipitē in pfundū maris. i. congruit ei
 vt cupiditas rerū tpaliū: cui stulti et ceci alligant eē
 deiciūt pondere suo dēdicat ad interitum.
Ueb mūdo a scādalis. **Necessē**
 est enī ut ueniāt scandala. **Uerū**
 ueh boi p̄ que scādalu uenit. **Si** aut
 man⁹ tua uel pes tu⁹ scandalizat te
 abscede eū et p̄tice abs te. **Bonus**
 tibi est ad uitā ingredi debile ul⁹ clau
 duz q̄s duas man⁹ uel duos pedes
 hñtē mitti in ignē eternū. **Et** si ocu
 lus tu⁹ scādalizat te: erue eū et p̄ice
 abs te. **Bonū** ē tibi unū oculū hñtē
 i uitā intrare: q̄s duos oculos habē
 tem mitti in gehennam ignis.
GLO. Dixerat oīs q̄ expedit ei q̄ scandalizat: et
 suspēdatur mola asinaria i collo ei. **Cui** rōnē allu
 gnās subdit: **Ueb** mūdo a scādalis. i. p̄pter scandala.
ORI. Hoc nō de elemētis mūdi intelligam⁹: s̄ b
 hoies q̄ sūt i mūdo dicit mūd⁹. **Nō** sūt aut oīscapu
 li christi d̄ h mūdo. vñ nō pōt eis eē a scādalis ven
 nā est multa sūt scādala: nō tāgūt eū q̄ nō ē de hoc
 mūdo. **Si** at̄ adhuc ē d̄ h mūdo: p̄pterea qz oligit
 mūdū et que sunt i eo: tāta scandala comprehendēt
 euz quantis fuerat obligatus in mūdo. **Secd̄:**
Necessē ē. n. vt ueniāt scādala. **CHRY.** Quō aut oīe
Necessē ē: nō destruit libertatē arbitrii: neqz necessita
 ti aliquarū rerū suppoit: sed qd̄ oīno futuz ē pdēt.

[Marginal notes in a smaller script, including references to GLO, ORI, HIE, and CHRY.]

scandala qdē sūt phibitiones recte vie. nō autē p̄dicatio christi scandala inducit. neq; qz p̄dixit. p̄pter h̄ sūt: sed q̄a oīno futuruz erat: p̄propter hoc p̄dixit: Sed dicit aliquis: Si oēs corrigā: z nullus sit qui scādala asserat: nonne mēdaciū arguet hic sermo? Nequaq; qz enī p̄uidit inemēdatos futuros hoīes eē. p̄p̄t h̄ dicit: Neceffe ē vt veniāt scādala. i. oīno veniēt. si autē corrigēdi eēnt nō dixisset. **GLO.** Ut neceffe ē vt veniāt scādala: qz sunt neciā. i. vtilia vt q̄ p̄ b̄ p̄bati sūt: māifesti fiāt. **CHRY.** Scādala. n. erigūt hoīes z acutiores eos faciūt: z enī d̄ cadit ves lociter erigūt. in q̄stū. i. s̄gerūt solitudinē. **HYLA.** Vel humilitas passionis scādalu mūdo ē: qd̄ sub deformitate crucis eterne glie d̄m̄ voluit accipe. Et qd̄ mūdo tam piculosū q̄ non recepisse christū: Ideo vero neceffe aut venire scādala: qz ad sacrum reddende nobis eternitatis: oīs in eo passionis hūi militas esset cōplēda. **ORIGE.** Vel veniētia scādala sūt angeli sathane: nec tñ putes s̄m naturā vel substantiā eē h̄mōi scādala: sed libertas arbitrii in quibusdā genuit scādalu: volēs suscipe. p̄ virtute laborē. Nō pōt autē eē verū bonū nisi habeat impugnationē mali. Sic ḡ neceffe ē venire scādala sic neceffe ē sustinere maliciā celestiu q̄ magis irritātur: quātomagis v̄bū christi in hoīb̄ inualescēs: expellit ab eis malignas v̄tutes. Querūt autē organa p̄ q̄ scādala opent: qd̄ ē magis veb. nā multo pei⁹ erit ei q̄ scandalizat: q̄ ei q̄ scādalizat. vñ seq̄: **Uerūtū** veb hoī illi p̄ quem scan. venit. **HIE.** Ac si. d. Veb hoī illi q̄ vitio suo facit vt p̄ se fiat: qd̄ neceffe ē vt mūdo fiat. Simulq; p̄ generalē suām p̄cutiē iudas q̄ p̄ditioni animū p̄pauerat. **HYLA.** Vel sub hominis nūcupatiōe actorē scādali hui⁹ quod ē extra passios christi iudiciū pplm̄ designat: p̄ quē oē hui⁹ mūdo piculū cōpat: vt christū in passiōe abnegēt quē lex z p̄p̄be passibilē p̄dicauerūt. **CHRY.** Ut autē discas qd̄ nō sūt absolute necessitatis scādala: audi q̄ sequit̄: Si autē man⁹ tua vel pes tu⁹. Nō autē h̄ de mēbris corp̄alib⁹ dicit: s̄ de amicis quos i ordi ne necessarioz mēbroz hēim⁹. nihil ē enī ita nociuū vt querfatio mala. **RABA.** Scādalu q̄ppe s̄mo grec⁹ ē: qd̄ nos offendiculū vel ruinā z impactionē pedis dicere possum⁹. Ille ḡ scandalizat frēm q̄ ei dicto factoue min⁹ recto occasione ruine dederit. **HIE.** Igit̄ oīs trūca affect⁹: z vniuersa p̄pinq̄tas amputat: ne p̄ occasione pietatis vniūquīsq; credētū scandalis pateat. Si inq̄t ē tibi oīūct⁹ vt manus pes ocul⁹: z ē vtilis atq; solicit⁹ ad p̄spiciendū: scādalu autē tibi faciat: z p̄pter mox dissonātiā te p̄trabat in gehēnā: meli⁹ ē vt p̄pinquitate ei⁹ careas z emolumētis carnalib⁹ q̄ dū vis lucrifacē cognatos z necessarios: cām hēas ruinaz. Nouit. n. vnūsq; credentiū qd̄ sibi noceat: vel in quo solicit⁹ anim⁹ ac sepe tētes. meli⁹ est enī vitā solitariā ducē: q̄ ob vite p̄ntis neciā vitā eternā p̄dē. **ORIGE.** Vel sacerdotes rōnabiliter p̄nt dici eē ocul⁹: qm̄ ipeculatores hūi⁹: diaconi aut ceteriq; man⁹: qz p̄ eos opa spiritalia gerūt. p̄pls aut sūt pedes corp̄is ecclie. q̄ bus oīb⁹ p̄cere nō oportet si scādalu ecclie facti fuerit. Vel ac⁹ anime: peccās man⁹ intelligit̄: z in cessus aie: peccās pes: z visus aie: peccās ocul⁹: quos oportet p̄cidere si scādalu p̄b̄ frequēter enī ipa

opa mēbroz p̄ mēbris in scriptura ponūtur. **Videte ne p̄tēnatis unūz ex his pusillis.** Dico enī uob: qz āgeli eoz in cel⁹ sp̄ uidēt faciē p̄ris mei q̄ i celis est. Venit enīz fili⁹ hoīs saluare qd̄ perierat. Quid uob uidet⁹? Si fuerint alicui cētū oues z errauerit una ex eis: nōne relinqt nonagintanouē i mōtib⁹ z vadit q̄rere eā q̄ errauit? Et si cōtigerit ut iueniat eā: amē dico uobis: qz gaudet sup̄ eam magis q̄z sup̄ nonagintanouē q̄ nō errauerūt. Sic nō ē uolūtas aī p̄ez ur̄m q̄ i celis ē: ut peat un⁹ de pusill⁹ istis. **HIE.** Sup̄a dixerat oīs p̄ manū z pedē z oculū oēs p̄pinquitates z necessitudines q̄ scādalu facē poterāt amputādas: austeritatē itaq; s̄nie subiecto p̄cepto tēpauit dicens: Videte ne p̄tē. vñ ex his pusillis. Ac si. d. Quātū in vobis ē nolite p̄tēnere: s̄ p̄ vestrā salutē etiā illoz querite sanitatē. Sinaut per feuerātes in pctis videritis: meli⁹ ē vos saluos fieri q̄z perire cū multis. **CHRY.** Vel aliter: Sicut fugere malos: ita honozare bonos magnū habet lucrū. Sup̄a ḡ docuit scandalizantiū abscondē amicis: hic aut docet exhibē scis honozē z p̄curatiōz. **GLO.** Vel aliter: Quia tantū malū puenit ex scādalizatis fratrib⁹: videte ne p̄tēnatis vñ ex his pusillis. **ORIGE.** Pusilli aut sūt q̄ nuper in christo sunt nati: aut tales p̄manent sine p̄fectu quasi nup nati. Non aut habuit neceffe mādare christ⁹ de p̄fectioribus fidelib⁹ nō contēnēdis: sed de pusillis sicut z sup̄a dixerat: Siquis scandalizauerit vñ ex pusillis istis. Alius aut forte dicit: Pusillū: hic dicit p̄fectū: s̄m q̄ alibi ait: Qui minim⁹ erit in vobis: hic erit maior. **CHRY.** Vel quia p̄fecti paruuli apud multos estimant. i. paupes z cōtēptibiles. **ORIGE.** Sed huic expositioni nō videt̄ ouenire qd̄ d̄: Siquis scandalizauerit vñ de pusillis istis. p̄fect⁹ enī nō scandalizat nec perit. Sed qui hanc expositionē estimat verā dicit q̄ iusti hoīs aīa vertilis est z scandalizat aliqñ est non facile. **GLO.** Ideo aut nō sūt cōueniendi: qz adeo chari sunt deo: q̄ angeli sūt eis ad custodiā deputati. vñ seq̄: Dico enī vobis qz āgeli eoz i celis sp̄ vidēt faciē patris mei q̄ i celis est. **ORIGE.** Quidā volūt ex eo dare hoīb⁹ angelum adiutorē ex quo p̄ lauac̄ regenerationis nati sūt infantes in christo dicētes nō eē credibile incredulis z errantib⁹ p̄esse angeluz sanctū: sed tpe infidelitatis z pctoz ē hō sub angelis sathane. alij autē volūt mox cum quis fuerit natus: eorum qui p̄congniti sūt a deo accipere sibi p̄positū angelū. **HIE.** Magna enī dignitas animaruz: vt vnaq; habeat ab ortu natiuitatis i custodiā sui angelū delegatū. **CHRY.** Sic aut nō de quibuscūq; angelis loq̄: sed de sup̄ueniētib⁹. Nū enī dicit: Vidēt faciē p̄ris mei: nihil aliud ostendit q̄ magis liberā p̄itiā z maiore eoz apud deū. **GRE.** in ho. Dionysius aut di

cit q^d ex minorib⁹ angeloz agminib⁹ ad explendus ministeriū vel uisibiliter vel inuisibiliter mittit. nā supiora illa agmina vsū exterioris ministerij neq^q habent. **GRE. ii. moza.** Et faciē g^r p^ris angeli semper videt: et tñ ad nos uenit: q^d et ad nos speciali p^rsentia foras exiit. et tñ ibi se vnde recesserat p^r inter nā uersatione seruauit. Neq^q enī sic a diuina uisione foras exiit: ut interne contēplationis gaudijs p^ruēt. **HIE.** Saluandoz igiē p^r cristū oratiōes angeli deo quotidie offerūt: g^r piculose ille eternit^r cuius desideria ac postulatiōes ad eternū et inuisibile deum angeloz famulatu ac ministerio pue hūt. **AVG.** de ver. do. Uel angeli nostri dicūt q^d sūt angeli dei. Dei sunt: q^d deū nō reliquerūt. n^ri sūt q^d suos ciues nos habē cepērūt. Sicut g^r nūc illi uident deū: ita et nos sum⁹ uisuri facie ad faciē. de qua uisione dicit iohānes: Uidebim⁹ eū sicuti est. facies enī dei manifestatio ei⁹ intelligēda ē: non aliqd⁹ tale mēbrū quale nos hēm⁹ in corpe: atq^q isto nomie nūcupam⁹. **CHRY.** Rursus aliā rōne ponit: q^dre pusilli nō sūt etēnendi poze maiorē dicens: Uenit enī si. ho. sal. q^d perierat. **REMI. q. d.** Nō etēnat^r pusillos: q^d ego p^r homib⁹ hō fieri dignar⁹ sum. Cū enī dicit: q^d perierat. subintelligēdū ē gen⁹ hu⁹ manu. oia enī elemēta suū ordinē seruāt: sed hō errauit: q^d suū ordinē pdidit. **CHRY.** Deinde ad hāc rōnem pabolā copulat: p^r quā et patrē inducit salutem hoim⁹ uolentē dices: Quid uobis uidet^r si fuerit alicui centū oues: **GRE. in bo.** Hoc ad christum auctore hoim⁹ ptinet: q^d enī cētenari⁹ pfect⁹ ē numerus: ipse centū oues habuit: cū angeloz et hoim⁹ substantiā creauit. **HILA.** Quis aut vna hō intelligēdus est: et sub boie vno vniuersitas sentiēda ē. in vni⁹ us enī ade erroze oē hoim⁹ gen⁹ aberrauit. Igit^r et q^drens hoim⁹ crist⁹ est: et nonagintanoue relicte celestis glorie multitudo ē. **GRE.** Dicit aut angeli sta eas relictas in mōtib⁹: ut significet in excelsis: q^d nimiz oues q^d nō perierāt in sublimib⁹ stabant. **BABA:** Ouē g^r oīs inuenit qm⁹ hoim⁹ restaurauit. Et sup^r eā inuentā mai⁹ gaudiū ē in celo q^d sup^r nonagintanoue: q^d maior materia diuine laudis ē in restauratione hoim⁹ q^d in creatiōe angeloz. **MIRABILITER.** n. angelos creauit: sed mirabil⁹ restaurauit. **RABA.** Nota q^d vni deest a nouē vt. x. sint: et ad nonagintanoue vt cētū sint. Variari g^r p breuitatē et magnitudinē numeri p^rit q^d vni deest ē vt pficiāt ipsū vō vni sine uarietate in se manēs cū accesserit: ceteros pficit. Et vt pfecta sūma oim⁹ integrare^r i celo: hō pditus querebat in terra. **HIE.** Alii vō nonagintanoue oib⁹ iustoz putāt numerū intelligi: et in vna ouicula pctoz serui: q^d i alio loco dixerat: Non veni vocare iustos: s^r pctōzes. **GRE. in bo.** Considerandū aut nobis ē cur oīs plus de uersis peccatorib⁹ q^d de stantib⁹ iustis gaudiū eē fateat^r: q^d. s. plerūq⁹ pigri remanēt ad exerecda bōa p^rcipua q^d valde sibi securi sūt q^d nulla cōmiserint mala grauiora. At o^rtra nōmūq⁹ hi q^d se aliqd⁹ egisse illicite mē mūnerūt: ex ipso suo dolore cōpuncti inardescunt in amore dei. Et q^d se errasse a deo considerāt: dāna pcedentia lucris subsequētib⁹ recōpensant. sic et dur^r in p^rlio plus eū militem diligit: q^d post fugā o^ruersus hostē fortiter p^remit q^d illum q^d nūq⁹ terga p^rbuit: et

nūq⁹ aliqd⁹ fortiter fecit. Sed et sūt quidā iusti de quibus tantū ē gaudiū: vt eis null⁹ penitēs p^rponi possunt. q^d etsi nō sint sibi maloz conscij: tñ illicita respiciunt: in oibus se humiliāt. Quantū g^r gaudiū ē si hu⁹ militer plāgat iust⁹: cū gaudiū sit: si q^d male gefsit: vānat iniust⁹. **BED.** Uel p nonagintanoue oues quas in montib⁹ reliquit: supbos significat: quibus ad pfectionē vnitas deest. Cū ergo iuenerit pctōe magis sup^r eū gaudet. i. suos gaudere facit q^d sup^r istos falsos. **HIE.** Quod aut subdit: Sic nō ē uoluntas: refert^r ad sup^r ppositū: de quo dixerat: Uidene cōdēnatis vnū de pusillis istis. et docet iccirco pabolā postitā: vt pusilli nō etēnant. In eo aut q^d dicit: Nō ē uolūtas an⁹ patrē et. ostendit q^d quoniam q^d perierit aliq⁹ ex pusillis nō uolūate patris p^rperat. **Si aut peccauerit in te frater tu⁹ uade et corripe euz inter te et ipsū solū. Si te audierit: lucratur^r eris frēm tuū. Si aut non te audierit: adhibe tecū adhuc unū uel duos: ut in ore duozū uel triū testiū stet oē uerbū. Q^d si non audierit eos: dic ecclesie. Si autē ecclesiam nō audierit sit tibi sicut ethnicus et publicanus.**

CHRY. Quia supius uehemētē sermonē aduersus scādalizātes p^rposuit: vndiq⁹ eos trēs: ne rursum hi q^d scādala inferūt: sic fiat resupini: totū etēnentes i aliud vitū incidāt. s. negligēte: et scādalizātes p^r oia sibi pct⁹ uolētēs i elatiōz incidāt: h⁹ oīs eos cōpmit: et redargutiōz fieri iubet dicēs: Si aut pctā te fra. tu⁹: va. et eo. eū in te et ip. solū. **AVG.** de v. do. Admonet nos q^d dē oīs n^ri nō negligē iūcē pctā nra: nō q^dredo q^d rēphēdal: s^r uidēdo q^d corrigas. Debe m⁹. n. amādo corripe nō nocēdi auardate: s^r studio corrigēdi. si neglexeris: peior eo fact⁹ es. Ille iurā fecit: et iurā faciēdo graui seipsū uulnere percussit. tu vuln⁹ fris etēnis: peior es tacēdo q^d ille iūcēdo. **AVG.** i. de ci. dei: Plerūq⁹. n. a mal⁹ docēdis: admo nēdit: aliq⁹ etiā obiurgādis et corripēdis male uolūtilat: vl⁹ cū laboris piget: vl⁹ cū eoz iūmicias deuam⁹ mus ne ipediāt et nocēat i istis t^rpalib⁹ reb⁹: siue q^d adipisci adhic nra cupiditas appetit siue q^d amittē formidat infirmitas. Si at p^rptea q^d obiurgādis et corripēdis male agentib⁹ pct⁹: q^d oppozitū rēp⁹ inq^rit^r vel eisdē ipsis metuit ne deteriorēs et h⁹ effusciant^r: vel ad bonā vitā et piā erudiēdos ipediāt alios infirmos aut p^rmāt atq⁹ auertāt a fide: nō uidēt eē cupiditatis occasio: s^r osiliū charitatis. Lōge aut grauiorē hnt cām eccliaz p^rpositi: q^d i ecclesijs cōstituti vt nō pctāt obiurgādo pctā: nec iō tñ ob h⁹ cōmōi culpā penit^r alien⁹: ē: q^d i p^rposit^r nō sit: in eis tñ q^d vite hui⁹ necessitate coniungit^r: multa monēdo vel arguenda nouit et negligit: deuitans eoz offensiozes p^rpter illa q^d in hac vita nō in debitis vitē: sed plus q^d debuit delectat. **CHRY.** Considerandū aut q^d q^d oīs eū q^d cōtristauit ad eū q^d cōtristatus ē dicit: sicut cum dicit: Si recordatus fueris q^d frater tuus habet aliquid aduersus te: uade recōciliari fratri

ino. Quadoq; aut eum q; iniusta passus e iubet di-
mittere. primum sicut ibi: Dimitte nobis debita nra:
sicut et nos di. de. nostris. Dic aut aliu excogitat mo-
du. cu eniq; tristat e ducit ad eu q; tristauit. et io
dicit: Si peccauerit in te frater tuus. Quia. n. ille q; in
iusta fecit: no facile veniret ad excusatione: verecun-
datus huc q; passus est ad illu q; trahit: et no simpli-
citer: sed vt corrigat: qd factu e. vñ dicit: Uade et cor-
ripe eu. **RABA.** Non passim iubet peccati dimit-
tere: s; autem. i. obediēti et pñiam agēti: ne vel dis-
ficialis sit venia vñ remissa indulgētia. **CHRY.** Vñ
aut dicit: accusa. neq; increpa: neq; vindictas expete
sed argue. i. rememora sibi peccatu dic ei que ab eo
passus es. Ipse eni ira et verecūdia detinet: ebrū fa-
ctus qñ graui somno. Vñ oportet te q; san? es ad il-
lu q; egrotat abire. **HIE.** Sciendū trī q; si peccau-
erit in vos frater vñ: et in qlibet cā vos leserit: dimitte
di habetis pñatē imo necessitates: qz pñcipit vt debi-
torib? nris debita dimittam? pñ qd et hic dñ: **Si**
peccauerit i te frat tuus. **Si** aut in deū qd peccauerit:
non e nri arbitrii. nos ecōtrario i dei iuria benigni
sum? in nris contumelijs exercemus odia. **CHRY.**
Ideo aut pcepit arguere ei q; passus e iuriā et non
alio: qz ille q; fecit iniuriā ab eo mansueti? sustinet: et
maxime cū sol? eū corripiat. Cū eni q; vindictam ex-
petere debebat: hic salutis videt diligētia habere:
maxie h eū pot. pñcipit facē. **AVG.** de v. do. Qñ
in nos aliq; peccat: habeam? magnā curā: nō p no-
bis: nā glorioſū e iniuriā obliuisci. s; obliuiscē iuriā
tuā nō vuln? frīs tui: q; corripe inter te et ipsū soluz:
studens correctioni: parcēs pudori. Forte eni p ve-
recūdia incipit defendere pctñ suū: et que vis facē
correctioe facis peioze. **HIE.** Corripieud? e enim
seorsū frat ne si semel pudore a tq; verecūdia amise-
rit pmaneat in pctō. **AVG.** de v. dñi. Ipls aut dī-
cit: Peccante corā oib? argue: vt et ceteri timore ha-
beāt. Aliqñ q; scias corripieudū eē frēm in te et frēs
solū: aliqñ aut corā oib?. Quid aut ante facē debea-
mus intēdite et videte: **Si** peccauerit inqt in te frat
tuus: corripe eū inter te et ipsuz solū. quare? qā in te
peccauit: tu scis qz peccauit. Quia. n. secretū fuit qñ
in te peccauit: secretū qre cū corrigis q; peccauit. nā
si solus nosti q; peccauit in te: et eū vis corā oib? ar-
guere: non es corrector: sed pñtor. Peccauit q; in te
frater tuus: s; si tu sol? nosti: tūc vere in te solū pecca-
uit. Nā si multis audientib? tibi fecit iniuriā: et in il-
los peccauit quos testes sue iniquitatis effecit: q; ipsa
corripieuda sūt corā oibus q; peccātur corā oibus:
ipsa corripieuda sūt secreti? q; peccant secreti?. Distri-
buite tpa: et scordate scripturas. Quare aut primuz
corripis: qz tu doles q; peccauerit in te: absit. si autē
amore tui id facis: nil facis. si amore illi? facis: opti-
me facis. Deniq; in ipsis vñbis artende cui? amore id
facere debeas: vtz tui: an illi?. Seqñ eni: **Si** te audi-
erit: lu. eris fra. tuū. Ergo ppter illū fac vt lucreris il-
lū. Agnosce qz in hoīem peccando peristi: nā si non
perieras quō te lucrat? e: Nemo q; tēnat qñ pec-
cat i frēm. **CHRY.** In quo etiā demonstrat q; ini-
micitia dānū e cōe: et ppter hoc non dixit q; ille lu-
crat? e seipsū: sed q; tu lucratus es eū. et quo qñdit:
qñ et tu et ille dānū passi eratis ex discordia. **HIE.**
Per salutem enim alterius nobis quoq; acquirat

sal? **CHRY.** Quid aut facere debeas: si non pñta
deat subdit: **Si** aut te nō audierit: adhibe tecu vñū
vel duos. Quanto. n. iuerecūdius fuerit et pñtior:
tanto magis nos ad medicinā studere oportet: non
ad irā et odiū. Ftenī medicus cū viderit morbu non
remitti nō desistit: sed tūc magis pñtatur ad curādū
Vide aut qliter nō vindicte gra hec correctio fit: s;
emendatiois: et ppter hoc non festim iubet duos
accipe: s; qñ ipse corrigi non voluerit: neq; tūc ad eū
mittit multitudinē: sed vñū vel duos. et ad hoc legis
testimoniū inducit dicens: **Ut** in ore duoz testiu vl-
triu stet oē vñū. q. d. Dabes iam testimoniū q; totū
fecisti qd tuū erat. **HIE.** Vel intelligendū e h mō
Si te audire noluerit: adhibeat vñ? frater tñ. q; si
nec illū audierit: adhibeat et tertius: vel corrigendi
studio: vt. s. vel ammonitioe: aut pudore corrigatur
vel cōueniēdi sub testib?. **GLO.** Vel si dixerit: nō
esse pctñ: vt. p. bent illud eē necessariū. **HIE.** Por-
ro si nec illos audire voluerit: tūc multis dicendū e
vt detestatioi eū habeant: vt qui nō potuit pudore
saluari saluet obprobrijs. vñ seqñ: **Qd** si non audie-
rit eos dic ecclie. **CHRYSO.** i. his q; ecclesie pñ-
dent. **GLO.** Vel dic toti ecclesie: vt maiore erube-
scentiā patiat. Post hec oīa seqñ excoicatio q; fieri
debet p os ecclesie. i. p sacerdote: quo excoicante to-
ta ecclesia cū eo opat. vñ sequit: **Si** aut ecclesia nō
audierit: sit tibi sicut ethnic? et publican?. **AVG.**
de v. do. i. noli illū iā deputare in numero fratuz tuo-
rū: nec sic tñ salus ei? negligenda e. nā et ipsos ethni-
cos. i. gentiles et paganos in numero qdē fratru nō
putam?: s; tñ eozuz salutē in q;rimus. **CHRY.** Ni-
hil tñ tale pñcipit oīs obseruādū in his q; extra eccle-
siam sūt: qualē pñcipit hic de fratrib? corripieudis. S;
de exteriorib? dicit: **Si** q; pñtulerit te in vna maxil-
la: prebe ei et aliā. qd et paul? dicit: Quid mihi e de
his qui foris sūt iudicare. **HIE.** Sres aut et argue-
re et auertere iubet. **Qd** aut dicit: Sicut ethnic? et pu-
blicanus: ostēdit maioris eē detestationis q; sub no-
mine fidelis agit opa infidelū: q; hi q; apte gentiles
sūt. Publicani eni vocant q; seculi sectant lucra: et
erigūt vectigalia p negociationes et fraudes ac sur-
ta scelerata atq; pñria. **ORIG.** Videam? autēz
ne forte sentētia hec: nō de quocūq; pctō posita sit:
quid eni si aliq; peccauerit aliq; pctōz que sūt ad
morte: pnta masculoz cōcubitor fact?: adulter: ho-
micida: aut mollis: nunqd talē rōnis e arguere sol?
ad solū: et si audierit statim eū dicere lucrifactum: et
nō prius expulerit eū de ecclesia: nisi postq; coram
testib? argut? et ab ecclesia pñtiterit in actu pozi. ali?
aut respiciēs ad imensam misericordiā christi: dicit
qñ cū verba christi nullā faciant differētiā pctōzū
contra christi misericordiā faciūt: q; hec ad minima
tñ pctā pñtinere distinguūt. ali? vñ caute ipsa ver-
ba considerans: non de oī pctō hec dicta defendet:
qñ qui grandia illa peccat: e nō frater: sed noiatur
frater: euz quo sm aplm nō oportet nec cibū sume-
re. sicut aut negligētib? peccandi occasione dant: q;
ad oē pctñ hoc pñtinere exponit. Sic ecōtra q; do-
cet in minimis et nō mortiferis peccati: peccantē p?
argutionem testium vel ecclesie fieri oportere: sicut
ethnicū et publicanū: aliquid crudelitatis videt in-
ducere. **Utz** eni oīno pereat pñuciare nō possum?

artibus
nōq; aliqd fortiter fecit. Sed et in
bus tantū e gaudia: vt cu nō pñt
fit. q; eni nō sūt sicut maloz correctio
militet plāq; iū? cu gaudia sūt
oīas in morte? **BED.** Qd gaudia
ad gaudia mītas dicit. Cū pñt
magis sup ei gaudet. i. vñ pñt
sue fallē. **HIE.** Quid aut iūstia
tardior ad iū? pñtior: quā
ne cōdēntis omi de pñtillū sūt. et
rabulū postā: vt pñtillū sūt. et
rice: Nō e volūtas aut patre et oībz
q; pñtior aliq; et pñtillū nō volūtas
Si aut peccauerit in te frater
tuus: corripe eū inter te et ip-
sū. **Si** te audierit: lucrat? eris
frater tuus. **Si** aut non te audierit:
adhibe tecu vñū vel duos: et
si non audierit eos: dic toti
ecclesie. **Si** aut ecclesia nō audierit:
sit tibi sicut ethnicus et publicanus.

primū quia q̄ ter argutus nō obediuit: p̄t̄ in quar-
to obedire. p̄inde q̄ aliqui nō s̄m opa hoīs reddi-
tur ei: sed ampli⁹ q̄ peccauit: q̄d expedit in hoc mū-
do. demū q̄ non dixit solū Sicut ethnicus ⁊ publi-
canus: sed Sit tibi. Qui ḡ in pctō leui correctus ter
nō se emendat: nos q̄dem debem⁹ eū habē sic ethni-
cum ⁊ publicanū: abstinētes ab eo vt confundat:
an vt etiā a deo quasi publican⁹ ⁊ ethnic⁹ iudicet:
non ē nos: p̄nūciare: sed ē in iudicio dei.

Amen dico vobis: quecūq; alli-
gaueritis sup̄ terrā erūt ligata ⁊ in
celo: ⁊ quecūq; solueritis sup̄ terrā
erūt soluta ⁊ in celo. Iterū dico vo-
bis: quia si duo ex vobis cōsenserint
sup̄ terrā de oi re quacūq; petierint
fiet illis a patre meo qui in celis est.
Ubi enī sūt duo vel tres cōgregati i
noīe meo: ibi sūt in medio eorum.

HIE. Quia dixerat si ecclesiā non audierit: sit tibi
sicut ethnicus ⁊ publican⁹: ⁊ poterit cōtēptoris bec
esse r̄n̄sio vel tacita cogitatio. Si me despicias: ⁊ ego
te despicio: si me cōdemnas: ⁊ tu mea s̄nia cōdemna-
beris: p̄ārem tribuit apl̄s vt sciant q̄ talib⁹ cōdēnā-
tur: humanā sentētiā diuina s̄nia corroborari. vñ
d̄r: Amen dico vobis: quecūq; alli. su. ter. erūt li. ⁊ i
celo. ⁊ q̄cūq; sol. sup̄ ter. erūt so. ⁊ i celo. **ORIGE.**
Non dixit In celis: sicut petro: sed In celo vno: q̄
nō sūt tante p̄fectiōis sicut petrus. **HYLA.** Per
hoc tñ ad terrore maximi met⁹ quo ad p̄ns oēs cō-
tinent: immobile severitatis apl̄ice iudiciū demonstrā-
uit: vt quos in terris ligauerunt. i. pctōz nodis inno-
xios reliq̄runt: ⁊ quos soluerunt: concessione. s. venie
acceperunt in salutē: bi in celis ligati sūt vel soluti.

ORIGE. Et notādū q̄ nō dixit p̄mati ecclesie: Li-
ga talē: sed Si ligaueris. indissolubilia erūt ligami-
na: q̄si hoc eius iudicio dimittēs. Vide autē qualiter
incorrigibiles dupl̄icib⁹ colligauit: necessitatib⁹. s. ⁊
pena que ē hic. s. p̄iectione ab ecclesia quā supra po-
suit dicens: Sit tibi sicut ethnicus: ⁊ supplicio futuri
ro q̄d ē ligatū esse in celo: vt multitudine iudiciozū
dissoluit fratris iram. **AVGV.** de ver. do. Uel ali-
ter: Lepisti habere frēm tuū tanq̄ publicanū ligās
eū in terra: sed vt iuste alliges vide. Nam iusta vin-
cula dirumpit iusticia. Cū autē correxeris ⁊ concor-
daueris cū fratre tuo: soluisti illū in terra. cū solue-
ris in terra: solut⁹ erit ⁊ in celo. Multū p̄stans: non
tibi sed illi: q̄ multū nocuit nō tibi: s̄ sibi. **GLO.**

Non solū autē de excoīcātiōe: sed etiā de oi petitiōe
que fit a cōsentientib⁹ in vnitāte ecclesie dat confir-
mationē cum subdit: Iterū dico vobis: q̄ si duo ex
vobis cōsenserint sup̄ terrā. Uel penitentē recipien-
do: vel sup̄bū abiiciēdo: vel de alia re quā petierint
que non ē contraria ecclesie vnitati. Fiet illis a p̄re
meo q̄ in celis ē. Per hoc autē q̄d dicit: Qui in celis
est. eū sup̄ oīa eē oīdit: ⁊ p̄ hoc cōplere eū posse q̄d
petit. Uel in celis ē. i. in sanctis: q̄d valet ad p̄bādū
q̄ fiet illis quicquid petierit q̄d dignū sit: q̄ illū ap̄d
se h̄it a quo petiit. Unde rata ē sentētiā cōsentientūz

quia de⁹ cū eis habitat. ⁊ iō sequitur: Ubi enī sūt
duo vel tres cōgre. in no. meo: ibi sūt in medio eorum.

CHRY. Uel q̄ dixerat: Fiet illis a patre meo: et
oīdat se etiā esse datorē simul cū p̄re subdit: Ubi
enī sunt duo vel tres. **ORIGE.** Nō autē dicit: In
medio eoz ero: sed sūt. Mor enī vt aliq̄ cōsenserint
chris̄t⁹ iuenit i eis. **HYLA.** Ipe. n. q̄ par atq; cōi-
ritas est: sedem atq; habitationē in bonis atq; p̄ci-
ficis volūtātibus collocabit. **HIE.** Uel alit: Eius
supior sermo ad deo: diā nos puocauerat: igit̄ ⁊ p̄
miū pollicet: vt solliciti festinem⁹ ad pacē cum se
dicat inter duos vel tres mediū fore. **CHRY.** Nō
autē dixit simpliciter: Ubi cōgregati fuerit. sed addit:
In noīe meo. q. d. Si quis propter me p̄cipalē cū
amicicie ad primū habuerit: cum eo ero. si ⁊ i alio
virtuosus erit. Quō ḡ nō ibi cōsentientes h̄c sequitur
id q̄d petunt: Primo quidē quia nō expediētia pe-
tunt. Secūdo q̄ indigni sūt qui petūt: ⁊ ea q̄ sūt a
seip̄s nō inserūt. vnde dicit: Si duo ex vobis. qui
euāgelicā cōfessōis cōuersionē. Tertio: q̄ aduer-
sus eos q̄ tristauerunt ozant vindictā querentes.
Quarto: quia petūt misericordiā peccātib⁹ q̄ nō pe-
nituerūt. **ORIGE.** Et ista ē etiā causa. p̄pter quā
nō exaudimur ozātes: q̄ nō cōsentim⁹ nobis p̄ oīa iu-
per terrā neq; dogmate neq; cōuersione. Sicut
enī in musicis nisi fuerit cōueniētia vocū non delectat
audientē: sic in ecclesia nisi cōsensū habuerit nō
delectat de⁹ in ea: nec audit voces eoz. **HIE.** Pol-
sum⁹ autē ⁊ hoc spiritaliter intelligere: q̄ nisi sp̄s ⁊
aīa corp̄isq; cōsenserint: ⁊ nō intra se bellū diceret
farū habuerint volūtātū: de oi re quā petierint in-
petrent a patre. nullū enī dubiū ē: q̄n bonaz rerum
postulatio fit vbi corpus vult habere ea q̄ sp̄s.

ORIGE. Uel in quo duo testamēta cōsentit s̄nt:
et inuenitur oratio de oi re acceptabilis deo.

Tūc accedens petrus ad eum di-
xit: Dñe quoties peccauerit in me fra-
ter meus: ⁊ dimittaz ei: Usq; septi-
es: Dic illi ies: Nō dico tibi usq;
septies: s̄ usq; septuages septies.

HIE. Supra dixerat dñs: Videte ne cōtemnatis
vnū de pusillis istis ⁊ adiecerat: Si peccauerit in te
frater tu⁹. ⁊ p̄mū p̄miserat dicens: Si duo ex vobis.
vnde puocatus apl̄s petrus interrogat. ⁊ hoc ē q̄d
d̄r: Tūc accedēs ad eū pe. dixit: Dñe quo. pec. in me
fra. me⁹ di. ei. ⁊ cū interrogatiōe p̄fert s̄ntiam ⁊ d̄r:
Usq; septies. **CHRY.** Putauit quidē pet̄r. aliqd
se magnū dicere. Sed q̄d amator boīm r̄ndere s̄nt
dicitur: Dicit illi ies. Non tibi di. usq; sep. sed usq; sept.
septies. **AVG.** de ver. do. Audio dicere cū septem
giēs octies peccauerit ignoscas: ⁊ si centies: ⁊ cōuo-
quatiens peccauerit ignosce. Si enim chris̄t⁹ multa
pctōz inuenit ⁊ tñ oīa donauit: noli subducere mile-
ricordiā. At enī apl̄s: Donantes vob̄s inemptis s̄nt
aduersus aliquē habz querelā: sic de⁹ in chris̄to do-
nauit nobis. **CHRY.** Cū ḡ dicit: Usq; septuages
septies. nō numer⁹ determinatū ponit vt numero
excludat remissionē: sed q̄d cōtinue ⁊ temp̄ est signi-
ficauit. **AVG.** de ver. do. Non tñ sine causa dñs
septuages septies dixit: nam lex in decem p̄ceptis

etiam illi qui peccauerunt per significat
etiam illi qui peccauerunt in die peccati
etiam illi qui peccauerunt in die peccati
etiam illi qui peccauerunt in die peccati

Ita affinitati est regni celoz
domini regis vnde rationes pone
re cu seruis suis. Et cu cepisset rati
one ponere oblat̄ est ei unus qui de
bebat et decem milia talenta. Cui autē
nō habebat unde redderet: missus est
domini dñs vniuersi: et cetera

filios ⁊ omīa que debent ⁊ reddi.
Peccatus autē seruis ille oblat̄
eū dicens: Patenti habet me: ⁊
omīa milia. Vbi autē dñs
fuit illis dicitur: et debetis dimi-
tere eū. Vbi autē dñs ille: inue-
nit eū de confertis suis: qui debe-
bat ei omīa denarios: et omīa mis-
sit ei. Ad hoc quod debet
Et patens cōuersionē cōuocāt
eū dicens: Patenti habet me: ⁊
omīa reddi tibi. Ille autē non: s̄
obit ⁊ mitti ei curare: ⁊ d̄p̄ced
dicitur debui. Vbi autē cōuerti-
entis que sicut vniuersi sunt nā de
⁊ auerit ⁊ uariant domio suo
omīa q̄ facta fuerit. Tunc uocant il-
lum domini s̄ntis: ⁊ illi: Serue
nequā: omē debitiū dimittis: quo-
nim rogasti me. Ad hoc quod
non ⁊ te miseret cōuerti me: sicut
cepisti miser⁹ sum. Et tūc domi-
nus ⁊ madidit eū rostro: ⁊ quod
vbi uideret uniuersi d̄m̄.
Et cetera nō ecclesis facit nob:

cōmendat. lex enī p decē peccatū p. xi. significat: qz
trāgressio denarij ē. Septē at̄ solet p toto cōputa
ri: qz septē dieb⁹ voluit tēpus. Duc at̄ septies. xi. fuit
septuagies septies. Dia ergo peccata dimitti voluit
qz ea septuagesimo septimo numero p̄signavit.

ORI. Uel qz numer⁹ sex videt̄ esse operis z labo
ris: septim⁹ aut̄ repaustatiōis dicit remissionem fieri
oponere fratrib⁹ i b mūdo degētib⁹: z fm res b⁹
mūdi peccatib⁹. Si aut̄ aliqz vltra ea peccata pec
cauerit: iā nō habebit remissionē. **Uel HIE.** Intel
ligēdū ē septuagies septies. i. quadringētis nonagis
ta vicib⁹: vt toties peccāti fratri dimitteret quoties
ille peccare posset. **AVG.** Aliter tñ daf venia pe
tēti fratrib⁹: vt nobis. s. socia charitate cōicet: sicut Jo
seph fratrib⁹: aliter inimico psequēti: vt bonū ei ves
timus: est licet faciamus: vt dauid lugēs Saul.

Ideo assimilatū est regnū celozū
homini regi: q uoluit rationez pone
re cū seruis suis. Et cū cepisset rati
onē ponere oblat⁹ est ei unus qui de
bebat ei decē milia talēta. Cū autē
nō haberet unde redderet: iussit euz
domin⁹ ei⁹ uenūdari z uxozē eius z
filios z omia que habebat: z reddi.

Procedens autē seruus ille orabat
eū dicens: Patientiā habe in me: z
omia reddā tibi. **Disert⁹** autē dñs
sui illius dimisit eū: z debituz dimi
sit ei. **Egressus** autē seru⁹ ille: inue
nit unū de conseruis suis: qui debe
bat ei centū denarios: z tenēs: suffo
cabat eū dicēs: Redde quod debes.

Et p̄cidens cōseruus eius: rogabat
eū dicens: Patientiā habe in me: z
omia reddā tibi. Ille autē noluit: s; z
abijt z misit eū i carcerē: donec red
deret debitū. **Uidētes** autē cōserui
eius que fiebāt cōtristati sunt ualde
z uenerūt z narrauerūt domio suo
omia q̄ facta fuerāt. Tūc uocauit il
lum domin⁹ suus: z ait illi: Serue
nequā: omē debitū dimisi tibi: quo
niam rogasti me. **Rōne** ergo opoz
tuit z te misereri cōserui tui: sicut z
ego tui miser⁹ sum? **Et irat⁹** domi
nus ei⁹ tradidit eū tortozib⁹ quoad
usqz redderet uniuersuz debitum.

Sic z pater me⁹ celestis faciet nob:
si non remiseritis uniusquisqz fratri
suo de cordibus uestris.

**si non remiseritis uniusquisqz fratri
suo de cordibus uestris.**

CHRY. Ne aliqz existimaret magnū qd z graue
dñm iniunxisse: cū dicit dimittendū vsqz septuagies
septies: adiecit pabolā. **HIE.** Familiare enī ē syris
z marie palestinis ad oēm smonē suū pabolā iun
gere: vt qd p simplex p̄ceptū ab auditorib⁹ teneri nō
pōt p similitudinē exēplū teneat. vñ dī: Jo assumi.
ē re. celo. homi. re. q vo. rationē pone. cūz ser. suis.

ORI. Sili⁹ dei sicut ē sapia iusticia z vitas: ita ip̄e
ē regnū. nō aut̄ alicui⁹ eozū q̄ sūt deozus: sed oīm q̄
sūt sursum: i quozū sensib⁹ iusticia z cetera virtutes
regnāt: q̄ facti sūt celi p hoc q̄ portāt celestis imagi
nē. **Doc** ergo regnū celozū. i. fili⁹ dei qñ fact⁹ ē in su
militudinē carnis peccati: tūc similis fact⁹ ē homi
ni regi vniēs hominē sibi. **HIE.** Uel regnū celozū
cōgrue sancta ecclesia itelligit: i qua dñs operatur
hoc qd i ista pabolā loq̄. **Nomē** aut̄ homis aliqñ
designat pater: sicut ibi. **Simile** ē regnū celozūz bo
mini regi qui fecit nuptias filio suo. aliqñ vero des
gnat fili⁹: hic aut̄ vtrūqz itelligi pōt pater z filius: q̄
sūt vn⁹ de⁹. **De⁹** aut̄ rex dicit: cuncta que creauit re
gēdo z gubernādo. **ORI.** Serui at̄ bi soli sūt quā
tū ad istas pabolas: q̄ disp̄satores verbi habent: z
q̄bus hoc ē cōmissum vt negocient. **REMI.** Uel
p seruos hui⁹ homis regis designant oēs homines
quos ad laudādū se creauit. legē nature dedit: cū ra
tionē ponit: qñ vitā z mores z act⁹ singulozū discu
tit: vt vnicuiqz sm q̄ gessit tribuat. vñ sequit̄: **Et** cūz
cepisset rationē po. obla. ē ei. vn⁹: q̄ debebat. x. milia
talēta. **ORI.** Dis aut̄ vite nostre ratio ponēda est
a rege: qñ omēs nos presentari oportuerit an̄ tribu
nal chusti. **Nec** h⁹ dicim⁹ vt suspicio sit: ne forte res
ip̄a necessariū habeat longū tēpus. **Uolēs** enī deus
vētilare oīm mētes: cito oia ab omnib⁹ omī tēpore
gesta singulis q̄buscūqz faciet i mentē venire: z ief
fabili quady virtute. **Dicit** aut̄: **Et** cū cepisset rōnem
ponere. qz initiū iudicij ē vt icipiat a domo dei: **In**
pncipio ergo ponēde rōnis oblat⁹ ē debitor talēto
rū multozū: q. s. multa fecerat dāna z magna ei erāt
iniūcta: z nullū attulit lucrū: q̄ foris tā tot talēta p̄
didit quātos pdidit homies. z iō talētozū multozūz
ē fact⁹ debitor: qñ secut⁹ ē mulierē sup talētū plū
bi sedentē: cui⁹ nomē iniqtas. **HIE.** Scio quosdāz
istū q̄ debebat. x. milia talēta diabolū itēptari: cui⁹
uxozē z filios uenūdādos p̄securāte illo i malicia i
sipiētā z malas cogitatiōes itelligi volūt. **Sicut.** n.
vroz iusti dicit sapiētia: sic vroz iniusti z peccatozū
appellat̄ stulticia: **Sed** quō ei dimittat dñs. x. milia
talēta: z ille nobis cōseruis suis. x. denarios non di
miserit: nec ecclesiastice itēptationis ē: nec a prudē
tibus viris recipiēda. **AVG.** de ver. do. Jo dicens
dum ē qz qz lex in decē p̄ceptis cōmendat̄: ille debe
bat. x. milia talentozū: p qd omia peccata significat:
q̄ fm legē fuit. **REMI.** Dō aut̄ sua uolūtate z sp̄s
te peccās suo conatu nullo mō surgere ualet: z non
habet vñ reddat: qz nihil i se iuenit. p quod se a pec
catis soluat. vñ sequit̄: **Cū** aut̄ nō habe. vñ redde. ius
sit eū dñs uenūdari z vr. e. z fi. z oia que habebat. z
reddi. **Uroz** quidem stulti ē stulticia: z carnis volū
ptas seu cupiditas. **AVG.** de que. euā. **Per** hoc g

822

miserā: replicabo tibi. nō enī fallit aut fallit christ⁹
 q̄ subiecit dicēs: Sic ⁊ pater me⁹ celestis faciet vo-
 bis: si nō remiseritis vnusq̄sq; fratri suo de cordibus
 vestris. **¶** Veli⁹ ē enī vt clamet ore ⁊ dimittas i cor-
 de: q̄s sis blādus ore ⁊ crudelis i corde. **¶** Jō enī domi-
 nus subdit: De cordib⁹ vestris: vt si p̄ charitatē ipō-
 nitis disciplinā: de corde lenitas nō recedat. **¶** Quid
 enī tā piū q̄ medic⁹ ferēs ferramentū: seu i vuln⁹
 vt hō curet: q; si vuln⁹ palpat hō perditur. **¶** HIE.
 Jō ⁊ dñs addidit: De cordib⁹ vestris: vt omnē simu-
 lationē fite pacis auerteret. **¶** Precipit ergo dñs pe-
 tro: sub compatiōe regis dñi ⁊ sui q̄ debitor. x. mili-
 um talētoū a dño rogās veniā ipetrauerat: vt ipse
 quoq; dimittat cōseruis suis minora peccātibus.
¶ CHRY. Quid etiā docere faciles nos eē ad indulgē-
 diū eis q̄ nocuerūt nobis: marie si satisfaciāt ⁊ depre-
 cent sibi veniā dari. **¶** RABA. Allegorice autē seru⁹
 hic q̄ decē milia talētoū debuit iudaic⁹ ē populus:
 decalogo legis astrict⁹: cui dñs sepi⁹ dimisit debita
 quādo i angustijs cōstituti illi⁹ misericordiā depre-
 cabant. sed liberati oēs debitores atrociter repe-
 bāt ⁊ a gētili populo: quasi sibi obnoxio: circūfiso-
 nē ⁊ cerimonias legis expetūt. sed ⁊ pphetas ⁊ apo-
 stolos crudeliter trucidarūt. vñ tradidit eos domi-
 nus i manus romanōū vel malignōū spiritūū qui
 eternis cruciatibus eos punirent. **¶** CAP. XIX.

ET factum est cū consumas-
 set iesus sermones istos mi-
 grauit a galilea: ⁊ venit in fi-
 nes iudee trās iordanē: ⁊ secute sūt
 cum turbe multe: ⁊ curauit eos ibi.
¶ Et accesserunt ad eū pharisei tētā-
 tes eū ⁊ dicentes: Si licet homini
 dimitte uxore suā quacūq; ex cā?
¶ Qui respondēs ait eis: Nō legistis
 quia qui fecit hominē ab initio: ma-
 sculū ⁊ feminā fecit eos? **¶** Et dixit:
¶ Propter hoc dimittet homo patrē
 ⁊ matrem: ⁊ adherabit uxori sue: ⁊
 erūt duo in carne una. **¶** Itaq; iā nō
 sunt duo sed una caro. **¶** Quod ergo
 deus iunxit homo nō separet. **¶** Di-
 cunt illi: Quid ergo moyses māda-
 uit dari libellū repudiij ⁊ dimitte?
¶ Ait illis: Quoniā moyses ad duri-
 ciam cordis uestri permisit uobis di-
 mittere uxores uestras ab initio au-
 tem non fuit sic.

¶ CHRY. in ho. Dñs pri⁹ iudeā relinquēs pp̄ illōū
 emulationē: nūc ibidē iā imorat q; passio i primo
 futura erat: nō tñ ad iudeā iterim ascēdit sed in ter-
 mino iudee. vñ dñ: Et factū ē cū consum. **¶** Iesus ser.

istos. migra. a gali. **¶** RABA. Dic ergo icipit narra-
 re q̄ i iudea fecit: docuit: huc passus ē. ⁊ primo q̄dez
 trās iordanē ad orientē: deide etiā cis iordanē quā-
 do venit iericho ⁊ bethpaze ⁊ hierusalē. vñ seq̄: **¶** Et
 ve. i fines iudee trās iordanē. **¶** CHRY. Quasi iust⁹
 dñs oim sic diligit alios suos: vt alios nō cōtēnat.
¶ REMI. Sciēdū ē autē q; ois illa israelitarū puin-
 cia generaliter iudea dicebat: ad compationē aliaz
 gētū. Verūtñ meridiana ei⁹ plaga i qua habitabat
 trib⁹ iuda: ⁊ tribus beniamin specialiter dicebatur
 iudea: ad distinctionē aliaz regionū q̄ i ipsa puincia
 cōtinebāt. i. samaria: galilea: ⁊ decapolis: ⁊ relique
 alie. **¶** Seq̄: Et secute sūt eū turbe multe. **¶** CHRY. su-
 per matth. Perducebāt eū q̄s puuli filij patrē pere-
 gre lōge pficiscentē. Ipse autē tāq; pater pficiscentis:
 pignora charitatis filijs reliq̄t remedia sanitatū. vñ
 dñ: Et curauit eos ibi. Et q; neq; doctrine verborū cō-
 tinue dñs isistit: nec signorū opationi: s; nūc quidez
 h: nūc autē illud facit: vt a signis credibilis appare-
 ret i his q̄ dicebat. **¶** Ex sermōnū autē doctrina vtilitas
 q̄ erat i signis ostēderet. **¶** ORI. Sanabat autēz dñs
 turbas trās iordanē vbi baptism⁹ dabat. Vere enīz
 oēs a spiritalib⁹ isimitatib⁹ saluant et iā baptismō.
 ⁊ multi quidem sequūtur christū sicut turbe: tñ nō
 surgētes vt matthe⁹ q̄ surgēs secut⁹ ē dñs. **¶** HYL.
 Curat etiā galileos i iudee finib⁹ vt peccata gētūz
 i eā veniā q̄ iudee pabat admitteret. **¶** CHRY. i ho
 me. Curabat siquidē christ⁹ homies: ⁊ illis bifaciēs
 ⁊ p̄ eos multis alijs. Porū enī sanatio alijs erat oc-
 casio diuine cognitiōis: sed nō pbariseis q̄ ex signis
 duriores fiebat. vñ seq̄: Et accep. ad eū pharisei tētā-
 tes eū ⁊ dicētes: Si licet homi dimittere vxorē suāz
 quacūq; ex cā? **¶** HIERO Ut quasi conuato eū tes-
 neat syllogismo: ⁊ quodcūq; rīdeat pateat captiōi.
¶ Si dixerit dimitte dā vxorē qualibet ex cā ⁊ ducen-
 dā aliā: pudicitie p̄dicatoz sibi videat dicere contra-
 ria. Sin autē rīderit: nō oēm ob cām debere dimitte
 q̄s sacrilegiū re⁹ tenebit: ⁊ aduersus doctrinā moysi
 ⁊ dei facere. **¶** CHRY. i ho. Intuere autē ex modo ēt
 iterrogatiōis malitiā. dñs enīz supra de lege hac dis-
 sputauerat: ipi autē quasi iā nullo dicto iterrogant
 s. opinātes q; oblit⁹ eēt eoz q̄ dixerat. **¶** CHRY. su-
 per matth. Sicut autē si videas hominē assidue ami-
 citias medicorū colentē: itelligis q; ifirm⁹ ē: sic ⁊ cū
 videas virū siue mulierē de dimitte dīs vxorib⁹ aut
 viris iterrogātes: cognosce q; vir ille lasciu⁹ ē: muli-
 er illa meretrix ē. nā i matrimonio castitas delecta-
 tur: libido autē quasi viculo cōiugij alligata torque-
 tur. Sciebāt autē quoniā nullā cāz idoneā habebāt
 circa dimitte dās vxores: p̄ter solā turpitudinē: ⁊ a-
 lias sibi iungebāt. Timuerūt autē iterrogare ex q̄bus
 causis: ne seipos ifra angustias certarū causaz asti-
 gerēt. sed iterrogauerūt si ex oibus causis licet: scien-
 tes q; modū nescit: nec ifra termios vni⁹ cōiugij ca-
 pit libido: sed quāto magis exerceat: magis accēdit.
¶ ORI. Tētato autē dño: null⁹ discipuloz ei⁹ q̄ posi-
 tus ē ad docendū grauitē ferat: si tētatus fuerit: a
 q̄busdā tamē ⁊ tētationib⁹ nīdet doctrina pietatis.
¶ HIE. Sic autē rñsionē tēperat: vt disciplinā trans-
 feat scripturā sanctā adducēs i testimoniū ⁊ natu-
 ralē legē: p̄māq; dei sententiā scōo opponēs. vñ seq̄
 tur: Qui rñdens ait eis: Nō legi. q; qd fecit ab initio

unasculū z feminā fecit eos. Hoc in exordio genesis scriptū ē. Dicēdo autē masculū z feminā oñdit scda vitāda cōiugia. nō. 11. ait Masculū z feminā qd ex priorū repudiū querebat: sed Masculū z feminā: vt vniū cōiugij cōsortia necerent. RABA. Salubri autē cōsilio dei factū ē vt sui corporis portiones vir amplecteret in femia: nec a se putaret esse diuer sum: quod de se cognosceret fabricatū. CHRYS. Si ergo ex hoc de marē z feminā ex vno creauit vt sint vniū: qre ergo z de cetero vir z mulier nō ex vno vtero nascunt: sicut volatilia quedā: qz de ma sculū quidē creauit z feminā: ppter necessitatē filiozū generādozū: tñ semp fuit castitatis amator: et cōtinentie auctor. Jō illū typū nō suauit in omibz: vt siquidē vult hō nubere scdm primā dispositionē creatōis hūane itelligat qd ē vir z vxor. Si autē no luerit nubere: nō habebit necessitatē nubēdi ppter cōiunctionē natiuitatis: ne forte videat p suā conti nentiā in alterū pdere: qz nolebat eē cōtinens: sicut dñs post cōiunctū matrimoniū iubet: ne alter altero nolēte se separet. CHRYS. i bo. Nō solū autē ex modo creatōis: sed etiā ex modo legistatōis mon strauit: qm vniū oportet vni cōiungi: z nūqz rescidi. vñ seqf. Et dixit: ppter hoc relinquet hō patrem z matrem z adherēbit vxori sue. HIE. Similiter ait vxori nō vxozibz. Et expsse subdit: Et erit duo i carne vna. Demū enī ē nuptiarū ex duobz vnam car nem. f. plis fieri. GLO. Uel i carne vna. i. carnali copula. CHRYS. Si ergo qz ex viro est vxor: z ex vna carne sunt ambo: relinquet hō patrē suū z matrē. maior nūc charitas debet eē iter fratres z sozo res: qz hī quidē ex eisdē parētibus exūt: illi autē ex di uersis. Sed h magnū ē nimis: qz fortior est dei cons titutio qz virt nature. Nō enī pcepta dei nature subiecta sūt: sed natura dei pceptis obtempat. Dein de fratres ex vno nascunt vt diueras vias petāt: vir autē z vxor ex diuersis nascunt: vt in vniū cōueniāt. Ordo etiā nature dei ordinationē loqf. Quod enī est i arboribz humor: hoc ē i hominibus amor. hūior autē de radicibz ascēdit i herbā: z sursum trāsmittit tur i semē. Jō parētes quidē diligūt: sed non sic dili gunt a filiis: hō enī nō ad parētes: sed ad pcreādos filios trāsmittit affectū. z hoc ē quod dicit: Ppōp hoc relinquet hō patrē z matrem z adherēbit vxori sue. CHRYS. i bo. Vide etiā sapientiā doctoris. In terrogat: sed nō cōfessum dixit: Nō licz: vt nō tur barent: sed p pbationē hoc cōstituit. De enī a pū: cūpō masculū z feminā fecit. z non simpliciter eos cōiunxit: sed matrē iussit dimittere z patrē: z nō sim pliciter virū mulieri dixit aduenire sed coniungi: ex ipō mō locutiōis idituisibilitatē oñdens. Sed z ma iorē copulā adiūxit cū dixit: Et erit duo i carne vna. AVG. de cō. euā. Dec tñ verba cū pmi homis fuis se scriptura testet: oñs tñ hic deū h dixisse declarat vt hic itelligerem? ppter extāim q pcesserat i adaj hoc diuinit? tāqz pphetā dicere potuisse. REMI. Mysteriū enī hoc apostol? i chāsto z ecclesia: oñs enī iesus chāst? quasi patrē deseruit: cū de celis ad terrā descēdit: z matrē deseruit. i. synagogā ppter i fidelitatē: z adhefit vxori sue sancte. i. ecclesie. z sūt duo i carne vna. i. chāst? z ecclesia i vno corpore. CHRYS. i bo. Postqz vero veteris legis z verba z fa

cta iduxit cū potestate: iā z ipe itēptatur z legē in ducit dicēs: Itaqz iā nō sūt duo: sed vna caro. Sicut enī q spiritaliter se diligit: vna aīa eē dicit: dicente scriptura: Om credentiū erat cor vniū z aīa vna. sic vir z vxor q carnaliter se diligit: vna caro eē dicit. Quēadmodū igit carnē icidere ē scdū dicit: ita z mul lierē diuidere ē iniquū. AVG. xiiii. de ciuita. dei. Vniū etiā dicit vel ppter cōiunctionē: vel ppter cōi ginē femie: q de masculi latere creata est. CHRYS. i bo. Alteri autē z de iduxit dicēs: Quod ergo de cōiunxit hō nō sepet. demōstrās qz pter naturā z pter legē ē vxorē dimittere. pter naturā quidē: quia vna caro diuidit: pter legē autē qm deo copulāte z iubete nō diuidi vxor dimittit. HIE. De enī con iunxit vna faciēdo carnē viri z femie. hāc ergo hō nō pōt separe: sed sol? de. Nō sepat qz ppter vniū deriū secūde vxoris pma dimittit. De sepat qz con iūxerat: qz ex cōsensu ppter seruitutē dei scdū bāp mus vxores quasi nō habētes. AVG. contra fau stū: Ecce iudei ex libris moysi cōiunxunt nō de vxorē dimittedā q fm volūtātē legis moysi arbitrabt se facere: cū dimitterent. Simul z illud hic ipō chāsto attestātē cognoscim? deū fecisse z diuinitē ma sculū z feminā: qd manichei negando dānant chā sti euāgelio resistētēs. CHRYS. sup matrē. Hūanis est autē fornicarijs itēptatio castitatis. sed cōtra ra tionē nūdere nō pōt: veritati tñ credere nō acqfēre. Lōserūt ergo se ad patrociniū moysi: sicut homines malā cām habētes cōfugiunt ad potētes viros: et i iusticiā nō possūt: vincāt p psonā. vñ seqf: Dicit illi: Quid ergo moyses mādauit dari libel. rep. z dimittere. HIE. Aperiūt calūniā quā pauera: licet oñs nō ppriā sentētā ptulerit sed veteris bñtōie z mādatorū dei fuerit recordat. CHRYS. i bome. Si autē oñs alien? esset a veteri testamēto: nō deceo tasset. p moysē: neqz q sua sūt mōstrasset veteribz cō uenire. Sed ieffabilis chāsti sapiētia: z p hīs etiā do ricit. vñ seqf: Et ait illis: Quoniā moyses ad ve ritā cordis vestri pmi. xo. dimit. vxor. ve. In quo li berat moysen: ab accusatiōe totū illoz caput cōuer tit. AVG. cōtra faustū: Quāta enī erat duritiā q nec p libelli itēpositionē vbi dīsuadēdi loc? iustit z pauidētibus tribuebat. solui z flecti possēt ad reū piendā vel reuocādā cōiugij charitatē. Porō qz cal liditate repēndūt manichei moysen tāqz coniuga dirimentē z libellū repudiij: z laudāt chāstū tāqz vinculū cōfirmantē: cū fm suā sacrilegā sentētā moysen laudare debuerūt sepantem: qd coniugij rat diabol? z chāstū vitupare diaboli ligamēta solū dantē. CHRYS. in bo. Deniqz quia graue erat: qd dictū erat: statim reducit sermonē ad antiqz legem: dicēs: Ab initio au. sic non fuit. HIE. Quod dicit huiusmōdi ē: Nūquid pōt de? sibi esse cōtrariū? a liud aī iusserit: z sentētā suā nouo frangit ipō: Nō ita sentiendū ē: sed moyses cū videret ppter de fideriū cōiugū secundarū: que vel ditiores vel iunio res vī pulchriores eēt pmas vxores itēfici: aut mu lā vitā ducere: maluit indulgere viscidiū. qz odiū z homicidia pferare. Simulqz cōsidera q nō dicit: Pppter duritiā cordis vestri pmiit vobis de? sed Moyses: vt iuxta apostolū cōsiliū eēt bonis nō im peiū roci. CHRYS. Ppopterea bñ dixit: Qu moyses

no pnti... Dicit autē nobis: quia quicunqz...

hoc pmittit nō pcepit. Quo .i. n. p̄cipim? semp volu-
mus: quod aut pmittim? nolētes indulgem? qz ma-
lā voluntatē hominū ad plenus p̄hibere nō possu-
mus. P̄mittit ergo nobis facere mala ne facerem?
peiora: ergo hoc vobis pmittēdo nō vobis dei iusti-
ciā demonstravit: sed a peccato abstulit culpā peccā-
di: vt q̄ i scdm legē agētib? vobis: peccatū vestrū nō
videatur esse peccatū.

Dico autē vobis: quia quicumqz
dimiserit uxorez suam nisi ob forni-
cationem: et aliam duxerit: mechaf.
Et q̄ dimissaz duxerit: mechaf:

CHRY. i ho. Quia os illorū opilat erat: iā cuz au-
toritatē legē iducit dicēs: Dico aut vobis qz q̄cuqz
dimi. vxo. suā: nisi ob forni. et aliā duxerit mechatur.

ORI. Forte aut dicit aliqz: q̄ n̄ iesus dicēs: Qui-
cumqz dimiserit vxorē suā nisi ob fornicationē: pmittit
vxorē dimittere quē admodū moyses: quē rettulit p̄
pter duriciā cordis iudeorū hoc p̄cepisse. Sed ad h̄
respōdendū: qm̄ si fm̄ legē adultera lapidat: nō fm̄
hoc itelligit res turpis: p̄pter quaz moyses pmittit
libellū repudij. nec enī i cā adulterij oportebat libel-
lū dare repudij. S; forsitā moyses omnē culpā mu-
lieris turpē rē appellauit: que si iuēta fuerit i vxore:
scribit ei libellū repudij. Querēdū est aut si p̄pter so-
lam cām fornicatiōis dimittere iubet vxorē: qd est si
mulier nō fuerit fornicata: sed aliud qd graui? fece-
rit: puta venefica iueniat: aut iterfecit filiorū: S;
dñs exponēs rē alibi dixit: Qui dimisit excepta cā
fornicatiōis facit eā mechaf: dās ei occasionē scāi-
darū nuptiarū.

HIE. Sela ergo fornicatio ē que
vxois vicit affectū: imo cū illa vna carnē i aliā diui-
serit: et se fornicatiōe sepauerit a marito: nō debet te-
neri: ne virū quoqz sub maledictione faciat dicente
scriptura: Qui adulterā tenet stult? et ipius est. Si-
cut enī crudelis ē et iniq̄us q̄ castam dimittit: sic fa-
tūus et iniq̄? q̄ retinet meretricē. Nā patron? tur-
pitudinis ē: q̄ crimē celat vxoris.

AVG. de adulte-
ris cōiugijs: Nō n̄ erit turpis: nec difficilis etiā
p̄ patrata et purgata adulteria recōciliatō cōiugij:
vbi p̄ clanes regnū celoz nō dubitatur fieri remissio
peccatoz: n̄ vt post viri diuortij adultera reuocet:
s; vt post chasti p̄fortij adultera n̄ voceat.

CHRY.
Omnis aut res p̄ quas causas nascit p̄ ipas soluit.
Matrimōiuz aut nō facit coit? s; volūtas: et ideo n̄
soluit illud sepatio corporis: sed sepatio volūtatē.

Ideo q̄ dimittit iugē suā et aliā nō accipit: adhuc
marit? ē: nā si et corpe iā sepāt? ē: tñ adhuc volūtatē
diuic? ē. Lū ḡ aliā accipit: tūc plene dimittit. Et iō
dñs nō dicit: Qui dimittit mechaf: s; q̄ alterā ducit.

RABA. Una ergo solūmodo carnalis ē cā. i. for-
nicatio: vna spiritalis. i. timor dei vt vxor dimittat.
nulla aut cā ē vt viuētē ea q̄ relicta est alia ducat.

HIE. Poterat aut accidere vt aliqz calūniā face-
ret innocētī vxori: et ob secūdā copulā nuptiaz veteri
crimē ipingeret. Ideo sic p̄orē dimittere iubet vxorē:
vt secūdā p̄na viuētē nō habeat. Nec nō poterat
euenire vt iuxta eandem legē vxor quoqz marito
daret repudiū: eadē cautela p̄cipit ne secūdū accipi-
at virū: et qz meretrix et q̄ semel fuerat adultera ob-

probriū n̄ timebat: secūdo si nubere p̄cipit viro: qz si
talē duxerit: sub adulterij crimine sit. vñ seqt: Et qui
dimissā duxerit: mechaf. **GLO.** Accipietez terret:
qz adultera nō timet obprobriū.

Dicunt ei discipuli ei? Si ita est
causa hominis cū uxore: nō expedit
nubere. Qui dixit illis: Nō omnes
capiunt uerbū istud s; quib? datū ē.
Sūt. n. eu nuchi q̄ de matris utero
sic nati sūt: et sūt eunuchi q̄ facti sūt
ab hoib?: et sunt eunuchi q̄ seipos ca-
strauerunt pp̄ regnū celoz. Qui
pōt capere capiat.

HIE. Graue pōd? vxorē ē: si excepta cā fornicatiōis
eā dimittere nō licz. Quid. n. si remulenta fuerit: si
iracūda: si malis morib? tenēda erit: Vidētes ergo
apli graue vxor iugū: pferūt motū animi sui. vñ di-
cit: Dicit ei discipuli ei? Si ita ē cā ho. cū vxore: nō
expedit nubere.

CHRY. i ho. Leui? enī ē cōtra cō-
cupisētia: p̄liari et cōtra seipm̄ q̄ ad mulierē malā.
CHRY. sup mattheū: Non autē dixit dñs: qz ex-
pedit: s; magis cōsēit qz nō expedit: s; infirmitatem
carnis cōsiderauit. vñ seqt: Qui dixit eis: Non oēs
capiūt uerbū istud. i. nō oēs hoc possunt.

HIER.
Nemo aut putet sub hoc v̄bo q̄ addit: S; qd? datū
ē l' fatū l' fortunā iroduci: qz hi sūt v̄gines: quos ad
hoc casus adduxit. S; his datū ē a deo q̄ perierūt q̄
voluerūt: q̄ vt acciperēt laborauerūt.

CHRY. sup
matth. Ideo ergo n̄ oēs cape p̄nt: qz nō oēs volūt.
palma p̄posita ē: q̄ cōcupiscit gliam: nō cogit de
labore. Nemo viceret: si oēs periculū timeret: Ex eo
ergo qz qdā a p̄posito cōtinētē cadūt nō debemus
circa v̄tutē castitatis fieri pigriores: sicut et q̄ i pug-
na cadūt nō exanimant ceteros. Quod ergo dicit:
Quib? datū ē: illud ostendit: qz nisi auxilium gratie
acciperem? nihil nobis valeret. Hoc aut auxilium
gratie volētib? nō denegat. Dicit. n. dñs: Petite et i-
ueiet.

CHRY. i ho. Deinde possibile hoc eē ostē-
dēs ait: Sūt. n. eunuchi. q. v. Excogita si ab alijs ex-
cisus esses: qd vtiqz faceres: voluptate qdēz p̄natus:
mercedē aut n̄ haberes.

CHRY. sup matth. Sicut
enī peccatū op? sine volūtatē nō facit: ita et iusticia
ex opere nō cōsumat: nisi et volūtas affuerit. Illa est
ergo glorioza cōtinētia: nō illa quā transgredi non
pōt necessitas debilitat corporis: s; quā p̄lectis vol-
lūtas facti p̄positi.

HIE. Triplex ḡ gen? eunuchoz
posuit: quoz duo sunt carnales: et tcijs spiritales. Alij
enī sūt q̄ d' vtero m̄ris sic nascūt: alij quos v̄l capti-
uitas facit: v̄l delitie m̄sonales. tercijs sūt q̄ seipos ca-
strauerūt pp̄ regnū celoz: et q̄ cū possint eē viri pp̄
chriū eunuchi sūt. Iti pmittit p̄miū: superiorib?
aut qd? necessitas castimōie ē nō volūtas: nihil oīo
debet.

HYL. A. In vno. n. eoz posuit natura: .i. in
eo q̄ nascit: i altero necessitate. .i. eo q̄ fact? ē: i t̄tio
volūtatē: q̄. i. spe regni celestis tal' eē decreuit.

CHRY. sup matth. Quod at aliq̄ sic nascūt hac rōe fit:
sicut et nascūt sex digitos h̄ntes aut q̄tuor. Si. n. de?
sic ab iūio d̄lituit vnaquāqz natura: sic dimitteret

illa inmutabilis sp i suo ordie pmanere: i obliuione ueduceret cora homib opatio dei. Jo g iterdu nas tura reru couertit cotra sua natura: vt sp de natu re opifer i memoria reducat. HIE. Possum? r ali ter dicere. Eunuchi sut ex matris utero q frigidiozis nature sut: nec libidine appetetes: r alij q ab homi b? fut: quos aut pharisei faciut: aut pp idoloru cul tu emoliut i femias: vel psuafide heretica simulant castitate: vt metiar religiois veritate. S; null? eoru coseqt regnu celozu: nisi q se pp christu; castrauerit. vn seqt: Qui pot ca. ca. vt vnusq; q; considerat vires su as: ytru possit virginalia r pudicitie iplere pcepta. p se. n. castitas bla da e: r quelibet ad se allicies. S; q; derade sut vires: vt q pot cape capiat. Que hortatis dñi vor e: r milites suos ad pudicitie pmiu cocitan tis: q; q pot pugnare pugnet r super: ac triuphet. CHRY. i bo. Cu at dicit: Qui se castrauerit. no me brozu dicit abscisione: sed malaru cogitationu iteru emptione. maledictioi eni e obnox? q mebru absci dit: etenim q homicidarū sut talis psumit. Et maicheif q detrahut creaturis tribuit occasione: r eade cu ge tib? mebra detrahutib? de q ait: Abscideret. n. mem bra demoniace tetatiois e. Au bis at q dicta sut ne q; occupia mausetio: ita fit: h molestioz. Aliude eni; bz fores spma qd i nobis e: r pcipue a pposito icon timeti r me te negligete. rñ ipa sobria fuerit: natura liu motuu nullu e nocumetu. nec ita abscisio mem bri copmit tetationes r traquilitate facit vt cogi tationis frenum.

Tuc oblari fut ei puuli: ut man? eis iponeret r ozaret. Discipuli aut icrepabat eos. Jesus uero ait eis. Sinite puulos r nolite eos phibe re ad me ueire: taliu e. n. regnu celo ru. Et cu iposuisset eis man?: abijt inde.

CHRY. sup mattheu: dñs de castitate simone fer erat. audietes at qda obtulerut ei infates castitate mudissimos: putabat eni qz dñs corpe mundos tm laudaret. r h e qd dñ: Tuc ob. fut ei par. vt man? eis ipo. r oza. ORI. Ja. n. ex pcedentib? virtutib? eius expti erat: qm p ipositione manuū e? r oratione re pellit mala. Offerut g ei pueros: considerates qm in possibile e vt postq; p tactu dñs dederit in eis diuina virtute: vt ruina aut demoniu aliqd tagere eos possit. REMI. Cosuetudo etiā fuit apud veteres vt puuli offeret seniorib?: qten? eozu manu vel oze bñdiceret: r iuxta hac cosuetudinē puuli oblari fut dño. CHRY. sup mattheu. Caro at qz no delecta tur i bonu: facile obliuiscit bonu: malu at qd audie rit retinet semp. An modicu at tps chris? accipies pueru dicit: Nisi facti fueritis sicut puul? iste no in trabitis i regnu celozu. r ecce statim obliti discipuli puerilis inocetie verabat pueros ad chrisu qñ indi gnos accede. vn seqt: Discipuli at icrepabat eos.

HIERO No quo nollēt eis saluatoris r manu r voce bñdici: s; qz nodu hñtes plenissima fide: putat ret cu i similitudinē aliozu hoim offeretiū ipoxumi tate lassari. CHRY. i bo. Uel discipuli expellebat

pueros ca dignitatis xpi. Dñs at dolēs eos modē ta sape: r timorē culcare mudanū: accepit puulos r i vlnis tenuit eos: r talibus regnu celozu pmittit. vn seqt: Jesus at ait eis. Sinite par. r nolite eos veni. ad me: talium e. n. reg. celo. CHRY. sup mat theu: Quis eni mereat appropinque christo si repe lit ab eo simplex ifatia: Jo dicit: Noli. pbi. eol. Na si sancti futuri sut: qd negatis filios ad patre veire: Si at peccatores futuri sut: vt qd sententiā eodē nati onis pferis anq; culpā videatis? HIE. Signatē at dicit: Taliū est reg. celoz. nō ptoz: vt oñdēt nō etate regnare sed mozes: et bis q simile habet i no cetia r simplicitate pmiu repromitti. Seqt: Et cu iposuisset eis man?: abijt inde. CHRY. sup mat. Dñs loc? instruit oēs parētes: vt filios suos sacerdo tib? offerat. nō ei sacerdos man? iponit: h chris? i cui? noie man? iponit. Si eni q escas suas p cozo nē offert deo sanctificatas eas māducat. Sanctu cat eni p verbū dei r orationē vt apostol? dicit: q; tomagis pueros offerri deo r sanctificari necesse e. Ca at sanctificādarū escaru bec e: qm tot? mudas i maligno posit? e. vii r res corpales q sut magna p; mudū i maligno posite sut. Lōsequēter ifates qñ na scūf r ipi quātū ad carnē in maligno positi sunt. ORI. Pueros at mystice dicim?: q i chriso abut carnales sut: r lacte op? habētes. Qui at pñtē ver bi doctrinā: simplices qdē r qñ puerile smorem habētes quo nutriūt ad huc nouicij sut q offerunt saluatoru pueros r infantes. Qui at uidet eē pñctio res: r iō sut discipuli iesu pñtē dicit rōnē iusticie de pueris: repēdit eos q p simplice doctrinā pueros r ifates. i. min? adhuc eruditos offerit chriso. Dñs at hortās discipulos suos iā viros constitutos dēcedē vilitatib? pueroz: vt fiat pueris qñ pueri vt pueros lucrēt. Dicit: Taliū e regnu celo. Nas e ipe cu i forma dei eēt: fact? e puer. Nec g rebon? at tēdē: ne estiatōe sapiētie excellētioris r pfect? spū talioz otēnam? qñ magni pusillos ecclesie. phibe tes pueros venire ad iesu. Qui at pueri nō oia q; si curit seq possit: iposuit eis manu iesu: r virtute re linquēs i eis p tactu: abijt ab eis qñ nō potēb? seq chrisu sic ceti discipuli ei? pfecti. RE. Dñs at iposuit bñdicit pueris: significās q; bñles spū su ei gni e? gra r bñdictione. GLO. Imposuit et eis ma n?: vt viuis otinetib? gram sui auxilij referēdā signi ficaret. HYL. Infates et gētū forma sut: qd? g fide r auditū sal? reddid. Uex ex affectu pmo saluā di israel a discipulis ibibēt accede: quos dñs ait nō opozere phiberi. Mun? ei spūsfacti r p ipositionē man? r pccationē: testāte legis opere erat gentibus largiendum.

Et ecce un? accedēs ait illi: Da gister bōe: qd boni faciā ut habeā i taz eternā: Qui dixit ei: Quid me iterrogas de bono: Un? e bon? de Si aut uis ad uitā igredi: sua man data. Dicit illi: Que? Jesus ait di xit: Nō homicidiū facies: nō adul terabis: nō facies furtū: nō falsum

etiam vni vices: hinc patet tuu e man: vices prima tuu sicut te ipm. Dñs at dolēs eos modē ta sape: r timorē culcare mudanū: accepit puulos r i vlnis tenuit eos: r talibus regnu celozu pmittit. vn seqt: Jesus at ait eis. Sinite par. r nolite eos veni. ad me: talium e. n. reg. celo. CHRY. sup mat theu: Quis eni mereat appropinque christo si repe lit ab eo simplex ifatia: Jo dicit: Noli. pbi. eol. Na si sancti futuri sut: qd negatis filios ad patre veire: Si at peccatores futuri sut: vt qd sententiā eodē nati onis pferis anq; culpā videatis? HIE. Signatē at dicit: Taliū est reg. celoz. nō ptoz: vt oñdēt nō etate regnare sed mozes: et bis q simile habet i no cetia r simplicitate pmiu repromitti. Seqt: Et cu iposuisset eis man?: abijt inde. CHRY. sup mat. Dñs loc? instruit oēs parētes: vt filios suos sacerdo tib? offerat. nō ei sacerdos man? iponit: h chris? i cui? noie man? iponit. Si eni q escas suas p cozo nē offert deo sanctificatas eas māducat. Sanctu cat eni p verbū dei r orationē vt apostol? dicit: q; tomagis pueros offerri deo r sanctificari necesse e. Ca at sanctificādarū escaru bec e: qm tot? mudas i maligno posit? e. vii r res corpales q sut magna p; mudū i maligno posite sut. Lōsequēter ifates qñ na scūf r ipi quātū ad carnē in maligno positi sunt. ORI. Pueros at mystice dicim?: q i chriso abut carnales sut: r lacte op? habētes. Qui at pñtē ver bi doctrinā: simplices qdē r qñ puerile smorem habētes quo nutriūt ad huc nouicij sut q offerunt saluatoru pueros r infantes. Qui at uidet eē pñctio res: r iō sut discipuli iesu pñtē dicit rōnē iusticie de pueris: repēdit eos q p simplice doctrinā pueros r ifates. i. min? adhuc eruditos offerit chriso. Dñs at hortās discipulos suos iā viros constitutos dēcedē vilitatib? pueroz: vt fiat pueris qñ pueri vt pueros lucrēt. Dicit: Taliū e regnu celo. Nas e ipe cu i forma dei eēt: fact? e puer. Nec g rebon? at tēdē: ne estiatōe sapiētie excellētioris r pfect? spū talioz otēnam? qñ magni pusillos ecclesie. phibe tes pueros venire ad iesu. Qui at pueri nō oia q; si curit seq possit: iposuit eis manu iesu: r virtute re linquēs i eis p tactu: abijt ab eis qñ nō potēb? seq chrisu sic ceti discipuli ei? pfecti. RE. Dñs at iposuit bñdicit pueris: significās q; bñles spū su ei gni e? gra r bñdictione. GLO. Imposuit et eis ma n?: vt viuis otinetib? gram sui auxilij referēdā signi ficaret. HYL. Infates et gētū forma sut: qd? g fide r auditū sal? reddid. Uex ex affectu pmo saluā di israel a discipulis ibibēt accede: quos dñs ait nō opozere phiberi. Mun? ei spūsfacti r p ipositionē man? r pccationē: testāte legis opere erat gentibus largiendum.

testimoniū dices: honora patrē tuū
z matrē: diliges pximū tuū sicut te
ipm. Dicit illi adolescēs: Omnia hec
custodiui a iuuetute mea: qd ad huc
mibi deest? Ait illi iesus. Si uis p
fect' eē uade z uēde omnia q habes z
da paupibus: z habebis thesaurū i
celo: z ueni seqre me: Cuz audisset
antez adolescēs uerbū: abijt tristis.
Erat. n. habēs multas possessiōes.

RABA. Audierat forsā hō iste a dño tñ eos q
uolūt pūtilis similes eē dignos itroitu regni celestis
z iō certoz cupiēs eē: n̄ pabolā s; apte postulat ex
ponit: qd merit' uita' eternā ofeq' possit. Et iō dī: Et
ec. vñ? acce. ait il. Magr' bo. qd bo. fa. vt ha. uita' est
nā. **HIE.** Iste q' interrogat z adolescēs z diues erat
z supb'. z n̄ uoto discētis s; tētātis interrogat: qd ex
eo pbare possums q' dicēte sibi dño si uis ad uita' i
gredi: sua mādāta. Rursū fraudulēter interrogat: q'
sūt illa mādāta: qñ n̄ z ipe legē aut dñs possēt eidē
bec iubere ōria? **CHRY.** i bo. Ego at auarū qdēz
eū: s; pecuniāz amatozē neq; recuso dicē: quia z
chris' talē eē redarguit: simulatozē at neq; qd
n̄ ē securū de icertis iudicare: z maxime accusādo.
MAR. at hāc suspitionē destruit. dicit. n. q' occur
rēs z genu flectēs rogabat eū: z qñ i piciēs eū iesus
amauit eū. Si cū tētās accessisset: demōstrasset nos
bis h' euāgelista: sicut i alijs facit. Si at z ipe siluiss;
chris' eū n̄ pmississet latē: s; redarguisset manifeste:
aut occulte insinuasset. Doc at n̄ facit. Sed q' est: Qui
dicit ei: Quid me iterro. de bono? **AVG.** Pōt at
videre distare aliqd qd h' fm matth. dī: Quid me i
terro. de bo. Scdm alios at: Quid me dicis bonuz?
Nā qd me iterrogas de bono: ad illud magr' referri
pōt: qd ait ille q' rēs: qd bōi faciā: Ibi. n. z bonū no
māuit z iterrogiō ē: Magr' at bōe nōdū ē iterro
gatio. Comodissime g' itelligit' vtrūq; dictuz.
Quid me dicis z iterro. de bo. **HIE.** Quia vō magistruz
uocauerat bonū z nō deū: vel deī dei filiū cōfessus
erat: dicit q' uis factū hominē opatiōe dei nō eē bo
nū. de quo dī: Cōfitemini dño qñ bon'. Et iō dicit
Un' ē bo. de? Ne q's at putet i eo: qd bon' de' dī
excludi a bonitate filiū dei. Legim' i alio loco: Pa
si or: bon' ponit aiām suā p ouib' suis. **AVG.** pi
mō de ciu. dei: Uel q' ille uita' eternā q'rebat. Uita
at eterna ē i illa cōtēplatiōe: q' n̄ ad penā videt' deus
s; ad gaudiū sempiternū z n̄ itelligebat: cū quo loq'
bat: qñ tñmō eū filiū hoīs arbitrābat. iō dī: Quid
me iterro. de bo. z uocas me fm q' uides magistruz
bonū: Ipe forma filiū hoīs apparebit i iudicio: nō
tñ iustis: s; z ipijs. z ipa uisio malū eis erit: qz pena
erit. Est at uisio forme mee i q' eqlis sū deo. Ille ergo
vñ? de' p' fili' z spūsanct': ipe ē sol' bonus: qz ne
mo uider eū ad luctū z plāctū: s; tñ ad salutē z leti
ciā verā. **HIE.** Saluator ē n̄ bonitat' testioniuz
nō rēnuīt: s; magistri absq; deo excludit errorē. Que
at uilitas ē vt ita rñderet: Reducit ei eū paulatim
z erudit liberari ab of' adulationē: z ab his q' sūt sup

terrā eū adducēs: deo adherere suadet: z futura q're
re: z nosse eū q' vere ē bon' z radix z fōs vniuersozū
bonozū. **ORI.** Rñdet ē sic chris' p' euz q' dixit:
Quid bo. fa. qñ ei declinam' a malo z facim' bonū
quātū ad opationē ceterozū hoīm dī bonū qd faci
m': quātū at ad ueritatē fm q' h' dī. Un' ē bonus.
Bonū nostrū nō ē bonū. Dicere at pōt q's: qñ scis
dñs ppositū iterrogātis nō eē vt faciat: vel bñanuz
bonū dixit: Quid me iterrogas de bono? **Ac. si. d.** Cū
sim patus ad ea q' dicit: cur me iterrogas de bono?
P' h' at dicit: Si uis ad uita' igredi: sua mādā. Ubi
cōsidera qñ ad huc qñ extra uita' cōstituto rñdit: Si
uis ad uita' igredi. fm. n. vñū modū hō ē extra uita' q'
ē extra eū q' dixit: Ego sū uita. alias at oīl q' sup terrā
ē q' uis iustissim': pōt qdē i vmbra esse uite: nō at in
ipā uita' cū sit coxpe mortis circūdatuz. Introibit at
q's i uita' abstinēs se ab opibus mortuis: appetēs aut
opa uiua. Sūt at z vba mortua: z uerba uiua: z cogi
tatiōes mortue z cogitatiōes uiue. z iō dicit: Si uis
ad uita' igredi sua mādāta. **AVG.** de uer. do. Nec
ēt dixit: Si uis uenire ad uita' eternā: s; Si uis ueni
re ad uita': eā distinēs uita' q' fuerit eterna uita. Pic
g' cōsiderādū ē quēadmodum amādā sit eterna uita:
qñ sic amaf' misera ista: z qñq; finiēda uita. **RE
MI.** Demōstrat at bis uerbis: qz lex suis ipletouib'
nō solū tēporalia dabat: s; z uita' eternā. Et qz h' au
dierat sollicit' fact' iterrogaui. vñ sequit': Dicit illi.
Que? **CHRY.** i bo. Doc at n̄ tētās dixit: s; estimās
alia quedā pcepta eē pter legalia q' uite cā fierent ei.
REMI. Iesus uero qñ i firmo cōdescēdēs: demētis
sime legis pcepta exposuit. vñ seq' : Iesus aut dixit:
Nō homici. facies. quozū pceptozum expositio ē se
quēs sentētia: qz dī: Et diliges pximū tuuz sicut te
ipm. **Ateni** apostol' dicit: Qui diligit pximū: leges i
pleuit. Querēdū ē at: quare dñs tñ secūde tabule p
cepta cōmemorauit. **Ic. circo. f.** qz forte iste studios'
erat i cōlectiōe dei: sive qz dilectio pximi grad' est
ascēdēdi ad dilectionē dei. **ORI.** Forsitā at ista p
cepta sufficiūt vt i pncipiū vt ita dicā uite igrediat'
q's: nō aut sufficiūt hec uel alia similia istis ad iterio
ra uite itroducē quēq;. Qui aut pterierit vñ istozū
mādatorū nec i pncipio uite itrabit. **CHRY.** in bo.
Quia g' dñs ea pcepta cōmemorauerat q' erāt i lege
iō seq' : Dicit illi adolescēs: Dec oīa suaua i iuuetu
te mea. Et neq; hic stetit: sed rursū iterrogat. Quid
ad huc mibi deest: Quod z ipm signū ē uehementis
desiderij. **REMI.** Illis at q' i g'ra pfecti eē uolunt
cōdit qualit' ad pfectionē uenire possūt. vñ sequit':
Ait illi iesus: Si uis pfect' eē: uade z uende oīa q' ha
bes z da paupibus. Notāda sūt ista uerba: nō. n. ait
Uade z māduca oīa q' habes: s; Uade z uēde. Et nō
ait Aliq' sicut ananias z saphira s; Dia. Et pulchre
subiūgit: Que habes. Illa ei habem' q' iuste posside
mus. Illa ergo q' iuste possident: uēdēda sunt. Que
uero iniuste: sūt erogāda illis quibus fuerāt ablata.
nec ait: Da pximis aut diuitibus: a qbus accipies si
milia: sed Da paupibus. **AVG.** ce opibus mona
chozū: Nec attēdēdū i qbus monasterijs uel i quo
loco idigētibus fratrib' hoc qd habebat aliq's ipen
derit. Qm enī chrisianozū vna respub. ē. Et iō quis
q's chrisian' necessaria vbilibet erogauerit: vbi cū
qz ēt ipe qd necessariū ē sibi accipit: de eo qd ē chri

nulla distantia est: tunc autem est: nec habere nec amare
 diuitias. **REMI.** Unde dicit in marco exponens
 huius loci sensum: difficile est confidentibus diuitiis intrare
 in regnum celorum: illi enim in diuitiis confidunt: qui
 omnem suam spem in diuitiis collocant. **HIERO.**
 Quia vero diuitie habite difficile continentur non di-
 citur: quod impossibile est diuitie intrare in regnum celorum
 sed difficile: ubi difficile ponitur non impossibilitas pre-
 ditur: sed raritas demonstratur. **HYLA.** Periculosa. n.
 cura est velle ditescere: et graue onus innocetia subire
 incrementis operum occupata. Rem enim seculi famulas
 tus dei non sine seculi vitiiis assequerentur: hic difficile
 est diuitie regnum celorum adire. **CHRY.** in homel.
 Quia vero dixerat difficile diuitie intrare in regnum
 cedit ad ostendendum quod impossibile. unde sequitur: Et
 iterum dico vobis: facilius est camelum per foramen acus
 transire: quam diuitie intrare in regnum celorum. **HIERO.**
 Secundum hoc nullus diuitius saluus erit. Sed si legamus
 istam: quomodo cameli madian et epha veniant ad
 hierusalem cum donis atque muneribus: et qui quoddam
 curui erant: et vitiorum grauitate distorti ingrediantur
 portas hierusalem: videbimus quomodo et isti cameli qui
 bus diuites copantur cum disposuerint grauem sarcinam
 peccatorum: et totius corporis prauitatem: intrare poterunt
 per angustam et ardua viam que ducit ad vitam. **CHRY.** super
 mattheum: Sentium etiam anime assimilatae sunt totius
 cameli: in quibus erat gibus idolatrie: quoniam cogni-
 tio dei erectio est animarum. Ac autem est filius dei: cuius
 prima pars subtilis est secundum diuinitatem: alia vero grossior
 secundum incarnationem eius. Tota autem recta est: et nulla ha-
 bet deflectionem: per cuius vulnere passiois geres egressae
 sunt in vitam eternam: hac acuta consuta est immortalitas
 tunica. ipsa est acuta que spiritui consuit carnem: hec acuta iudaei
 cum populo iuxerunt et gentium: hec acuta amicitiam angelorum
 et hominum copulauit. **Facilius est ergo gentiles transire per
 foramen acus: quam diuites iudeos intrare regnum celorum.**
**Si. n. geres cum tanto labore diuelluntur ab irrationalibus
 idolorum culturis: quanto magis iudei diuelluntur a rationabili-
 bus dei culturis.** **GLO.** Alter dicit: Quia hierosoly-
 mis quedam porta erat que foramen acus dicebatur per
 quam camelus nisi deposito onere: et flexis genibus
 transire non poterat. per quod significat diuites
 non posse transire viam arctam que ducit ad vitam: nisi for-
 dibus peccatorum et diuitiis positis saltim non amando.
GRE. xxx. mora. Vel nomine diuitis quemlibet
 elatum: cameli appellatione per amorem condensationem si-
 gnificat. Camelus autem per foramen acus transit: cum
 redemptor noster usque ad susceptorem mortis per
 angustias passionis intravit: que passio velut acus
 extitit: quia dolore corpus pupugit. Facilius autem
 camelus foramen acus quam diues regnum celorum ingre-
 ditur: quia nisi ipse prius per passionem suam formam
 nobis humilitatis ostenderet: nequaquam se ad humili-
 tatem ipsius superba rigiditas inclinaret. **CHRY.**
 in homel. Discipuli autem inopes existentes turbantur
 pro salute aliorum volentes: et doctorum iam viscer-
 ra assumentes. unde sequitur: Audientes autem disci-
 puli mirabantur dicentes: Quis ergo poterit saluus
 esse? **AVGV.** de questio. eu. age. Cum autem pauci
 sint diuites in comparatione multitudinis pauperum
 intelligendum est quod omnes qui diuitias cupiunt in di-
 uitum numero haberi discipuli animaduertent.

CHRY. in homel. Dei autem opus hoc esse conse-
 quenter ostendit: quoniam multa opus est gratia ut ho-
 mo in diuitiis dirigatur. unde sequitur: Aspiciens au-
 tem iesus dixit eis: Apud homines hoc impossibile est
 apud deum autem omnia possibilia sunt. Per hoc quod
 dicit Aspiciens: significat euangelista quod mansuetum oculo
 timidam eorum mentem mitigauit. **REMI.** Non
 autem hoc sic intelligendum est quod possibile sit apud deum
 quod diues cupidus auarus et superbus intret in regnum ce-
 lorum: sed ut conuertat et sic intret. **CHRY.** in homel.
 Neque etiam hoc ideo dicitur ut resipiscas iaceas: et sicut
 ab impossibilibus abstinereas: sed magnitudinem iusticie
 consideras in filiis dei rogas.
**Tunc respondens petrus dixit: Ecce
 nos relinquit omnia: et secuti sumus te
 Quid ergo erit nobis? Iesus autem
 dixit illis: Amen dico vobis: quod uos qui
 secuti estis me in regeneratione cum se-
 derit filius hominis in sede maiestatis sue: se-
 debitis et uos super sedes duodecim: iu-
 dicantes duodecim tribus israel. Et omnes qui
 reliquerint domum uel fratres aut sorores:
 aut patrem aut matrem aut uxores aut
 filios aut agros propter nomen meum: cen-
 tuplus accipiet: et uitam eternam possi-
 debit. Multi autem erunt primi non
 uisissimi: et nouissimi primi.**
ORIGE. Audierat petrus uerbum christi dicen-
 tis: Si uis perfectus esse: uade et uende omnia que ha-
 bes. Deinde considerauit adolescentem cum tristitia
 abeuntem et difficultate diuitium ingrediendi in regnum
 celorum: ideo quasi qui non facile rem consumma-
 uerat fiducialiter quesuit. Et si enim minima cum fra-
 tre reliquit: sed non minima estimata sunt apud deum
 considerante: quoniam ex tanta plenitudine dilectionis illa
 minima reliquerunt ut etiam si multas habuisset posses-
 siones omnia reliquerunt. Et puto quod magister petrus confidens
 de affectu suo quod de ipsa quantitate relictarum fiducia-
 liter interrogauit. unde dicit: Tunc respondens petrus dixit ei:
 ecce nos relinquit omnia. **CHRY.** in ho. Qualia omnia
 o beate petre: ariditate: rhere: nauigium. Et idem h
 dicit: non propter munificentiam: sed ut per interrogatorem hac
 inopem inducat plebem. quia. n. dicit dixerat: Si uis per-
 fectus esse: ne dicat aliis inopem: Quid igitur si non ha-
 buero: non possum esse perfectus? Interrogat petrus:
 ut tu inops discas: quoniam in nullo hinc diminutus es.
 Qui. n. clauis regni celorum accepit: pro his qui ibi sunt
 iam confidit: et pro orbe terrarum uniuersa interrogat.
 Intuere autem et qualiter respondet diligenter sicut christus
 inquisit: etenim christus duo a diuitie expectat dare pau-
 peribus et sequi se. propter hoc ipse addit: Et secuti sumus te
ORI. Potest dici secundum omnia que pater reuelauit
 petro esse filium suum: secuti sumus te iusticia sanctificati-
 onem et huiusmodi. Propter hoc quasi victor
 athleta interrogat que sunt premia certaminis.
HIERO. Quia ergo non sufficit tamen relinquere iugum

que ab omni bono peccatis sunt. **REMI.**
 apostolus resurrexit ad ipsam
 dicit omnia peccata remittuntur
 rum cum non fuerit quis remittent
 condonans est qui statim et per
 dicit omnes peccata facit. **REMI.**
 tempore qui talia agit non habent
 ipse facit celum. **REMI.**
 rum gloria dei et unitas in omni
 lis autem poterit se qui dicitur
 ab illa mala possessione. **REMI.**
HIERO. Quia enim dicitur
 tis hominum non leguntur nec
 cui nisi post comparationem
 tur. **REMI.** In dicitur male
 culas continentur qui voluntas
 ueni sequere me. **REMI.**
 tot est eius: per uoluntas illas
 et uniuersa ante adolecentem
 Deo est: tristitia que cor ad
 cie redit. **REMI.** Erat enim
 spinas et tribulos qui seminat
 runt. **CHRY.** Non enim
 pauca habent: et qui multas
 abierit uoluntas male accedit
 non sit cupidus. **AVGV.** in epistola
 rarius. **REMI.** Nemo autem
 colligunt: artem ad se quod
 ni inde uentis iste tristitia
 baldeat diuitias: Aliud est enim
 que dicitur: alid iam incepta
 la enim uoluntate extranea
 parantur. **REMI.** In dicitur
 dicitur quod dicitur: adolecentem
 dicitur autem quod dicitur: est
 dicitur ad dicitur: adolecentem
 dicitur ad dicitur: adolecentem
REMI. Quia ergo non sufficit
 dicitur ad dicitur: adolecentem

Sunt autem et angeli fratres et sorores omnes: qui exhibuerunt se christo uirgines castas tam istis qui nunc habent in terris: quam ille qui iam uenit in celis. Agros autem et domos multas plicatas intellige in rege paradisi et ciuitate dei: super hec autem omnia possidebunt uitam eternam. **AVG.** xx. de ci. dei: hanc etiam quod habet: et ut plura accipiet. exponens quodam modo apostolus ait: quasi nihil habentes et omnia possidentes. **Et** tu. n. p. ipsa uirginitate ponunt aliqui. **HIE.** q. autem dicit: Et omnes qui reli. fra. congruit illi sicut qui dixerat: Ueni separe hoieem a pre suo. Qui. n. pp. fide christi ad predicandem euangelii omnes affectu contempserit atque diuitias et scli voluptates: isti centuplum accipiet: et uita est non possidebunt. **CHRY.** in ho. Tu autem dicit. Qui reli. v. p. o. e. non habet ut simplr nuptie diuelli sed ut o. b. p. feram? fidei pietate. Uides autem mihi et psecutiois ips occidit insinuare. qz. n. multi futuri erant filios ad impietate trabentes: cum habet acciderit: neq. p. p. ribus neq. p. uis habeat. **RABA.** Uex qz. multi uirtutu studia non eade q. incipiunt intentione pietatis summat: sed uel tepescunt uel accelerare labunt. Sequitur. **Mul.** autem erunt primi non. et non. primi. **TORI.** per h. exhortat eos qui nup. accedunt ad x. diuini: ut festi nent ad pfectu ascendere p. multis q. uideb. tenuisse i. si de. Pot. etia. hic sensus destruere eos q. gloriat. eo q. christianis paritibus sunt enutriti in ipsa christianitate: neq. pusillanimes fiat q. christianitate dogmata nouissime receperint. Habet etia. aliu. intellectu ut sint primi i. s. l. i. e. q. facti sunt nouissimi pp. infidelitate: geres autem nouissimi primi. **Caute** autem dicit. **Mul.** non ei omnes primi erunt nouissimi: nec omnes nouissimi primi. **Ad** huc autem multi hoim. q. na. nouissimi sunt efficiunt p. uita angelica q. busda. angel. superiores: et q. da. angeli q. fuerunt primi facti sunt nouissimi pp. culpa. **REMI.** Pot. etia. sp. alr. referri ad tristitia diuini q. p. m. uide bas legis pcepta iplendo: s. qz. trena. substantia ptulit deo: nouissim. fact. e. S. acti apli. nouissimi uidebat h. relinq. do oia p. humilitat. graz facti sunt primi. **Sunt** et primi q. p. studia bono. op. a bonis opib. deficiunt: et cu. fuerit primi: sunt nouissimi. **CA. XX.**

Simile est regnum celorum homini patrifamilias: qui exiit primo mane conducere operarios in uineam suam. Conuentione autem facta cum operariis ex denario diurno: misit eos in uineam suam. Et egressus circa horam tertiam uidit alios stantes in foro ociosos: et dixit illis: Ite et uos in uineam meam: et quod iustum fuerit dabo uobis. Illi autem abierunt. Iterum autem exiit circa sextam et nonam horam: et fecit similitudinem. Circa undecimam uero exiit et inuenit alios stantes: et dicit illis: Quid hic statis tota die ociosi? Dicunt ei: quia nemo nos conduxit. Dicit illis: Ite et uos in uineam meam. Cum sero autem fa-

ctus esset: dicit dominus uinee procuratori suo: Uoca operarios: et redde illi mercedem: incipiens a nouissimis usque ad primos. Cum uenissent ergo qui circa undecimam horam uenerant: acceperunt singulos denarios. Venientes autem et primi arbitrati sunt: quod plus essent accepturi. Acceperunt autem et ipsi singulos denarios. Et accipientes murmurabant aduersus patrefamilias dicentes: Hi nouissimi una hora fecerunt et pares illos nobis fecisti: qui porta uimus pondus diei et estus? At ille respondens uni eorum dixit: Amice non facio tibi iniuriam. Nonne ex denario conuenisti mecum? Tolle quod tuum est et uade. **Uolo** autem et huic nouissimo dare: sicut et tibi: Aut non licet mihi quod uolo facere? An oculus tuus nequam est: quia ego bonus sum. Sic erunt nouissimi primi: et primi nouissimi. **Mul.** enim sunt uocati: pauci uero electi.

REMI. Quia dixerat dominus: Multi erunt primi nouissimi et nouissimi primi: ut hac inuicem confirmat sub iuxta similitudine dicens: Si est reg. ce. ho. p. familias. **CHRY.** sup. matth. De p. familias christi: e. cui ce. li et terra q. vna e. domus. familia autem celestium et terrestrium et inferiorum creaturarum: uinea autem ei: iusticia e. in q. diuerse spes iusticiarum posite sunt q. vites. puta ma. iusticia: castitas: patientia: ceteraq. uirtutes: q. ois gnar. iusticia appellat: hoies at uinee cultores ponunt. **U. d.** Qui ex. p. ma. co. ope. i. vi. sua. **De. n.** iusticia suaz uedit i. s. s. b. n. r. is. no. pp. sua. u. t. i. l. i. t. a. t. e. s. p. p. n. r. a. z. **S. c. i.** tote g. qz. mercenarij sum? ducti. **S. i. c.** g. nemo io. co. ducit mercenariu. ut h. solu. faciat q. maducat: sic et nos no. io. uocati sum? a. x. p. o. ut h. solu. opemur q. ad n. r. m. p. r. i. n. e. t. u. s. u. s. ad. g. l. i. a. z. d. e. i. et sic mercenari? pus aspicit op? suu. deide. quodidiano. cib. u. sic et nos de. b. e. m. aspice. q. ad. g. l. i. a. m. d. e. i. p. r. i. n. e. t. deide. q. ad. n. r. a. m. u. t. i. l. i. t. a. t. e. **Et** sicut mercenari? tota. die. circa. d. n. i. o. p. i. m. p. e. d. i. t. u. n. a. aut. e. h. o. r. a. m. circa. suu. cib. u. sic et nos om. ne. temp. u. i. t. e. n. o. s. t. r. e. d. e. b. e. m. i. m. p. e. d. e. r. e. circa. g. l. o. r. i. a. z. d. e. i. modica. aut. p. t. e. circa. u. s. u. s. n. r. o. s. t. e. r. r. e. n. o. s. **Et** sic mercenari? diei. q. op? no. fecerit: erubescit intrare in domu. et petere pane. quod tu no. ofuder. i. t. r. a. r. e. in. ec. c. l. e. s. i. a. et stare ante. aspectu. d. e. i. q. n. i. b. i. l. b. o. n. u. i. i. n. s. p. e. c. t. u. d. e. i. g. e. s. s. i. s. t. e. **GRE.** i. bo. **Uel** p. familias. i. co. d. i. t. o. z. n. o. s. t. e. r. h. a. b. e. t. u. i. n. e. a. m. u. n. i. u. e. r. s. a. m. f. e. c. c. l. i. a. z. que. ab. a. b. e. l. i. u. s. t. o. u. s. q. ad. u. l. t. i. m. u. e. l. e. c. t. u. z. q. i. n. f. i. n. e. m. u. n. d. i. n. a. s. c. i. t. u. r. e. s. t. q. u. o. t. s. a. n. c. t. o. s. p. t. u. l. i. t. q. n. i. t. o. t. p. a. l. m. i. t. e. s. m. i. s. i. t. **Ad** erudieda. aut. d. n. s. p. l. e. b. e. s. u. a. q. u. a. s. i. a. d. e. x. c. o. l. e. n. d. a.

Nec ille quidem sibi priorē debet locū defendere: qui prius natus est: nec ille contemptibilior debet esse qui postea sequitur. Et acci. murmur. aduer. patrefa. dicentes. Si autem verum est quod dicimus: quia primi et posteriores temporis sui vixerunt et non amplius neque minus: et vnicuique mors sua consummatio ipsius: quod est quod dicitur: **Portauimus pondus diei et est.** quia magna est nobis virtus ad faciendam iusticiam cognoscere prope esse finem mundi. Unde et christus nos armans dicebat. **Appropinquant regni celorum.** Illis autem infirmatio erat scire mundi spatia esse longiqua. Quis ergo non pro omni seculo vixerit: non totum seculi grauiamina protulisse videtur: aut potest totius diei dicit onerosa legis mandata: est autem vixit et roris tetatorem quam consistabat spiritus maligni in eos ad emulatoem gentium eos irritantes: a quibus omnibus gentiles liberi extiterunt christi credentes: et pro compediū gratie ad plenam salutem. **GREGO.** Uel pondus diei et est us ferre est pro longioris vite tempore carnis sine calore fatigari. Sed potest quomodo murmurare dicti sunt qui ad regnum vacant: celorum etenim regnum nullum qui murmurat accipit: nullum qui accipit murmurare potest. **CHRY.** in home. Non autem omnia que in parabola sunt sunt totius quod dicit investigare: sed intentionem propter quam composita est intelligere: et nihil ultra scrutari. Non ergo inducit hoc et ostendat aliquos esse inuidia morsos: sed ut ostendat hos tanto potiores esse honore quam inuidiam alijs poterant generare. **GREGO.** Uel quia antiqui presules ad aduentum domini contulibet iuste vixerat: ducti ad regnum non sunt eorum hoc ipsum murmurasse. Nos autem qui ad undecimam venimus post laborem non murmuramus: quia post mediatoris aduentum in hoc mundo venientes: ad regnum ducimur mox ut de corpore eximus. **GLO.** Uel omnis retro vocatio gentilibus inuidet: et in euangelio torquet gratia. **HYLA.** Et sunt insolentia populū iam sub moysi contumacia hoc murmur operatum est. Sequitur. **Et ille respondens vni eorum dixit: Amice: non facio tibi iniuriam.** **REMI.** Per hunc vnum potest intelligi omnes qui ex iudeis crediderunt: quos amicos propter fidem nominat. **CHRY.** sup mattheū: Non autem dolebat quasi defraudati de mercede sua: sed quia illi amplius quam merebantur accepterant. Sic enim dolent inuidi quando alteri aliquid addidit quasi eis substrabat. ex quo patet quod ex vana gloria nascitur inuidia. **Ideo enim dolet esse secūdus: quia desiderat esse prior: et in inuidie motu renouet dicens: Nonne ex denario conuenisti mecum?** **HIE.** Denari figuram regis habet. Recepisti ergo mercedem quam tibi promiserat: hoc est imaginem et similitudinem meam: quod queris amplius: et non tantum ipse potest accipere quod alium nihil accipere desiderat. Tolle quod tuū est et vade. **REMI.** recipe mercedem tuam: et vade in gloriam. Uolo autem et huic nouissimo. i. gentili populo dare similitudinem: sicut et tibi. **ORI.** Sorsita autem ade dicit. **Amice non facio tibi iniuriam: nonne ex denario conuenisti mecum: tolle quod tuū est et vade.** Tuū est salus quod est denari. Uolo autem ut huic nouissimo dare sicut et tibi: non incredibile potest quod arbitramur huic nouissimo esse apostolum paulū: qui vna hora operatus est: et filius omnes qui ante eum fuerunt. **AVG.** de sancta virgi. Quia vero ipsa vita eterna pater erit omnibus sanctis equalis denari omnibus est arbitratum quod est omnium merces: quia vobis in ipsa vita eterna distincte fulgebunt lumina meritorum: multe mansiones sunt apud patrem: ac

denario quidem impari non vniuer alius plurius. in multis aut mansionibus honorat a li alio clarus. **GRE.** Et quia ipsa regni perceptio eius est bonitas voluntatis recte subiungit. **Aut non licet mihi quod volo facere.** **Stultitia enim est questio hominis contra bonitatem dei murmurare.** Conquerendum quippe esset non si daret quod non daret: sed si non daret quod deberet. unde apte subditur: **Aut oculum tuum neque est: quia ego bonus sum.** **REMI.** Per oculum non vult intentionem intelligi. Iudei namque neque habuerunt oculum. i. intentionem malam: quia de salute gentium dolebant. ad quid autem sensus huius pabole tendat. manifestat cum subdit. **Sic erunt primi nouissimi et nouissimi primi: eo scilicet quod iudei de capite vertantur in caudam: et nos de cauda mutamur in caput.** **CHRY.** sup matth. Aut ideo primos dicit nouissimos: et nouissimos primos non ut nouissimi digniores sint quam primi: sed ut coequet et nulla sit inter eos differentia temporis causa. **Quod autem dicit: Nol. sim vo. pau. ve. electi.** Non ad superiores pertinet sed ad gentes: quoniam ex ipsis gentibus qui multi vocati sunt: pauci sunt eligendi. **GRE.** Ad fidem. n. plures veniunt: et ad celeste regnum pauci perducunt: plerique enim deo uocibus sequuntur: moribus fugiunt. **Et hoc ergo duo persare debemus.** Primum est ut de se quisquam mime presumat: quia tunc iam ad fidem vocatur: utrum ad regnum eligendum sit nescit. Secundum uero est ut vnusquisque primum suum quem iacere in vitis conspiciat: desperare non audeat: quia diuine misericordie diuitias ignorat. **Aliter: Mane nostrum puericia est. hora tertia adolescentia intelligi potest: quia quasi iam sol in altum proficit: uero calor: et etatis crescit. Sexta autem iuuuetur est: quia velut in cetero: sol figurat dum in ea plenitudo roboris solida. Non autem senectus intelligitur: in qua velut sol ab alto axe descendit: quia etas a calore iuuuetutis deficit. Undecima uero est etas: quod decrepita veterana vocatur. **CHRY.** in home. quod autem non omnes simul conduxit: sed alios mane: alios hora tertia: et sic de alijs ex differentia metis eorum percipit. Tunc enim eos vocauit: quando erant obituri. nam et latrone vocauit: quando obiturus erat. Si autem dicitur: quia nemo nos conduxit: si cur dicitur est: Non oportet omnia scrutari que in pabulis sunt. Item hoc non dicit: omnis sed operari. quod enim omnes certum ad se pertinet a prima etate vocet significat cum dicitur: **Erunt primo mane operarios conducere.** **GRE.** Qui ergo usque ad ultimam etatem deo viuere neglexerit: usque ad horam undecimam ociosi steterunt: et tamen tales parter familias vocat: et plerique ante remunerantur: quia prius ad regnum de corpore exeunt: quam hi qui modo in puericia vocati esse videbantur. **ORIGE.** Non autem dicitur: **Quid hic statis tota die ociosi: his qui spiritu insipientes carne consumuntur: si postea regredi voluerit ut iter spiritu uiuat: quod non dicimus dissuadentes ne ad uomum paternam reuertantur: lasciuia filij qui uiuendo luxuriose euangelice doctrine substantiam consumperunt. Sed quoniam non filii sunt eis qui peccauerunt in iuuetute sua dum non adhuc didicissent que fidei erant.** **CHRY.** in ho. **Quod autem dicit: Autem primi nouissimi et nouissimi primi. eos occulte insinuat quod a principio claruerunt: et postea virtute contempterunt: et rursus eos quod a malicia reducti sunt et multos supercesserunt. Composita est ergo hec pabola ut eos audiores faceret: quod in vltima senectute conuertuntur: ne estimaret se minus aliquid habituros.****

Et ascendens iesus hierosolymanam

assumpsit duodeci discipulos secre-
to: et ait illis: Ecce ascendam hiero-
solyman: et filius hominis tradet
principibus sacerdotum et scribis: et con-
demnabunt eum morte: et tradent
eum gentibus ad illudendum: et fla-
gellandum: et crucifigendum: et tertia
die resurget.

CHRY. in home. Dominus a galilea veniens non re-
pete hierosolyman ascendit: sed per miracula fecit:
phariseos confutavit: et discipulos de vite profectos et
remuneratose instruit: nunc ascendit hierosolymam
eis de passione loquitur. unde dicitur: Et ascendit hierosolymam
duodecim discipulis. **ORI.** In xii. adhuc erat et in-
das. adhuc. n. forsitan dignus erat cum aliis seorsum audi-
re quod passus erat magister. **CHRY.** sup matth. Dis autem
salus hominum in christi morte posita est: nec est aliquid propter
quod magis deo gratias agere debeamus: quam propter mortem
ipsi. Ideo xii. apostolis in secreto mortis sue annunciauit
mysterium: quod semper preciosior thesaurus in melioribus vas
inclusit. Si autem alii audissent passionem christi futu-
rari: viri forsitan turbarentur: propter infirmitatem fidei: et mu-
lieres: propter molliorem suam naturam: ex qua in tali negotio
ad lacrymas excitantur. **CHRY.** in ho. Dicitur etiam quod
et ad multos: tamen occulte sicut ibi: Soluite templum: et si-
gnum non dabitur ei: nisi signum ione prophete. Discipuli autem
manifeste exposuit dicens: Ecce ascendi hierosolyman.
CHRY. sup matth. Quod dicit: Ecce ostentat finis est:
ut memorie presentie hominum in cordibus recordentur. Dicit autem:
Ascendam. ac si dicit: Videte quia voluntarie vado ad
mortem. Cum ergo viderit me in cruce pedetere ne estimet
me hominem esse tantum: nisi posse mori hominem esse: velle tamen
mori: hominis non est. **ORI.** Hoc igitur considerantes scire de-
bemus: quam frequenter etiam cogitantes quam et tentantes
aliquis subituri sumus: nos ipsos offerre debemus: sed su-
pra dictum est: Si quis vos persecutus fuerit in una civitate
fugite in aliam. sapienter in christo est: ut agnoscat qualem
spiritus exigit declinationem: qualem obuiationem periculorum.

HIE. Crebro autem de passione sua discipulis dixerat:
sed quod multis in medio disputatis posuit labi de me-
moria quod audierat: itur hierosolyman: et secum ductu-
rus apostolos ad contemplationem eos patet: ne cum veniat persequi-
tio et crucis ignominia scandalizent. **CHRY.** super
matth. Tribulatio. n. cum supervenerit expectantibus nos
bis levior invenietur quam esset futura si repetita venisset.

CHRY. in ho. Predictit etiam eis ut dicitur: quam presentiam
ad passionem venit et volens. sed a presentia quod morte predictum
xit eis solam: quam aut exercitari sunt adducit aliam. scilicet quam
tradidit eum gentibus. **RABA.** Tradidit. n. iudas omnium
indeis: et ipsi tradiderunt eum gentibus. i. pilato et patrum ro-
manorum. Ideo autem dominus in mundo noluit perspari sed gravia
pati: ut ostenderet nobis quod ad delectationem cecidimus: cuius
quam amaritudine redire debeamus. unde sequitur: Ad delum et
flam. et crucifigendum. **AVG.** xviii. de ci. dei. Passione
ostendit quod sustinetur per veritatem: resurrectione quod sperare in
trinitate debeamus. unde dicitur: Et ter. di. re. **CHRY.** i
ho. Que quod hominibus gratia dicitur: ut cum tristitia viderint: resur-
rectores expectarent. unde subditur: Et ter. di. re. **AVG.**

.iiii. de ci. dei: Una. n. mors. s. salvatoris secundum corpus
duobus mortibus nostris saluti fuit. scilicet anime et corpori: et vita
ei resurrectione duas nobis resurrectiones prestat. hoc
autem rone simpliciter ad duplicem: quod a numero numero
vnum quippe et duo tria sunt. **ORI.** Dic autem non refer-
runt discipuli dixisse aut fecisse aliquid: cum audissent ri-
stia hanc christo futura recordantes quam dominus dicit ad pe-
trum: ne audiatur talia vel peiora. et nunc quod quod dominus
lras scire se arbitrat scribit: et denuntiat iesu morte et lin-
guis suis flagellat: et crucifigunt eum pro hoc quod tollit vo-
lunt doctrinam ipsi. Ille autem paululum deficiat: surge
appareret bis qui acceperit posse videre.

Tunc accessit ad eum mater filiorum zebe-
dei cum filiis suis adorans et petens ali-
quid ab eo. Qui dixit ei: Quid vis?
Ait illi: dic ut sedeant hi duo filii mei
unus ad dextram tuam: et unus ad sinistram
in regno tuo. Respondens autem iesus dixit: Ne-
scitis quid petatis. Potestis bibere
calicem quem ego bibitur sum? Dicit ei
possum. Ait illis: Calicem quod meum
bibetis: sedere autem ad dextram meam
vel sinistram non est meum dare vobis:
sed quibus paratum est a patre meo.

HIE. Quia pro omnia dixerat dominus. Et tertia die resur-
git: et post resurrectionem illico regnatum: et
dicitur femine presentia cupiditate futurorum: unde
Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei cum filiis suis
CHRY. sup
matth. Hec mater filiorum zebedei est salome: cui apud al-
terum euangelista ponitur nomen vere pacifica: quod vere fili-
os genuit pacis. Magna laus mulieris ex hoc loco
colligitur. quod non solum filii reliquerunt patrem: sed ipsa reli-
quit virum suum: et secuta fuerat christum: qui ille sine illa non
vivere poterat: ista autem sine christo salva esse non poterat
nisi forte quis dicat: quod infra tempus vocatus apostolus
et passiois christi: mortuus est zebedeus: et sic illa secuta
gignis etate defecta: christi vestigia sequebatur. quod factum
nunciamus senescit: et religio fatigacionem non sentit. Ita
dicitur aut fecerat eam ad petendum nature affectum. unde
Adorans et petens aliquid ab eo. i. reuerentia exhibita pe-
tit ut quod petierit sibi des. Sequitur: Qui dixit ei: quod vis?
Non interrogat quoniam nesciens: sed ut illa exponere maie-
stem suam faceret irrationabile esse petitionem. unde subditur: Ait ei
illi: Dic ut sedeant hi duo filii mei. **AVG.** de co. eu. 20.
autem hoc pro matrem dicitur esse matrem: quod expulsi: marcus
ipsum filios zebedei prohibet dixisse. cum illa illos volum-
tate attulisset ad dominum: unde magis ipsum quam illam co-
gisse quod dicitur: mare brevitatem ita matrem. **CHRY.**
in home. Videbat. n. seipsum honoratos presentiam: et an-
dierat: quod super. xii. thronos sedebitis. unde presentiam ip-
sorum catbedre petebat accipere. Et quod quod presentiam alios honores
apud christum habebat non erat: timebat vero presentiam
sibi presentiam. unde et alii euangelista dicit: quod presentiam erat
hierosolymam: putabat quod regnum dei esset in ianuis. unde
quid sensibile. Unde manifestum est quod nihil presentiam
petebat: nec intelligentiam superioris regni habebat.
ORI. Si. n. in regno mundiali in honore esse non

tur qui sedet cum rege: non fuit magis si mulier muliebri simplicitate et impetitia talia se debere petere est imitatur: et ipsi fratres adhuc imperfecti: et nihil alti cogitantes de regno christi talia arbitrati sunt de his qui se debuit cum iesu. **CHRY.** sup matthe. Vel aliter: Non dicimus quod recte peteret hec mulier: sed hoc dicimus: quia non terrena sed celestia filiis suis optabat. non enim sentit sicut ceterae matres que corpora nato: suorum amant: animas autem contemunt. desiderant illos valere in seculo isto: et non curant quod sint passuri in illo: et ostendant quia corpora sunt pariter: non animarum. Estimo autem quod hi fratres cum audissent dominum de passione ac resurrectione sua prophetante: ceperunt dicere intra se cuius essent fideles. Ecce rex celestis descendit ad regna terrarum: et regem mortis destruat. Cum autem victoria fuerit consummata: quid aliud restat: nisi ut regni gloria subsequatur. **ORI.** destructo ei peccato quod regnabat in corporibus mortalibus hominum et omni principatu malignarum virtutum: eminentiam christi in hominibus christi recipit: quod est ipsum sedere in sede glorie sue. quod autem omnia de facit ad dextram et sinistram: hoc est ut iam nullum malum sit ante eum. et qui quidem precessit per ceteris appropriatibus christo: sunt a dextris eius: qui autem inferiores sunt a sinistris sunt eius. Dextram autem christi si vide si potest intelligere inuisibilem creaturam: sinistram autem visibilem et corporalem. Appropriatium enim christo quod dextram sortitur et intelligibilia: alij sinistram et sensibilia. **CHRY.** sup matthei: Qui autem seipsum donavit hominibus: quomodo regni sui societate non donabit: Petentis negligenter reprehendit: ubi de dantis misericordia dubitat. Si nos rogamus magistrum: forisitan ceteros fratrum corda concutimur. Est enim vinum a carne non prout quasi iam spirituales: tamen percuti prout quasi adhuc carnales. ergo submittamur matrem nostram: ut suo nomine deprecemur pro nobis. Si enim reprehensibilis immanitas fuerit: facile misericordiam veniamus: ipse enim se excusat errorem. Si autem non fuerit importuna: facilius impetrabit matrem pro filiis suis rogans. **BE.** n. dominus qui matrem nostram animos filiorum miserat de implere: facilius exardet matrem nostram affectum: tunc dominus occultorum cognitor non ad verba intercedentis mulieris respondit: sed ad consilia suggerentium filiorum. Bonum quidem erat eorum desiderium: sed inconsiderata petitio. ideo tamen impetrare non debeant: simplicitas tamen petitionis eorum confundi non merebatur: quod de amore domini talis petitio nascebat: propterea solam ignorantiam in eis dominus reprehendit. unde sequitur: Respondens autem iesus. **HIERO.** Nec mirum si ista arguas: cum et de petro dicas: **Nescies quod dixerit.** **CHRY.** sup matthei: Nam frequenter dominus patris discipulos suos aliquid non recte aut dicere aut agere aut cogitare: ut ex illorum culpa occasione immanitatis exponendi regulam pietatis: sciens quia error eorum non nocet prout merito: et non solum in presenti: sed etiam in futuro doctrina eius edificat. **CHRY.** in borne. Hoc autem dicit ostendens quod vel nihil spirituale petebatur: vel si non essent qui petebatur: non ausi fuissent tamen quod petere quod supercedit superiores virtutes. **HILA.** Nescit etiam quod petat: quod nihil de gloria apostolorum abigendum erat: iudicatos enim eos summo superior exposuit. **CHRY.** sup mat. vel. Nescitis quod peratis. quod. Ego vos vocavi ad partem dextram de sinistra: et vos vros consilio currit ad sinistram: ideo forsitan per mulierem res

agebat. **ORTULI.** n. se diabolus ad consueta arma mulierum: ut sicut adam per mulierem spoliavit: ita et istos separaret per merem. sed iam non poterat per mulierem pectus introire in sanctos: ex quo de muliere salus cunctorum precessit. **VEL** ideo dicit: **Nescitis quod peratis.** Non enim solum debemus cogitare qualis gloriam sequimur: sed quod eadem ruinam peccati: quod et in seculari bello quod semper de preda victoria cogitat difficile vincit: ideo petendum erat. **DA** nobis auxilium gratie tue ut omne malum vincamus. **RABA.** Nesciebatur etiam quid peteret: quod sedes glorie a domino quam non duxit merebatur inquirere. Delectabat eos culmen honoris: sed plus habebat exercere viam laboris. **VEL** subdit: **PO** hi calicem quem ego bibi. **HIE.** Calicem in scripturis divinis passionem intelligimus: ut in psalmo: Calicem salutaris accipiam. statimque infert quis iste sit calix: Preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius. **CHRY.** sup matthei: Sciebat autem dominus quod passionem ipsam poterat imitari: sed id interrogat ut oes audiamus: quod nemo potest cum christo regnare: nisi passionem christi fuerit imitatus: res enim preciosa nisi precioso non comparatur. Passionem autem domini dicimus non solum precium totam gentiliis: sed omnem violentiam quam patimur contra peccata certantes. **CHRY.** in borne. Dicit ergo: Potestis bibere. **AC** si. d. Vos mihi de honore et coronis loquimini: ego autem de agonibus vobis et sudoribus. non enim hic est primus temporis. Ex modo autem interrogationis eos attrahit. non enim dixit: Potestis sanguinem vestrum esse fundere: sed potestis bibere calicem. Deinde addit: **QUE** ego bibiturus sum. **REMI.** Ut ex comunione ad ipsum audientes fiat: at illi qui iam martyrii libertatem constantiamque retinebant: bibituros se pollicentur. **VEL** sequitur: **DI** ei possumus. **CHRY.** sup matthei. **VEL** dicit hoc non tam ex fiducia sue fortitudinis quam ignorantia: In expertis enim leuis videtur esse tetatio passionis et mortis. **CHRY.** in borne. **VEL** hoc ex desiderio promittitur. **NEQ.** enim hoc dixissent nisi expectassent audire quod petebatur. Dominus autem eis prophetat magna bona. i. martyrio dignos efficiendos. Sequitur: **AI** il. Alii qui me bibetis. **ORI.** Non itaque ridetur christus: Calicem meum bibere potestis: sed ad futuram eorum perfectionem respiciens dixit: Calicem quem meum bibetis. **HIERO.** Querit autem quod calicem martyrii filij zebedi: iacobus videlicet et iohannes biberit: cum scriptura narret iacobum tamen apostolum ab herode capite truncatum: iohannes autem propria morte vitam finierit. **SED** si legimus in ecclesiastica historia quod ipse iohannes propter martyrium sit missus in insulam: videbimus martyrio animam non defuisse: et bibisse iohannem calicem passionis: quem et tres pueri in camino ignis biberunt: sed precator non fuderit sanguinem. **HILA.** Dominus ergo collaudans eorum fidem ait: martyrio quod eos communi possit: sed leve est ac deextre assidue aliis a deo patre fuisse dispositum. **VEL** sequitur: **SEDE** autem ad dexteram meam. **ET** quod quantum arbitramur: ita honor iste aliis est reservatus: quod tamen nec apostoli ab eo erunt alieni: quod i. xii. patriarcharum sede considerantes: israel in iudicabitur: et quantum sentire ex ipso euangelio: in regno celorum moyses et helias assidebunt quod comitantibus cum glorie sue habitu in monte apparuit. **HIE.** S; mihi bene neque videri: sed id sedentibus in regno celorum vocabula non dicunt ne pauci nominati certi putarent excludi regnum. enim celorum non est tamen datus: sed accipietur. **NO** est psonarum acceptio apud deum: sed quicumque tale

theus
 illi de cetero: **ORI.** in mattheo
 quod non simplicitate et impetitia talia se debere petere est imitatur: et ipsi fratres adhuc imperfecti: et nihil alti cogitantes de regno christi talia arbitrati sunt de his qui se debuit cum iesu.
CHRY. sup matthei: Qui autem seipsum donavit hominibus: quomodo regni sui societate non donabit: Petentis negligenter reprehendit: ubi de dantis misericordia dubitat. Si nos rogamus magistrum: forisitan ceteros fratrum corda concutimur. Est enim vinum a carne non prout quasi iam spirituales: tamen percuti prout quasi adhuc carnales. ergo submittamur matrem nostram: ut suo nomine deprecemur pro nobis. Si enim reprehensibilis immanitas fuerit: facile misericordiam veniamus: ipse enim se excusat errorem. Si autem non fuerit importuna: facilius impetrabit matrem pro filiis suis rogans. **BE.** n. dominus qui matrem nostram animos filiorum miserat de implere: facilius exardet matrem nostram affectum: tunc dominus occultorum cognitor non ad verba intercedentis mulieris respondit: sed ad consilia suggerentium filiorum. Bonum quidem erat eorum desiderium: sed inconsiderata petitio. ideo tamen impetrare non debeant: simplicitas tamen petitionis eorum confundi non merebatur: quod de amore domini talis petitio nascebat: propterea solam ignorantiam in eis dominus reprehendit. unde sequitur: Respondens autem iesus. **HIERO.** Nec mirum si ista arguas: cum et de petro dicas: **Nescies quod dixerit.** **CHRY.** sup matthei: Nam frequenter dominus patris discipulos suos aliquid non recte aut dicere aut agere aut cogitare: ut ex illorum culpa occasione immanitatis exponendi regulam pietatis: sciens quia error eorum non nocet prout merito: et non solum in presenti: sed etiam in futuro doctrina eius edificat. **CHRY.** in borne. Hoc autem dicit ostendens quod vel nihil spirituale petebatur: vel si non essent qui petebatur: non ausi fuissent tamen quod petere quod supercedit superiores virtutes. **HILA.** Nescit etiam quod petat: quod nihil de gloria apostolorum abigendum erat: iudicatos enim eos summo superior exposuit. **CHRY.** sup mat. vel. Nescitis quod peratis. quod. Ego vos vocavi ad partem dextram de sinistra: et vos vros consilio currit ad sinistram: ideo forsitan per mulierem res

se preberit ut regno celoꝝ dignus fiat: hic accipiet quod nō persone: sed vite paratū est. **S**i itaq; tales estis qui cōsequamini regnū celoꝝ quod pater meꝝ victoꝝ ꝑꝑavit: vos quoq; accipietis illud. **I**deo tamen non dixit: **N**on sedebitis. ne duos confunderet: neq; **S**edebitis. ne ceteros irritaret. **C**HRYS. in home. **U**el aliter: **U**ides cōmunis omnibꝝ esse locus ille nō solū hominibꝝ: sed etiā angelis. sic enim ꝑꝑciū vnigeniti ponit id paulꝝ dicens: **A**d quē autē angeloꝝ dixit vnq; **S**ede a dextris meis. **D**ominꝝ ḡ non quasi existētibꝝ quibusdā qui assēsuri sunt: sed condescēdens interrogantiū suspitiōi respōdit. hoc enim vnū solū querebāt ꝑꝑe alijs stare apud ipsum. **S**ed dominꝝ respōdꝝ: **N**oziemini quidē ꝑꝑter me non tamē hoc sufficit vos facere ꝑꝑmū ordinē obtinere. **S**i. n. aliquis aliꝝ venerit cū martyrio: amplioꝝ rem virtutē possidēs: nō quia vos amo illū expellā: ꝝ vobis dabo primatū: **P**ropter hoc autē vt nō isir mus eē ostēdā: nō dixit simplr: **N**ō est meꝝ dare sed **N**on est meū vobis dare: sed quibꝝ paratū est. his. f. qui ab operibꝝ possunt fieri clari. **O**RIGE. **U**el aliter: **N**on est meū dare vobis. i. supbis talibꝝ quales vos estis: sed humilibꝝ corde: quibꝝ paratū ē a patre meo. **A**VGV. ꝑꝑmo de trini. **U**el aliter **S**cōm formā scrui discipulis dominꝝ respōder: **S**edere autē ad dextrā ꝝ. **Q**uod autē paratū est a patre eiꝝ: ꝝ ab ipō filio ē paratꝝ: ꝝ ꝝ ꝝ ꝝ vnū sunt. **E**t audiētes decē indignati sunt de duobꝝ fratribus. **J**esus autē vocavit eos ad se ꝝ ait: **S**citis quia ꝑꝑncipes gentiꝝ dominantꝝ eozū: ꝝ qui maiores sunt potestātē exercēt iter eos. **N**on ita erit inter vos. **S**ed q; cunq; uoluerit infꝝ uos maior fieri: sit vꝝ mīster. **E**t q; uoluerit infꝝ uos ꝑꝑmꝝ eē: erit vꝝ frꝝ. **S**icut filiꝝ hominis nō uenit ministrari sed ministrare: ꝝ dare animaz suam redemptio nez ꝑꝑ multis.

CHRYSOS. in home. **D**onec chꝝsti sententia incerta erat nō tristabant alij discipuli: sed tunc tristiati sunt quādo eos increpauit. vnde dicit: **E**t audiētes. x. indignati sunt de duobꝝ fratribus. **H**IE. **N**on ad mulieris audaciā referūt postulatꝝ: sed ad filios q; ignorātes ꝑꝑ mensurā suam nō modica cupiditate exarserūt. **C**HRYS. in home. **I**ntellerūt enī quia bec petitio discipuloꝝ fuit quādo eos dominꝝ increpauit. **Q**uādo autem eos a domino ꝑꝑ honoratos viderūt in trāfiguratiōe: ꝝ fm mentes volebāt: in mediū efferre nō audebāt honorātes doctorem. **C**HRYS. super mattheū: **S**icut autēz duo carnaliter petierūt: ita ꝝ. carnaliter cōtristati sūt. nam velle quidē esse super omnes vitupabile est: sustinere autē aliū super se minꝝ est glorioꝝ. **H**IE. **H**umilis autē magister ꝝ mitis nec cupiditatis dꝝ os arguit postulatꝝ: nec. x. reliquos indignatiōis increpat ꝝ limozis. vnde sequitꝝ: **J**esus autēz vocavit

eos ad se. **C**HRYS. in home. **Q**uia. n. turbati erant: vocatiōe eos solaf de ꝑꝑi quo eis loquēdo. et eni duo a societate. x. seipos sepantes ꝑꝑius stabat: sed sum domino loquētes: nō tamē sicut ꝑꝑus pueros i mediū ducēs eos cōsolaf: sed a cōtrario inseruit cōrens. **S**citis quia ꝑꝑncipes gentiū dominātur eozū. **O**RIGE. i. nō cōtenti tm regere suos subiectos: violētꝝ eis dominari nitūtur: inter vos autē q; eitis mei nō erūt bec. qm sicut omnia carnalia in necessitate sunt posita: spiritalia autē in volūtate: sic ꝝ qui ꝑꝑncipes sunt filr spiritalia: ꝑꝑncipatꝝ eozꝝ in dilectio ne subditozꝝ debet esse positus: nō in timore corpali. **C**HRYS. in home. **O**stēdit autē in hoc q; gētile ē ꝑꝑmatus cupere: ꝝ sic gentiū cōparatōe eozꝝ aiām etiā tem cōuertit. **C**HRYS. super mattheū: **E**t opꝝ q; des desiderare bonū: bonū est: quia nre volūtate et et nra est merca. ꝑꝑmatū autē honoris cōcupiscere uenitas est: hoc. n. cōsequi iudiciū dei est: ꝑꝑter qd ꝝ ꝑꝑmatu honoris nescimꝝ si mercedē iusticie mēmur. **N**eq; n. apls laudē habebit apud dei q; apls sunt: sed si opꝝ aplatus sui bene impleuit: nec apls ꝑꝑ merito suo antecedēti honoratꝝ est vt esse apls: sed ad hoc ministeriū aptus est iudicatꝝ fm motū aie sue. **P**ꝑmatꝝ ꝝ fugiētē se desiderat: ꝝ desideratē se bonozat. cōuertitatio ergo melior desideratā est: nō vgnioꝝ gradus. **U**olēs ergo dominꝝ duozꝝ fratꝝ ꝝꝝ bedei ꝝ alioꝝ indignatiōem extingueret: introducit differentiā inter ꝑꝑncipes mūdiales ꝝ ecclesiasticos ostendēs quia ꝑꝑmatꝝ in chꝝsto nec ab aliquo appetendꝝ est nō habēt: nec alteri inuidēdꝝ est habēt quia ꝑꝑncipes mūdi ideo sunt vt dominētur minoribus suis: ꝝ eos seruituti subiiciāt ꝝ expoliet: ꝝ cōꝝ ad mortē eis vtantꝝ ad suam vtilitatē ꝝ glāiam. **P**ꝑncipes autē ecclesie fuit vt seruiāt minoribꝝ suis: ꝝ nō misrent eis quecūq; acceperūt a chꝝsto: vt suas vtilitates negligāt ꝝ illoꝝ ꝑꝑcurēt: ꝝ mori nō recitent ꝑꝑ salute inferiorū. **P**ꝑmatū ergo ecclesie cōcupiscere neq; iustū est neq; vtile. **Q**uid. n. sapiēs vltꝝ vltꝝ se obijcere seruituti ꝝ piculo tali: vt det ratiōem ꝑꝑ omni ecclesia: nisi forte qui nō timet dei iudiciū abutēs ꝑꝑmatu suo ecclesiastico seculariter: ita vt cōuertat illū in secularē. **H**IE. **D**eniq; sui ꝑꝑtꝝ excepū vt si dicta ꝑꝑuipederēt erubescerēt ad opa. vñ subdit **S**icut filiꝝ ho. non ve. mini. sed ministrare. **O**R. **N**ā ꝝi angeli ꝝ martba ministrauerūt ei: tm nō uenit vt ministratꝝ sed vt ministrat: ꝝ tānꝝ creatꝝ ministras: vt impleret qd seqꝝ. **E**t daret aiām suā redēptōem ꝑꝑ multis. f. q; crediderūt in eū: daret inquam in mortē. **S**ed qm solus erat inter mortuos liber ꝝ fortioꝝ omni potestate mortis: omnes sequi se volētꝝ liberauit a morte. **E**cclēsiāz ergo ꝑꝑncipes imitari debēt chꝝstū accessibile: ꝝ mulieribꝝ loquētꝝ: ꝝ pueris manꝝ imponētꝝ: ꝝ discipulis pedes lauātꝝ vt ipi filr faciāt fratribꝝ. **N**os autē tales sumꝝ vt etiā ꝑꝑncipū mūdi excedere videamur supbia: vel nō intelligētꝝ ꝝ cōtēnētꝝ mādātū chꝝsti: ꝝ queramus sic reges acies precedētꝝ: ꝝ terribiles nos ꝝ excessu difficiles maxime paupibꝝ ꝝ. hibernꝝ: nullā affabilitatem habentes: vel habere ad nos permittentes. **C**HRYSO. in home. **Q**uantūcūq; ergo tu bꝝ militatus factus: non poteris tantū descendere qm ꝑꝑ dominꝝ tuus.

[Marginal notes in a smaller hand, partially illegible due to fading and angle.]

Et egrediētib' illis ab hierico se-
cuta ē eū turba multa. Et ecce duo
ceci sedētes sec' nīa: audierūt qz iesus
trāsiret: et clamauerūt dicētes: Dñe
miserere nri fili dauid. Turba autē i
crepabat eos ut tacerent. At illi ma-
gis clamabant dicētes: Dñe misere-
re nri fili dauid. Et stetit iesus: et uo-
cauit eos et ait: Quid uultis ut faci-
am uobis? Dicūt illi: Dñe ut apian-
tur oculi nri. Misert' autē eoz iesus
tetigit oculos eozū. Et cōfestim ui-
derūt: et secuti sunt eum.

CHRY. sup matth. Sic testimoniū studiosi agri
cole ē messis fecunda: ita assidui doctoris ē p̄dicādo
ecclā plena. vñ et h' or. Et egre. il. ab hieri. secu. est eū
tur. mul. Reminē labor itineris ipediuit: qz amor
spirital' fatigatōem nō sentit. Reminē possessionis
suar recordatio retraxit: qz ingrediebāt in possessio-
nē regni celestis. Vere enī nō hz sup terrā qd amet:
qd bonū celeste i vitate gustauerit. Opportune at ob-
lati sūt añ faciez chrisi duo ceci: vt aptis oculis q̄si
testes v̄tutis ascēderēt cū eo i hierlm. vñ seq̄: Et ec-
ce duo ceci. Di currenū strepitū audiebāt et p̄sonas
nō videbāt: nihil solū hñtes de toto corpe nisi ro-
cem. Et iō qz pedib' eū seq̄ nō poterant: voce seque-
bant. vñ or. Audi. qz iesus trās. et clama. dicen. Dñe
miserere nri fili dauid. AVG. de cō. enā. Doc aut sc̄m
mare? o memorat: s; de vno ceco sc̄m. Que ita solui
tur q̄stio. nā duoz cecoz quos matthe' interp̄soui-
t: vñ fuisse i illa ciuitate famosissimū: ex b' satis appa-
ret qz et nomē ei? et p̄ris ei? mare? o memorauit. Bar-
thime? n. timei fili? ex aliq̄ magna felicitate deiect?
notissime fuit qd nō solū cec?: vep̄ et medic' sedebat.
Dic ē qd ipm solū voluit o memorare mare? cui?
illuminatio tā clarā famā huic miraculo op̄auit: qz
erat illi? nota calamitas. Lucas vō q̄tuis oīo eodē
mō sc̄m: nī in alio ceco itelligēd' est pap' o memoza-
re miraculū. Ille q̄ppe hoc sc̄m dicit: cū appropiq̄ret
hiericho: alij cū egredēē ab hierico. Seq̄: Tur. aut
icre. eos vt tacerēt. CHRY. sup matth. Videbant
enī fordidas vestes: et nō cōsiderabāt oscie claritatē.
Ecce fatua sapia hōiū: existimāt enī iniuriā pati ma-
gnos si a paupib' honozē. Quis enī paup̄ ausus ē
diuīt publice salutare? ORIGE. Vel silētū nī cā
bonozis erigūt: s; qz acerbē a cecis audiūt qd nega-
bāt. s; oīm eē dauid filiū. CHRY. Vel qz credide-
rāt icrepabāt eos: vt nō appellaret eū cōtēptibili no-
mine filiū dauid: sed pot' dicerēt: Filij dei misere-
re nri. HYL. A. Imitabant aut magis vetiti quā cō-
pescēbāt: fides enī qn̄ vetat magi accēdit. et iō i pi-
culis secura ē: et i securitate piclitas. vñ seq̄: At illi
magi cla. dicē. Mis. no. fili dauid. Primo enī cla-
mabāt: qz ceci erāt. Secūdo magis clamabāt: qz ve-
tabant ad lumē accēdē. CHRY. i ho. Chri? autē
p̄mittebat eos vetari: vt pl' eoz desiderū appareret
Dicit at disce: qm̄ si abiecti fuerim? cū studio accēdē

tes ad deū: p̄ nosip̄os asseqm̄ur qd petim'. Seq̄
Et ste. ie. et vo. eos et ait: Quid vul. vt fa. vo. HIER
Jo autem stetit iesus: qz ceci quo p̄gerēt ignozabāt
Nōtē fouee erāt in hierico: multe rupes: et p̄rupta
in p̄fidū vergētia: iccirco oīs stat: vt venire p̄fluit
ORIG. Vel iesus nō p̄transit: sed stat: vt stāte eo
nō transluat bñficiū: sed q̄si de fonte stāte: misericor-
dia defluat vsqz ad eos. HIERO. Vocari at iubet
ne turbe phibeāt: et interrogat qd velint: vt ex misio-
ne eoz manifesta debilitas appareat: et v̄tus ex reme-
dio coḡscat. CHRY. sup matthe. Vel iterrogabat
p̄pter fidē: vt dū ceci chrisi filiū dei cōfiterē: cōfury-
dant vidētes qui eū tñ hōiem putant. Dñm qdem
chrisi vocauerāt: et vep̄ dixerāt. Sed dicētes filij
dauid: dissipabāt qd bñ cōfessi sunt: nā abusiue et ho-
mines dñi dicunt: vere aut nemo oīs nisi de'. Cū g'
dicūt: Dñe fili dauid: abusiue chrisi fm hōiem ho-
nozāt. Si aut solūmō oīm dicerēt: deitate cōfiterē.
iō iterrogat: Quid vultis: Lūc illi iā n̄ dixerūt: Dñe
fili dauid: sed tñ Dñe. Sequit enī Dicūt illi: Dñe vt
apiant' oculi nri. Fili? enī dauid cecos illuminare
nō pōt. Quādiu ergo dixerūt: Dñe fili dauid: suspen-
sa est sanitas. Doy aut vt dixerūt Dñe: infusa est sa-
nitas. Sequit enī: Miser. aut eoz iesus teti. ocu. eo.
et cōse. vide. Tetigit autē vt hō carnaliter: sanauit vt
de'. P̄stat enī artifex qd natura non dederat: aut
certe quod debilitas tulerat misericordia donat.
CHRY. in ho. Di aut sicut añ donationē fuerūt per-
seuerātes: ita et post donatōem nō fuerūt ingrati.
CHRY. sup matth. Bonū enī mun' obtulerūt xpo
sanati. Sequit enī: Et secuti sūt eū. Doc enī de' a te
requirit s; p̄phetā: sollicitū te ambulare cū dño deo
tuo. HIERO. Qui g' in hierico cōtracti sedebāt et
clamare tñ nouerat: postea sequūt iesum: nō tā pe-
dib' qz virtutib'. RABA. Hierico aut q̄ interp̄ta-
tur luna: defectū n̄e mutabilis: et significat. ORI-
GE. Mystice aut hierico itelligit mūd' i quo chri-
stus descēdit. Qui aut sūt in hierico exire nesciūt de
sapia mūdī: nisi viderit nō solū exire de hierico: s;
etiā discipulos ei'. Doc g' vidētes: secute sūt eū tur-
be multe: mūdū et mūdāna oīa orēnētes: vt xpo du-
ce ascēdāt in hierusalē celestē. Duos cecos possum'
dicere iudā et israel: qui añ chrisi aduētū ceci fuerūt:
qz nō videbāt v̄bū vep̄ qd erat in lege et p̄phetis: tñ
sedētes sec' viā legi et p̄phaz: et s; carnē tñ itelligē-
tes: clamabāt tñ ad eū q̄ sc̄us est ex semie dauid s;
carnē. HIERO. Vel duos cecos pleriqz pharisē-
os et saduceos itelligūt. Vel alij: Duo ceci sedentes
iuxta viā: significat de vtroqz p̄plo quosdā iā cohe-
berentes p̄ fidē disp̄sationi t̄pali: fm qz chrisi viā
est: et desiderātes illuminari. i. aliqd de v̄bi eternita-
te intelligē: qd trāsēute dño ipetrare cupiebāt. i. per
meritū fidei q̄ credidit filius dei et nat' hō et passus p̄
pter nos. p̄ hāc enī disp̄sationē q̄si transiit iesus: qz
actio t̄palis ē. oportebat aut vt tñ clamaret: donec
resistētis sibi turbe strepitū vincerēt. i. tā p̄seuerādo
animū intēderēt orādo atqz pulsando quousqz cō-
suetudinē desiderioz carnaliū: q̄ tanqz turba obstre-
pit cognitioni lucē v̄itat' eterne vidē conati: v̄ ipaz
hōiū carnaliū turbā studia spiritalia ipediētē for-
tissima intētionē superaret. AVGV. de v̄bis dñi:
Bonos enī chasianos volētes facere p̄cepta dei.

christiani mali et tepidi prohibet: clamant tamen illi non deficiente. cum enim quisque christianus ceperit bene vivere: mundus contemere: in ipsa sui voluntate patitur repere beneficos frigidos christianos: sed si perseverauerint ipsi iam obsequerentur qui ante prohibebat. **AVGV.** de co. eu. Itaque audiens iesus quod pulsanti aperiret: stans eos tangit et illuminat. quod enim fides incarnationis temporalis ad eterna intelligenda nos parat: transeunte iesu amoniti sunt ut illuminarentur: et ab eo stante illuminati sunt: temporalia enim transeunt: eterna stant. **CHRY.** sup matth. Quidam interpretantur duos cecos gentiles: unum ex cham: alium ex iaphet: quod secundum viam sedebat. iuxta vitam conversabantur: sed vitam invenire non poterant: vel finem rationem ubi assistentes: quod noticia ubi nondum acceperat. **RABA.** Agnita autem fama nominis christi participes ei fieri querebant. Sed dicebant matri: primo iudei ut in actibus legimus: deinde etiam gentiles persecutione instabant: nec tamen eos qui erant ad vitam ordinati: salute parare valebant. **CHRY.** sup matth. Consequenter autem gentium oculis mentis tetigit iesus: dantes eis gratiam spiritus sancti: qui illuminare secute sunt eum operibus bonis. **ORI.** Et nos ergo sedentes iuxta scripturarum viam: et intelligentes in quibus ceci sumus: si ex affectu petierimus: tangeat oculos animarum nostrarum: et recedat a mentibus nostris tenebra ignorantie: ut eum in scie lumine sequamur quod dedit nobis posse videre: propter nihil aliud: nisi ut eum sequamur. **CAP. XXI.**

Et cum appropinquassent hierosolymis: et venissent betphage ad montem oliueti: tunc iesus misit duos discipulos dicens eis: Ite in castellum quod contra vos est: et statim invenietis asinam alligatam et pullum cum ea: soluite et adducite mihi. Et si quis vobis aliquid dixerit dicite: quod dominus vobis hoc: et confestim dimittet eos. Hoc autem factum est: ut adimpleretur quod dominum est per prophetam dicentem: Dicite filii syon: ecce rex tuus venit tibi mansuetus sedens super asinam: et pullum filium subiugalis. Sentes autem discipuli fecerunt sicut precepit illis iesus. Et adduxerunt asinam et pullum: et imposuerunt super eos vestimenta sua: et eum desuper sedere fecerunt. Plurima autem turba straverunt vestimenta sua in via. Alij autem cedebant ramos de arboribus: et sternebant in via. Turbe autem que precedebant et que sequebantur: clamabant dicentes: Osanna filio david: benedictus qui venit in nomine domini osanna in excelsis

REMI. Narravit superius euangelista dominus egressum

a galilea et cepisse ascendere hierosolymam. Postquam ergo narravit quid in via gesserit incepta intentione perseverans dicit: Et cum appropinquasset hierosolymam: et venisset betphage viculum fuit sacerdotum: situm in latere montis oliueti: distans uno miliario a hierosalem. sacerdotes enim qui per certos dies in templo de serviebant completo officio sue: illic diuertebant ad manendum. similiter et illi qui accipiebant officium illuc diuertebant quod preceptum fuit in lege: ut nullus vobis sabbatorum plus quam mille passus incederet. **ORIGE.** Unde et interpretat betphage maxillam domini quoniam maxilla propria erat pars sacerdotum in lege. **SECT.** Tunc iesus misit duos discipulos. **CHRY.** sup matth. Non dixit discipulis dicitis: Dominus vobis hoc: vel dominus vester: ut intelligatur quod ipse fuit solus dominus: non solum animalium sed omnium hominum: habet potestatem additione quidem sui sunt: voluntate autem sui diaboli. **CHRY.** in bo. Neque parvum enim existimus quod factum est: quis enim suavit dominus immemor non velle dicere: vel volentes silere et cedere: et in hoc discipulos erudit quoniam poterat et iudeos prohibere: sed noluit sed et docet ut quodcumque petiti fuerit daret. si enim qui ignorabat christum: ita concesserunt: multo magis discipulos convenit omnibus dare: quod autem dicitur: Et confestim dimittet eos. **CHRY.** sup matth. Intelligendum est quod animal postquam ingressum est in hierosalem ad dominum suum remissus est a christo. **GLO.** Vel dominus immemor confestim dimittet eos in omni fuitio mancipades. Adhibet autem huic facto prophetam testimonium: ut appareat omnium omnia que de ipso scripta erant implere: sed invidia cecatos scribas et phariseos ea quod ipsi logebant intelligere noluisse. et ideo sequitur: Hoc autem factum est ut adimpleretur quod dominum est per prophetam dicentem: **CHRY.** sup matth. Sciens enim prophetam malicia iudeorum quia dicitur erat christo ascendenti in templum: fmonuit ut per hoc signum cognosceret regem suum dicens: Dicitur filie syon. **RABA.** Filia syon historialiter dicitur hierosolyma civitas: que sita est in monte syon. **CHRY.** sup matth. Ecce ostendit ubi. Non carnali aspectu: sed spiritali intellectu opera virtutum eius aspice. **AN.** tpa quod multi dicebant: Ecce: ut ostenderet quod ille de quo loquebatur antequam nascere iam erat. **REMI.** Cum videritis eum nolite dicere: Non habemus regem nisi cesarem. Venit tibi. Si intellexeris ut salvet te: non intellexeris: venit in te. Mansuetus. Non ut per potentiam timeret: sed ut propter mansuetudinem amarentur vni non sedet in curru aureo preciosa purpura fulgens: nec ascendit super servidum equum discordie amatores et litis: sed super asinam tranquillitatis et pacis amicum. **SECT.** Sed et super asinam et pullum. **AVGV.** de co. eu. In hoc autem testimonio prophetico aliqui dixerunt est euangelistarum locutio. hoc enim mattheus sic adhibet ut asinam dicat commemorasse prophetam. non autem ita se habet vel quod iohannes iterponit: vel codices ecclesiastice interpretationis. **lxx.** Qui rei causa mihi videtur quod mattheus per brea lingua prohibet euangelium descripsisse. **DANIEL.** est autem interpretatio illa quod dicitur. **lxx.** in nonnullis aliter se habet quam invenit in hebreo: quod ea lingua novit: et qui interpretati sunt singuli eosdem libros hebreos. **DAN.** autem distat causa si gratia mihi probabili estimo quod eos **lxx.** illo spiritu interpretatos: quo et illa que interpretabatur

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or gloss on the main text, continuing the biblical analysis.